

*'Van, voor en door
(ex)loodsen'*

Jaarverslag 2020

Inhoud

Bestuursverslag	6
Personalia	6
Externe partijen	7
Voorwoord	8
Kerncijfers	9
Algemeen	11
• Activiteiten	12
• Missie, visie en strategie	12
• Organisatie	14
Governance	15
• Algemeen bestuur	16
• Dagelijks bestuur	17
• Balansmanagementcommissie	18
• Integraal risicomanagement werkgroepen	18
• Samenwerkingsverbanden	20
• Uitvoering pensioenadministratie	20
• Uitvoering financiële administratie	20
• Uitvoering flexioenregeling	20
• Adviseurs	21
• Fiduciar beheerder	21
• Bewaarbank	21
• Accountant	21
• Certificerend actuaris	22
Bestuurszaken	23
• Bestuurlijke inrichting	24
• Geschiktheid	25
• Evaluatie functioneren bestuur	26
• Toezicht en verantwoording	26
• Klachten- en geschillenprocedure	26
• Gedragscode	26
• Compliance	26
• Compliance officer	26
• Communicatie	27
• Nevenfuncties	27
• Extern toezicht	27
• Btw-ontwikkelingen	27
Code pensioenfondsen	28
• Visitatiecommissie	31
• Verantwoordingsorgaan	32
• Adviezen verantwoordingsorgaan	32
• Oordeel verantwoordingsorgaan	32
• Compliance	32

Financieel Beleid	34
• Risicohouding	35
• Risicohouding kwalitatief	35
• Kwantitatieve uitgangspunten	36
• Toetsing ALM resultaten aan kwantitatieve uitgangspunten	36
• Risicohouding lange termijn: ondergrenzen pensioenresultaat	37
• Risicohouding korte termijn	37
• Beleggingen	38
• Terugblik	38
• Dekkingsgraadontwikkeling	39
• Belangrijke aanpassing 2020	39
• Strategische normportefeuille & bandbreedtes	39
• Beleggingsdoelstelling totale portefeuille	40
• Herbalanceren totale portefeuille	40
• Rente- & valutabeleid	41
• Toelichting performance 2020	42
• Performance totale portefeuille	42
• Matching portefeuille	42
• Return portefeuille	43
• Maatschappelijk verantwoord beleggen	45
• Belangrijkste wijzigingen voor 2021	48
• Pensioenen	51
• Premies	51
• Ontwikkeling dekkingsgraad	52
• Ontwikkeling voorziening	53
• Herstelplan	53
• Indexatie- en kortingsbeleid	53
• Indexering 1988 t/m 2018 in vergelijking met stijging Consumentenprijsindex (CPI)	54
 Pensioenbeleid	 55
• Kenmerken pensioenregelingen	56
 Risicobeleid	 58
• Doelstellingen en uitgangspunten	59
• Gemanifesteerde risico's	63
• Werkzaamheden 2020	63
• Focus 2021	65
• Crisisplan	66
 Actuariële analyse	 67
• Analyse van het resultaat	68
• Resultaat op beleggingsopbrengsten	68
• Resultaat op pensioenopbouw	68
• Wijziging uit hoofde van overdracht pensioenaanspraken	69
• Uitvoeringskosten	69
• Onttrekking voor pensioenuitkering	69
• Technische grondslagen	70
• Toeslagverlening	70
• Andere mutaties	70
 Kostenparagraaf	 71
 Toekomstparagraaf	 75
 Vaststelling door het bestuur	 78

Jaarrekening	79
Balans per 31 december 2020	80
Staat van baten en lasten	81
Kasstroomoverzicht	82
Toelichting algemeen	83
Toelichting op de balans	91
Overige informatie	118
Gebeurtenissen na balansdatum	119
Overige gegevens	121
Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten	122
Actuariële verklaring	123
Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	125
Bijlagen	128
Bijlage 1 Rapport visitatiecommissie over Beroepspensioenfonds Loodsen 2020 (samenvatting)	129
Bijlage 2 Reactie bestuur op rapport visitatiecommissie 2020	131
Bijlage 3 Oordeel van het verantwoordingsorgaan over het door het BPL-bestuur gevoerde beleid in 2020	132
Bijlage 4 Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2020	134
Bijlage 5 Verslag compliance officer 2020 (samenvatting)	135

BESTUURSVERSLAG

Personalia

Bestuur

Bovenste rij van links naar rechts: R. de Jonge (voorzitter), M.A. van Kuik (secretaris/penningmeester), P.B. Schoe, J.H.P. Waasdorp & L. Thissen (actuaris),
Middelste rij van links naar rechts: M. Louwerens, A.N.B. Eggink, N.R. Halfweeg, W.T. Buitelaar & P.R. Hogendorf
Onderste rij: R.F. Grobbe

Bestuursleden

A.N.B. Eggink
N.R. Halfweeg
P.B. Schoe
M. Louwerens
J.H.P. Waasdorp
W.T. Buitelaar (aspirant)

Dagelijks bestuur

Voorzitter
R. de Jonge

Secretaris/penningmeester
M.A. van Kuik

Bestuursbureau BPL

R.F. Grobbe (directeur)
P. Hogendorf

Visitatiecommissie

Voorzitter
H.J.J. Debrauwer

Leden

A.C.W. van Coberen
D.J.M.P. Horsmeier

Verantwoordingsorgaan

Voorzitter
J.N. Muntjewerff

Secretaris

H.B.W. Broers

Leden

P.J.J. van den Berg
J.M. Groenendijk
R.M. Hesselink
A. Mast (tot 10 december 2020)

Externe partijen

Partijen die voor het BPL werkzaamheden uitvoeren

Bestuursbureau BPL

R.F. Grobbe
MN Services N.V.
Hoofddorp

Accountant

H. van der Rijst
PricewaterhouseCoopers Accountants
Rotterdam

Adviserend actuaris

L. Thissen
Sprenkels & Verschuren
Amsterdam

Beleggingsadviseur

M. Euverman
Sprenkels & Verschuren
Amsterdam

Certificerend actuaris

J. Tol
Triple A-riskfinance
Amsterdam

Compliance officer

A. de Jong
Nederlands Compliance Instituut
Capelle aan den IJssel

Integraal vermogensbeheerder

BlackRock – vanaf 1 januari 2020
Amsterdam

Bewaarbank

Northern Trust
Amsterdam

Herverzekeraar

Zwitserleven
Amstelveen

Pensioenbeheer & Financiële Administratie

Blue Sky Group – vanaf 1 januari 2020
Amstelveen

Uitvoerder Flexioenregeling

ABN AMRO Pensioenservices B.V.
– vanaf 1 januari 2020
Amsterdam

Facilitaire diensten

Nederlands Loodswezen B.V.
Hoek van Holland

Website provider

Goos Online
Rotterdam

In geval van verwerking van persoonsgegevens is met de uitbestedingspartij een verwerkersovereenkomst gesloten in de zin van de AVG.

Voorwoord

Bijzonder, intensief, spannend en leerzaam laten zich het jaar 2020 het best beschrijven. De Corona-crisis domineerde ons doen en laten, zowel in de privésfeer als in de BPL-omgeving. Daar waar het jaar nog voorspoedig begon, met de implementatie van een drietal succesvolle transities (pensioenbeheer, fiduciair beheer en flexioen), trad in februari de pandemie ook Nederland binnen.

Onder het motto “never waste a good crisis” zijn wij, zoals loodsen eigen, direct over gegaan naar plan b om de continuïteit van het BPL zo goed mogelijk te borgen. Middels de infrastructuur die net geïmplementeerd was konden we snel overstappen op het digitaal vergaderen via Teams. De keerzijde van het vergaderen via Teams is dat je de dynamiek binnen het bestuur mist. Sommige onderwerpen lenen zich niet om “digitaal” te bediscussiëren. Daarnaast merk je dat door het vele thuiswerken de informatievoorziening vanuit je netwerk afzwakt en om de “feeling” met de pensioensector te houden je ander soort inspanningen dient te verrichten.

Het grote voordeel van het gebruik van Teams is natuurlijk wel dat zodra je op het kruisje drukt je direct thuis bent! Het gebruik van Teams zal ook na Corona niet komen te vervallen. Afhankelijk van de onderwerpen, de omvang van de vergadering en het soort overleg is het een prima middel om te blijven gebruiken. Als je zo terug kijkt blijft het bijzonder hoe we het e.e.a. zo snel hebben opgepakt en de continuïteit van de dienstverlening niet in het geding is gekomen. Iets om als BPL trots op te zijn.

Onze beleggingsportefeuille bleek voldoende herstelpotentieel te hebben en robuust opgezet te zijn. Het is dan ook heel toepasselijk dat juist afgelopen jaar het nummer ‘Rollercoaster’ van Danny Vera op nummer 1 stond in de top 2000. We begonnen het jaar met een actuele dekkingsgraad van 104,1%, op ons dieptepunt in maart bedroeg deze 89,7%. Het jaar 2020 hebben we weten af te sluiten met een actuele dekkingsgraad van 102,2%. De beleidsdekkingsgraad is per ultimo 2020 95,7% en bevindt zich nog wel onder de 100%, maar laat afgelopen maanden een goed herstel zien. Oude wetten blijken nog steeds te gelden: als je geschoren wordt moet je stilzitten!

Ten slotte zal dit voorlopig mijn laatste voorwoord zijn in het jaarverslag. Na 14 jaar meegedraaid te hebben in het BPL-bestuur zal ik eind 2021 het bestuur verlaten, maar als sleutelfunctiehouder interne audit wel aan het fonds verbonden blijven. Zoals u weet komt er een nieuw pensioencontract aan waarvan ik het van belang acht dat diegene die hieraan gaan werken de implementatie ook afronden. Dit zou voorbij mijn benoemingstermijn zijn. Halverwege een klus iets verlaten is niet mijn ding.

Door alle transities die we hebben uitgevoerd is een stevig fundament voor de toekomst neergelegd waar we op kunnen steunen om de uitdagingen die voor ons staan het hoofd te bieden. Momenteel is het BPL in een omgeving waarin alles “in place” is, het bestuursbureau draait op volle toeren, de fiduciair beheerder weet wat er moet gebeuren en de pensioenadministratie levert het gewenste serviceniveau.

De tent staat nu solide met een goed en ervaren bestuur aan het roer. Iets waar ik oprecht trots op ben en wat ik met vertrouwen los kan laten.

Hoek van Holland, 18 juni 2021
Robert de Jonge, voorzitter

Kerncijfers

Aantallen

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Deelnemers BPL 2015	450	450	452	456	458	443	442	437	444	456
Deelnemers BPL 1988	104	62	14	6	4	3	3	1	1	0
Totaal aantal deelnemers	554	512	466	462	462	446	445	438	445	456
Gewezen deelnemers	5	5	5	5	8	7	8	8	8	10
Ouderdomspensioen	535	598	661	675	684	681	672	670	663	665
Arbeidsongeschiktheids- pensioen	4	3	2	2	2	2	4	8	6	6
Partnerpensioen	85	85	102	110	110	128	136	141	157	169
Wezenpensioen	12	10	10	10	9	10	10	10	10	11
Totaal	1212	1246	1266	1275	1275	1274	1275	1275	1289	1317

Premie per jaar BPL 1988 (in Euro's)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Basisregeling	17.904	19.128	21.936	18.240	22.080	22.272	23.232	27.000	27.912	30.936
Premieregeling	4.488	4.800	5.496	4.584	5.520	5.568	5.800	6.744	6.984	7.728
FLP- gerechtigden	8.952	9.564	10.968	9.120	11.040	11.136	11.616	13.500	13.956	1.317

Premie per jaar BPL 2015 (in Euro's)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
37.092	39.060	44.796	37.272	23.640	23.856	24.888	28.920	29.892	33.132

Premie: verhoging/daling (in procenten)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
20,00	5,30	14,70	-16,80	-36,60	0,90	4,30	14,30	3,4	10,8

Ontvangen premies per jaar (x 1.000 Euro)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Actieven	16.916	17.783	20.233	17.109	10.857	10.687	11.092	12.727	13.497	15.077
FLP- gerechtigden	1.140	790	397	80	12	0	40	36	15	n.v.t
Aspirant registerloodsen	84	120	200	71	50	36	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal feitelijke premie	18.140	18.693	20.830	17.260	10.919	10.723	11.132	12.763	13.512	15.077

Betaalde uitkeringen per jaar (x 1.000 Euro)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
35.129	34.663	34.896	35.174	35.168	35.254	35.204	35.372	35.146	34.455

BPL 1988, Pensioengrondslag (in Euro's)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pensioen-grondslag	85.536	87.845	89.865	92.067	87.358	88.566	90.194	91.731	93.808	95.944

BPL 2015, Pensioengrondslag (in Euro's)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pensioen-grondslag	119.427	122.652	125.473	128.547	87.358	88.566	90.194	91.731	93.808	95.944

Solvabiliteit (in procenten)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vereiste dekkingsgraad	112,3	115,6	116,1	116,2	121,1	120,6	120,7	118,2	117,7	118,4
Actuele dekkingsgraad	97,5	101,6	104,6	108,3	104,3	103,5	111,2	104,6	103,9	102,2
Beleidsdekkingsgraad	-	-	-	108,4	105,5	100,1	108,6	110,1	102,8	95,7
Reële dekkingsgraad	-	-	-	-	86,2	82,8	88,0	90,4	83,0	79,2

Belegd vermogen ultimo jaar (x1.000 Euro)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	733.341	842.694	779.281	1.001.287	932.794	979.804	1.017.186	958.124	1.049.393	1.088.588

Technische voorziening voor risico fonds (x1.000 Euro)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	693.157	753.518	726.966	852.101	877.019	937.500	905.220	907.967	1.011.633	1.066.180

Netto rendement (in procenten)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	11,87	14,04	0,02	23,15	1,40	8,60	6,20	-3,4	13,1	5,2

Rijpingsgraad (verhouding deelnemers OP-gerechtigden) (in procenten)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	97	117	142	146	148	153	151	153	149	146

Uitvoeringskosten

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kosten per deelnemer (€)	742	750	452	504	539	599	536	564	692	669
Vermogensbeheerkosten excl. transactiekosten (%)*	0,55	0,48	0,50	0,55	0,57	0,51	0,55	0,59	0,60	0,39
Transactiekosten (%)*	**	0,18	0,05	0,11	0,17	0,10	0,11	0,11	0,08	0,11
Totale vermogensbeheerkosten*	**	0,66	0,55	0,66	0,74	0,61	0,66	0,70	0,68	0,50

*kosten uitgedrukt als percentage van het gemiddeld belegd vermogen.

** Deze kosten kon de fiduciair manager niet verstrekken

Algemeen

Algemeen

Activiteiten

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), statutair gevestigd in Rotterdam is opgericht op 1 september 1988. De Stichting is ingeschreven bij het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41130603. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 17 juli 2019.

BPL voerde in 2020 twee pensioenregelingen uit, te weten:

- het pensioenstatuut 2015 (geldend van 1 januari 2018) van toepassing op registerloodsen;
- het pensioenstatuut 1988 (geldend van 1 januari 2018) voor degenen die met FLP zijn gegaan.

Alle verplichtingen die voortkomen uit de pensioenregelingen bij het BPL worden in eigen beheer gehouden. BPL loopt daarbij verschillende risico's.

Missie, visie en strategie

Missie

Het BPL voert de door de NLC-Ledenvergadering vastgestelde pensioenregeling uit en streeft ernaar om alle huidige en toekomstige belanghebbenden te voorzien van de pensioenuitkeringen, zoals in de Pensioenstatuten zijn vastgelegd. Het BPL is van, voor en door (ex-)loodsen en handelt klantgericht, kostenbewust, transparant, integer en evenwichtig.

Visie

Het BPL is een pensioenfonds van, voor en door (ex-)loodsen en onderhoudt nauw contact met de beroepsgroep. Hierbij hecht het BPL veel waarde aan transparante communicatie over de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten, de toekomstige pensioenopbouw en eventuele indexatie en kortingen van deze aanspraken en -rechten en aan betrokkenheid van de belanghebbenden.

Het BPL streeft naar een goede en betaalbare pensioenvoorziening die past bij de beroepsgroep en speelt in op de ontwikkelingen binnen de pensioensector. Het bestuur heeft hierbij de ambitie om de opgebouwde pensioenen te indexeren, voor zover dit op basis van de financiële positie van het BPL en gegeven de risicohouding van de deelnemers mogelijk is.

Het bestuur handelt in het belang van de belanghebbenden en voert de regeling op evenwichtige wijze uit, in lijn met de risicohouding van de belanghebbenden en rekening houdend met de kenmerken van de beroepsgroep en de opbouw van het deelnemersbestand.

De kernwaarden

- Van, voor en door (ex-)loodsen
- Klantgericht
- Kostenbewust
- Integer
- Evenwichtig

Strategie

Het bestuur heeft de navolgende beleidsuitgangspunten geformuleerd om de uit de missie voortvloeiende doelstelling te kunnen verwezenlijken:

- Het bestuur ziet erop toe dat de uitvoering van de pensioenregeling op een correcte en (kosten)bewuste wijze geschiedt.
- Het bestuur waarborgt, dat ongeacht de keuze met betrekking tot (her)verzekeren en/of uitbesteden, de uitvoering van de pensioenregeling op elk moment in de tijd in overeenstemming is met de geldende wet- en regelgeving.
- Het bestuur streeft naar een evenwichtig en zorgvuldig vormgegeven beleid, waarbij risico's worden afgewogen en adequaat worden gemanaged en processen goed en adequaat worden ingericht en op beheerste wijze worden uitgevoerd en vastgelegd.
- Het bestuur legt, daar waar sprake is van een uitbestede relatie, haar eisen ten aanzien van de kwaliteit van de uitvoering en de mate van interne beheersing vast in alle uitbestedings- overeenkomsten en de bijbehorende SLA's. Het bestuur waarborgt de beschikbaarheid van informatie met betrekking tot de kwaliteit van de uitvoering van de regeling en de daarmee gepaard gaande risico's, zodat het bestuur in staat is om in de besluitvorming hiermee rekening te houden. Het bestuur maakt desgewenst gebruik van externe deskundigen om de benodigde informatie in kaart te brengen en de beschikbare informatie te beoordelen.
- Het bestuur streeft naar transparante, begrijpelijke, zorgvuldige en tijdige communicatie over het beleid en over het realistisch te verwachten pensioenresultaat.
- Het bestuur stelt een beleggingsbeleid vast dat aansluit bij het risicoprofiel van de deelnemers.
- Het bestuur bestaat uit (ex-)loodsen.

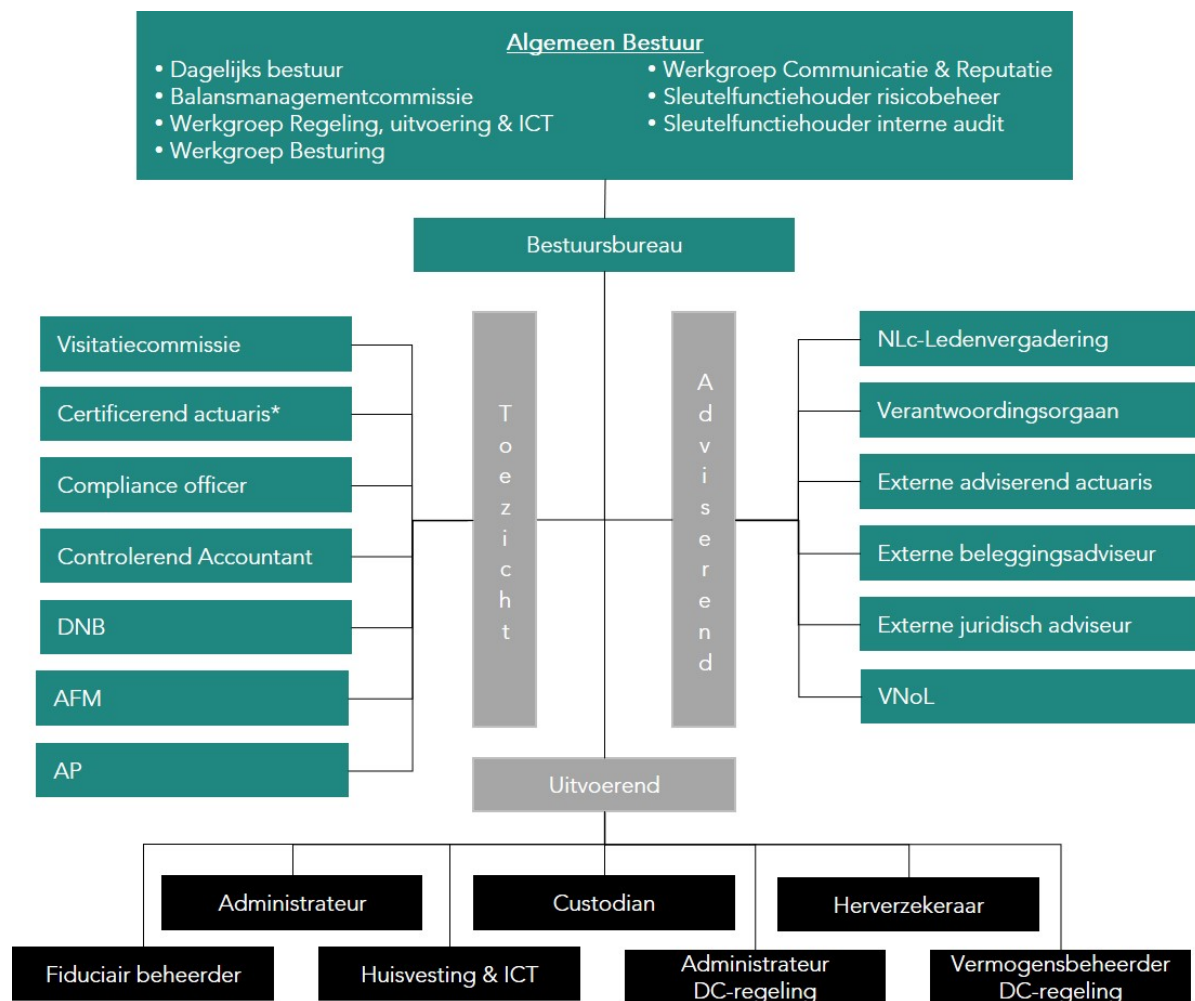
Het beleid van het bestuur is hiermee in overeenstemming.

Dit beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) de belangrijkste is. Hierin zijn het te voeren beleid, waaronder de financiële opzet en de grondslagen waarop het beleid berust, gemotiveerd beschreven. Het beleid is erop gericht met een bij het karakter van het BPL passend risico een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de voorwaardelijk geïndexeerde verplichtingen van het BPL. De ABTN is het laatst gewijzigd op 17 december 2020.

In deze paragraaf wordt onder belanghebbenden verstaan deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en hun nabestaanden, overeenkomstig de bepalingen van de Pensioenstatuten.

Organisatie

Organigram van het BPL

*De certificerend actuaris vervult ook de rol van de sleutelfunctiehouder actuariel.

Zie voor een overzicht van de partijen waaraan zaken zijn uitbesteed op bladzijde 8.

Governance

Bestuur

Algemeen bestuur

Het Algemeen Bestuur bestaat uit zeven bestuursleden, waarvan twee ex-registerloods zijn. Deze bestuursleden worden benoemd, treden af of worden ontslagen volgens de in de Pensioenverordening registerloodsen en statuten van BPL vastgelegde regels.

Er wordt gewerkt met een aparte profielschets voor voorzitter en een algemene profielschets voor bestuurslid. Daar waar het in onderstaande tabel de functies betreft worden de functies ultimo 2020 weergegeven.

Samenstelling algemeen bestuur eind 2020

Naam	Functie	Bestuurslid vanaf	Bestuurslid tot	Nevenfunctie	Betaald	Niet betaald
R. de Jonge (man, 30-5-1968) IJmond	- Voorzitter - Lid IRM-groep besturing	Mei 2008	Juni 2024*	Registerloods	X	
P. B. Schoe (man, 27-9-1970) Scheldemonden	- Bestuurslid - Voorzitter BMC	Juli 2012	Juli 2024	Registerloods Bestuurslid 51 International Bestuurslid Hintra	X	X X
A.N.B. Eggink (man, 08-9-1972) Noord	- Bestuurslid - Lid BMC	Juli 2016	Juli 2024	Registerloods	X	
N.R. Halfweeg (man, 12-5-1959)	- Bestuurslid - Lid IRM-groep RU&ICT	Juli 2020	Juli 2024	Lid kascontrolecommissie VNOL		X
M.A. van Kuik (man, 29-4-1972) Rijnmond	- Secretaris / Penningmeester - Lid IRM-groep besturing - Lid IRM-groep C&R	Juni 2010	Juni 2022	Registerloods	X	
M. Louwerens (man, 07-7-1973) Rijnmond	- Bestuurslid - Lid IRM-groep C&R	Januari 2016	Januari 2024	Registerloods Penningmeester St. Running pilots Rotterdam	X	X
J.H.P. Waasdorp (man, 19-9-1958)	- Bestuurslid - Lid IRM-groep RU&ICT	Juli 2019	Juli 2023	-	-	-

IRM: Integraal risicomanagement.

BMC: Balansmanagementcommissie

RU&ICT: Regeling, uitvoering & ICT.

C&R: Communicatie & reputatie.

*Is voornemens om per 31 december 2021 af te treden.

N.R. Halfweeg heeft per juli 2020 L. Kazemier opgevolgd.

In het kader van IORP II zijn de sleutelfuncties als volgt ingevuld:

Sleutelfunctie	Houderschap	Vervulling
Actuariële functie	J. Tol van Triple A	Extern: J. Tol van Triple A
Risicobeheer functie	M.A. van Kuik	- Gebruik makend van bestaande risicobeheerrapportages - Operationele ondersteuning door bestuursbureau en 2^e lijns functionarissen uitbestedingspartijen
Interne audit functie	R. de Jonge	Interne (bij uitvoeringsorganisatie aanwezige) of externe (specifiek door het BPL ingehuurd) audit experts.

Het bestuur streeft er naar om bij de bezetting van de zetels door actieve loodsen zoveel mogelijk rekening te houden met een verdeling over de regio's en bij de samenstelling van het bestuur als geheel er voor te zorgen dat verschillende leeftijdscategorieën vertegenwoordigd zijn. Alle regio's en leeftijdscategorieën zijn in het bestuur vertegenwoordigd. Het bestuur meent dat deze samenstelling, gelet op samenstelling van fonds, voldoende divers is.

Het bestuur vergaderde in 2020 17 maal. De in deze vergaderingen genomen besluiten zijn vastgelegd in verslagen. Het bestuur wordt uitvoerig geïnformeerd en beleidsstukken, veelal opgesteld door het bestuursbureau of de adviserend actuaire, worden uitgebreid tijdens bestuursvergaderingen besproken.

Vergaderingen 2020

X = aanwezig

- = afwezig

Vergaderdata	De Jonge	Schoe	Eggink	Louwerens	Halfweg	Van Kuik	Waasdorp	Kazemier (t/m juni)
24-jan-2020	X	X	X	X	X	X	X	-
13-feb-2020	X	X	X	X	X	X	X	X
12-mrt-2020	X	X	X	X	X	X	X	X
19-mrt-2020	X	X	X	X	X	X	X	X
26-mrt-2020	X	-	X	X	X	X	X	X
16-apr-2020	X	X	X	X	X	X	X	X
14-mei-2020	X	X	X	X	X	X	X	X
11-jun-2020	X	X	X	X	X	X	X	X
02-jul-2020	X	X	X	X	X	X	X	
10-sep-2020	X	X	X	X	X	X	-	
17-sep-2020	X	X	X	X	X	X	X	
24-sep-2020	X	X	X	X	X	X	X	
08-okt-2020	X	X	X	X	-	X	X	
05-nov-2020	X	X	X	X	X	X	X	
12-nov-2020	X	X	X	X	X	X	X	
19-nov-2020	X	X	X	X	X	X	-	
03-dec-2020	X	X	X	X	X	X	X	
17-dec-2020	X	X	X	X	X	X	X	

Waasdorp is tweemaal afwezig geweest in verband met het volgen van de SPO-opleiding.

Halfweg is eenmaal afwezig geweest in verband met het volgen van de SPO-opleiding.

Dagelijks bestuur (DB)

Het dagelijks beleid van het fonds wordt uitgeoefend door de voorzitter (de heer De Jonge) en de secretaris/penningmeester (de heer Van Kuik) gezamenlijk. De voorzitter en secretaris/penningmeester vormen het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur komt minimaal 1x per maand bijeen en is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken bij het pensioenfonds. Daarnaast is het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor:

- Het uitdragen van de missie, visie, strategie en kernwaarden.
- Het identificeren van de strategische risico's.
- Het opstellen en het evalueren van de kostenraming.
- Het vaststellen en monitoren van de risicohouding.
- Het monitoren van de kostenontwikkeling in relatie tot de begroting en het beoordelen en beheersen van het kostenrisico.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de risico's op het gebied van operationele kosten en liquiditeit. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- De effectieve werking en evaluatie van het integraal risicomanagement.
- Het beoordelen en het evalueren van de kwaliteit van dienstverlening van de uitbestedingspartijen.
- Het onderhouden van de relaties met de media en alle partijen.

Het Dagelijks Bestuur ontleent zijn bevoegdheden aan de statuten, het bestuursreglement, de ABTN, de pensioenstatuten en de vastgelegde taakverdeling tussen DB en AB.

Balansmanagementcommissie (BMC)

De balansmanagementcommissie bestaat uit twee bestuursleden en een toehoorder, de relatiemanager van de fiduciair beheerder en een onafhankelijke externe beleggingsadviseur.

De balansmanagementcommissie heeft een voorbereidende, beoordelende en adviserende rol richting het bestuur ten aanzien van:

- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van strategische risico's op het gebied van kapitaalmanagement, vermogensbeheerkosten en liquiditeit. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van operationele risico's op het gebied van kapitaalmanagement, zijnde: matching- en renterisico, marktrisico, kredietrisico, verzekeringstechnisch risico, omgevingsrisico, operationeel risico m.b.t. kapitaalmanagement en vermogensbeheer, uitbestedingsrisico m.b.t. kapitaalmanagement en vermogensbeheer, juridische risico m.b.t. kapitaalmanagement en vermogensbeheer. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het opstellen, het evalueren en het eventueel aanpassen van (de uitgangspunten) van het strategisch beleggingsbeleid, waar onder de "Verklaring inzake beleggingsbeginselen", de beleggingscyclus, de wijze van risicometing, de waarderingsgrondslagen, het maatschappelijk verantwoord beleggen en de beleggingsrichtlijnen.
- Het opstellen, het uitvoeren en het evalueren van het beleggingsplan.
- Het monitoren en het evalueren van de prestaties van de bij vermogensbeheer betrokken partijen (BlackRock, Northern Trust, assetmanagers en Sprenkels & Verschuren beleggingsadvies) waaronder het benoemen respectievelijk het ontslaan van bij kapitaalmanagement en vermogensbeheer betrokken partijen.
- Het vormgeven en het beoordelen van de rapportages op het gebied van vermogensbeheer en kapitaalmanagement.
- Het actueel houden van het financieel crisisplan.

Het bestuur kan de commissie mandateren voor het uitvoeren van bestuursbesluiten.

Integraal risicomanagement werkgroepen

Het BPL heeft drie integraal risicomanagement werkgroepen ingericht namelijk:

- De werkgroep Regeling, Uitvoering & ICT (RU&ICT).
- De werkgroep Communicatie & reputatie (C&R).
- De werkgroep Besturing.

De werkgroepen bestaan ieder uit twee bestuursleden.

Regeling, Uitvoering & ICT

De werkgroep RU&ICT heeft een voorbereidende, beoordelende en adviserende rol richting het bestuur ten aanzien van:

- Het monitoren en het evalueren van het premie-, kortings- en toeslagenbeleid.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de strategische risico's op het gebied van regeling, uitvoering & ICT. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de operationele risico's op het gebied van regeling, uitvoering & ICT, zijnde:
 - Het omgevingsrisico.
 - De operationele risico's m.b.t. de pensioenregeling, de financiële- en pensioenadministratie en ICT.
 - Het uitbestedingsrisico m.b.t. pensioenregeling, de financiële- en pensioenadministratie en ICT.
 - Het IT-risico m.b.t. pensioenregeling, de financiële- en pensioenadministratie.
 - Het juridisch risico m.b.t. pensioenregeling, de financiële- en pensioenadministratie en ICT.Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het uitvoeren van de pensioenstatuten.
- Het monitoren en het evalueren van de kwaliteit van dienstverlening inzake het pensioenbeheer (zowel DB alsook DC) en de financiële administratie.

- Het beoordelen van de uitbestedingspartijen inzake pensioenbeheer (zowel DB alsook DC) en financiële administratie (SLA-rapportage, ISAE 3402 rapportages, naleving AVG, voorbereiden evaluatiegesprekken).
- Het opstellen van het ICT-beleid voor het BPL en het in kaart brengen of de beheersing van het ICT-risico door uitbestedingspartijen voldoet aan het BPL-beleid.

Communicatie & reputatie (C&R)

De werkgroep C&R heeft een voorbereidende, beoordelende en adviserende rol richting het bestuur ten aanzien van:

- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de strategische risico's op het gebied van communicatie en reputatie. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van operationele risico's op het gebied van communicatie en reputatie, zijnde:
 - Het reputatierisico in verband met omgevingsrisico.
 - De operationele risico's inzake communicatie en reputatie.
 - Het uitbestedingsrisico inzake communicatie en reputatie.
 - Het reputatierisico in verband met het IT-risico.
 - Het reputatierisico in verband met het integriteitsrisico.
 - Het juridisch risico inzake reputatie en communicatie.
 Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het opstellen en het uitvoeren van het communicatiebeleidsplan.
- Het opstellen en uitvoeren van het communicatiejaarplan.
- Het monitoren van de communicatie zoals deze door de pensioenuitvoerder wordt verricht richting (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.
- Het monitoren en beoordelen van de (beleidsmatige) communicatie naar deelnemers en pensioengerechtigden, waaronder nieuwsbrieven en het actueel houden van de website van het BPL.
- Het anticiperen bij incidenten door het inzichtelijk maken van de gevolgen voor de reputatie en door het doen van (communicatie)voorstellen tot mitigering van de reputatiegevolgen.

Besturing

De samenstelling van de werkgroep Besturing is gelijk aan de samenstelling van het Dagelijks Bestuur. Daarbij wordt opgemerkt dat de heer De Jonge in verband met zijn functie als sleutelfunctiehouder Interne Audit als toebehoorder aanwezig is. De werkgroep Besturing heeft een voorbereidende, beoordelende en adviserende rol richting het bestuur ten aanzien van:

- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de strategische risico's op het gebied van besturing. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de operationele risico's op het gebied van besturing, zijnde:
 - Het omgevingsrisico.
 - De operationele risico's inzake besturing.
 - De integriteitsrisico's.
 - De juridische risico's inzake besturing.
 Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het volledige en adequaat bemensen van de fondsorganen van BPL.
- Het bewaken van de deskundigheid en de geschiktheid van de leden van bestuur en de leden van het Verantwoordingsorgaan.
- Het monitoren en beoordelen van de (opzet en werking van) de bestuurlijke inrichting en het beheersingskader van de organisatie.
- Het actueel houden van het geschiktheids- en opleidingsplan voor het bestuur.
- Het actueel houden en het toezien op de naleving van de fondsdocumenten inzake compliance (charter en program), de gedragscode, het integriteitsbeleid, de klokkenluidersregeling, de incidentenregeling en de noodprocedure.
- Het toezien op de naleving van wet- en regelgeving (compliance rapportage).

- Het actueel houden en toezien op de naleving van de statuten, het bestuursreglement, de uitvoeringsovereenkomst, de ABTN, het uitbestedingsbeleid en andere fondsdocumenten.
- De naleving van de Code Pensioenfondsen.
- De naleving van Aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Het bestuursbureau ondersteunt vanuit zijn regiefunctie het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur, BMC en werkgroepen.

Samenwerkingsverbanden

BPL is aangesloten bij de Pensioenfederatie. Deze koepelorganisatie stelt zich ten doel goede pensioenen te realiseren voor de bij hun aangesloten deelnemers. De Pensioenfederatie behartigt de belangen van de leden met lobby, communicatie en verbetervoorstellen voor beleid en uitvoering.

Alle pensioenfondsen in Nederland kunnen zich bij de Pensioenfederatie aansluiten. De financiële risico's van het lidmaatschap beperken zich tot de jaarlijks te betalen contributie. Zie www.pensioenfederatie.nl.

BPL werkt daarnaast samen met negen andere beroepspensioenfondsen. Vanaf 1 januari 2014 overleggen deze beroepspensioenfondsen in de kring van beroepspensioenfondsen. Dit overleg heeft tot doel te komen tot afstemming over algemene bij de Pensioenfederatie aan de orde zijnde onderwerpen en specifieke onderwerpen die het werkkterrein van de beroepspensioenfondsen raken.

Uitvoering pensioenadministratie

Vanaf 1 januari 2020 is het pensioenbeheer, inclusief de standaard communicatie, ondergebracht bij Blue Sky Group (BSG). Het contract met PGGM expireerde per 1 januari 2020 en werd door PGGM niet verlengd. Na een zorgvuldig traject heeft het bestuur besloten om het pensioenbeheer onder te brengen bij BSG. De overgang van PGGM naar BSG is op een beheerste en adequate wijze verlopen.

Van BSG wordt op kwartaalbasis een SLA rapportage ontvangen alsmede jaarlijks een ISAE 3402 type II rapportage. Deze rapportages zijn besproken in de werkgroep RU&ICT. Vervolgens heeft de werkgroep RU&ICT zich over de kwaliteit van dienstverlening van BSG verantwoording afgelegd aan het bestuur.

Begin 2020 is de overdracht van de pensioen- en financiële administratie afgerond. In een tweewekelijks projectteamoverleg is aan de hand van een mijlpalenplanning de pensioenadministratie op een gestructureerde wijze door PGGM overgedragen aan BSG. Aan dit projectteamoverleg namen vertegenwoordigers van PGGM, BSG en het bestuursbureau deel. Naast het projectteam is er een stuurgroep ingericht. In deze stuurgroep namen vertegenwoordigers van de directies van PGGM, BSG, de directeur van het bestuursbureau en de voorzitter van het bestuur zitting. In de loop van 2020 is door het bestuur decharge verleend aan PGGM omdat de transitie van de pensioenadministratie volgens afspraak is verlopen.

Uitvoering financiële administratie

Vanaf 1 januari 2020 is de financiële administratie ondergebracht bij Blue Sky Group (BSG). Het contract met PGGM expireerde per 1 januari 2020 en werd door PGGM niet verlengd. In de loop van 2020 is door het bestuur decharge verleend aan PGGM omdat de transitie van de financiële administratie volgens afspraak is verlopen.

Uitvoering flexioenregeling

De administratie van de flexioenregeling is sinds 2020 uitbesteed aan ABN AMRO Pension Services (AAPS). Van AAPS wordt op kwartaalbasis een rapportage over de uitvoering van de regeling ontvangen alsmede jaarlijks een ISAE 3402 type II rapportage (geen materiële bevindingen). Deze rapportages zijn besproken in de werkgroep RU&ICT. Vervolgens heeft de werkgroep RU&ICT over de kwaliteit van dienstverlening verantwoording afgelegd aan het bestuur. Op basis van deze rapportages kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd. Robeco Institutional Asset Management (RIAM) is verantwoordelijk voor het beleggingsadvies voor de flexioenregeling.

Adviseurs

Het pensioenfonds wordt voor actuariaat en risicobeheersing op lange termijn ondersteund door een externe adviserende actuaris en een ALM-adviseur. Met ingang van 1 januari 2013 is de adviserend actuaris L. Thissen van Sprenkels & Verschuren.

De adviserend actuaris stelt onder andere het actuarieel jaarrapport op dat wordt besproken in het bestuur. Dit rapport en de acties die naar aanleiding hiervan worden genomen door het bestuur, worden door het bestuur besproken met het verantwoordingsorgaan.

Het bestuur heeft per 1 juli 2012 M. Euverman van Sprenkels & Verschuren aangesteld als beleggingsadviseur ter versterking van de countervailing power op het terrein van beleggingen en risicomanagement, in bijzonder voor het beoordelen van voorstellen of adviezen van de fiduciair beheerder.

Fiduciair beheerder

Omdat RIAM begin 2019 had aangegeven het contract voor fiduciair beheer per januari 2020 op te zeggen heeft het bestuur BlackRock, na een intensief selectietraject, per december 2019 aangesteld als fiduciair beheerder. Naast de strategische advisering, verzorgt BlackRock ook het selecteren en monitoren van managers en het balans- en risicomanagement, inclusief het beheer van de rente- en valuta-afdekking, verzorgen. BlackRock is verantwoordelijk voor de uitvoering van het contractueel vastgelegde mandaat.

De beleggingsresultaten worden gemonitord en beoordeeld door de balansmanagementcommissie.

De beleggingsresultaten worden één keer per kwartaal besproken in het bestuur.

Van de fiduciair beheerder is een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen.

Deze rapportage is besproken in de balansmanagementcommissie en in het bestuur. Op basis van deze rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

Bewaarbank

De bewaarbank is Northern Trust (NT). NT is verantwoordelijk voor de beleggingsadministratie en daarmee verband houdende werkzaamheden. Van NT wordt een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen. Op basis van de ISAE 3402 type II rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

Accountant

De accountant is H. van der Rijst van PricewaterhouseCoopers Accountants.

De accountant dient een oordeel te geven over de jaarrekening op basis van een controle en beoordeelt de opzet en de werking van de door het fonds getroffen beheersmaatregelen voor zover deze relevant zijn voor de controle van de jaarrekening. De accountant controleert daarnaast of het bestuursverslag materiele onjuistheden bevat.

Het oordeel van de accountant is opgenomen in het onderdeel “overige gegevens” van dit jaarverslag.

Daarnaast stelt de accountant een verslag op voor het bestuur. Dit verslag en de acties die naar aanleiding hiervan worden genomen door het bestuur, worden door het bestuur besproken met het verantwoordingsorgaan.

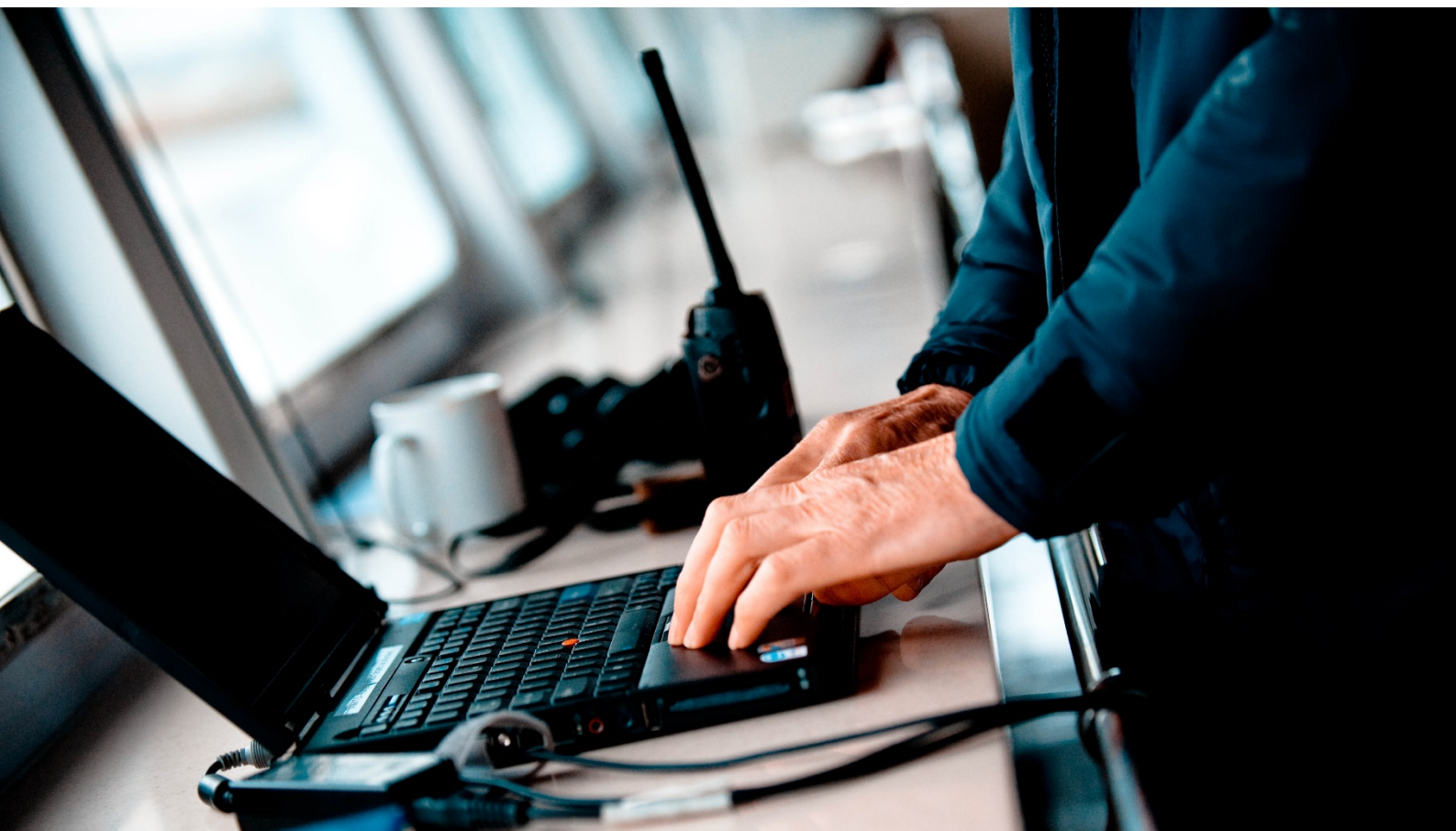
Certificerend actuaris

De certificerend actuaris is J. Tol van Triple A (ook sleutelfunctiehouder actuarieel). De certificerend actuaris dient een onafhankelijk deskundig oordeel te geven over de jaarrekening met inachtneming van de geldende wettelijke eisen. Het oordeel betreft de technische voorzieningen en andere actuariële waarderingen, significante risico's en de mate waarin alsmede de condities waaronder het fonds zijn pensioenverplichtingen in de toekomst al dan niet kan nakomen.

Het oordeel van de certificerend actuaris is opgenomen in het onderdeel "overige gegevens" van dit jaarverslag.

Daarnaast stelt de certificerend actuaris een verslag op voor het bestuur. Dit verslag en de acties die naar aanleiding hiervan worden genomen door het bestuur, worden indien nodig besproken met het verantwoordingsorgaan.

De werkzaamheden van alle uitbestedingspartijen worden tenminste één keer per jaar door het bestuur geëvalueerd, waarbij een beoordeling wordt opgesteld over de kwaliteit van de dienstverlening.

Bestuurszaken

Bestuurszaken

Bestuurlijke inrichting

De bestuurlijke inrichting van het fonds, die in 2016 is gewijzigd, is in 2020 geëvalueerd en naar aanleiding hiervan is de RACI matrix in de ABTN verder aangescherpt.

Tevens zijn de sleutelfuncties in het kader van de IORP-II wetgeving in werking gesteld en heeft DNB aangegeven geen bezwaar te hebben tegen deze inrichting. Voorwaarde was daarbij wel dat de heer De Jonge (in verband met zijn rol als sleutelfunctiehouder interne audit) in de werkgroep Besturing slechts als toehoorder aanwezig is.

Bestuurlijke activiteiten

In het verslagjaar heeft het bestuur zich intensief bezig gehouden met:

- De verdere implementatie van de pensioen- en financiële administratie bij BSG;
- De verdere implementatie bij de nieuwe fiduciair manager BlackRock;
- De uitwerking van verschillende investmentcases;
- De korte- en lange termijn strategie van BPL;
- De eerste opzet van een Eigen Risico Beoordeling (ERB);
- Verschillende kennissessies over het nieuwe pensioenakkoord;
- Plan van aanpak implementatie nieuw pensioenakkoord;
- Een studiedag betreffende Private Markten.

Korte termijn strategie

Het bestuur ziet op korte termijn het toekomstig pensioenstelsel als belangrijkste ontwikkeling. Het bestuur stelt zich op het standpunt om de ontwikkelingen af te wachten en de meest passende uitvoeringsvorm te onderzoeken zodra er volledige duidelijkheid is over het nieuwe pensioenstelsel. Dit standpunt van het bestuur wordt onderschreven door de beroepspensioenvereniging. In de tussentijd voert het bestuur van BPL de huidige pensioenregeling uit, in lijn met de missie, visie en strategie.

Naleving gedragslijn AVG

Het BPL heeft een privacybeleid en privacyverklaring die jaarlijks worden geëvalueerd door het bestuur. BPL heeft adequate maatregelen genomen om te voldoen aan de vereisten op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de Europese privacywetgeving. In 2018 heeft het BPL de AVG wetgeving geïmplementeerd in zijn operationele processen. In 2019 is het BPL gestart met het uitvoeren van een analyse tussen de AVG en de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen van de Pensioenfederatie. Uit deze analyse blijkt dat het BPL daar waar mogelijk voldoet aan de gedragslijn. Deze analyse wordt jaarlijks herhaald.

Geschiktheidsplan

Het pensioenfonds hanteert een geschiktheidsplan. Dit plan is aangepast aan bovenstaande wijziging in de bestuurlijke inrichting. Dit geschiktheidsplan is gebaseerd op de aanbevelingen van de Pensioenfederatie inzake geschikt pensioenfondsbestuur en geeft inzicht in de geschiktheid van het bestuur. Het plan wordt jaarlijks geëvalueerd.

Deelname AB-leden aan cursussen, studiedagen en seminars 2020

Organisatie (onderwerp)		De Jonge	Schoe	Kazemier	Van Kuik	Waasdorp	Louwerens	Eggink	Halfweeg
Cursussen									
28-1-2020	BlackRock - Opleiding vermogensbeheer		X						
5-3-2020	SPO B Vermogensbeheer & beleggingsbeleid (3 bijeenkomsten)					X			
5-3-2020	SPO A Besturen, verantwoording en toezicht (2 bijeenkomsten)								X
10-9-2020	SPO B Governance, communicatie & verantwoording (2 bijeenkomsten)					X			
3-9-2020	BSG - Sessie sleutelfunctiehouders audit	X							
25-9-2020	Masterclasssleutelfunctiehouder Internal Audit (3 sessies)	X							
19-11-2020	SPO B Boardroom dynamics (2 bijeenkomsten)					X			
Seminars									
23-1-2020	S&V - seminar de Bestuurskamer						X		
28-1-2020	DNB - seminar voor bestuurders	X							
08-5-2020	Diverse webinars Vermogensbeheer		X						
05-6-2020	Diverse webinars						X		
16-6-2020	Pensioenfederatie - seminar	X							
03-9-2020	IPFOS - Bestuurdersconferentie (2 dagen)								X
15-9-2020	Diverse webinars Vermogensbeheer		X						
6-10-2020	Diverse webinars						X		
24-11-2020	Diverse webinars Vermogensbeheer		X						
12-2020	Diverse webinars						X		X

Evaluatie functioneren bestuur

Elk jaar evalueert het bestuur de individuele leden.

In september 2020 heeft een zelfevaluatie van het bestuur plaatsvonden.

De bespreking is gestructureerd aan de hand van:

- vijf van te voren aangedragen onderwerpen;
- de uitkomsten van de schriftelijke zelfevaluatie;
- overgebleven aandachtspunten uit de Leidraad Bestuursevaluatie van de Pensioenfederatie
- verslag van de vorige zelfevaluatie.

De volgende punten kwamen daarbij aan de orde:

- Bemensing van de organen en successieplanning;
- Boardroom dynamics;
- Werking opzet IORP II / sleutelfunctiehouders;
- Evaluatie uitbestedingsrelaties;
- Rol adviseurs;
- Evaluatie geschiktheidsplan.

Toezicht en verantwoording

Op het bestuur wordt toezicht uitgeoefend door de visitatiecommissie en het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan. De inrichting van deze organen, alsmede hun taken, rechten en bevoegdheden zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds.

Zie voor het onderzoek van de visitatiecommissie over 2020 bijlage 1 en de reactie van het bestuur daarop in bijlage 2.

Zie voor het oordeel van het verantwoordingsorgaan over 2020 bijlage 3 en voor de reactie van het bestuur daarop bijlage 4.

Klachten- en geschillenprocedure

Het bestuur hanteert een klachten- en geschillenprocedure. Deze is te raadplegen op www.bploodsen.nl.

In 2020 zijn er twee klachten behandeld en zijn er geen geschillen geweest.

Klachten	Aantallen
Klachten in behandeling 1 januari 2020	0
Ingediende klachten 2020	2
• Waarvan behandeld als klacht	2
• Waarvan behandeld door bestuur	0
• Waarvan behandeld door de Ombudsman Pensioenen	0
Afgehandeld in 2020	2
In behandeling 31 december 2020	0

Gedragscode

Het bestuur hanteert een gedragscode. Deze is in 2020 geactualiseerd, hierbij is aangesloten bij de modelgedragscodes van de Pensioenfederatie. Alle verbonden personen ondertekenen jaarlijks een verklaring tot naleving.

Compliance

In 2020 heeft het bestuur het Compliance charter en het Compliance program geactualiseerd. Het Compliance Charter bevat de uitgeschreven principes, taken en verantwoordelijkheden inzake compliance voor het BPL. Het document belicht het belang dat het BPL hecht aan de inrichting en inbedding van compliance en sluit aan bij de kernwaarden van het BPL.

Onder het Compliance Charter, hangt het Compliance Program, dat de werkwijze van het BPL en de bijbehorende structuur bevat.

Compliance officer

Het bestuur heeft het Nederlands Compliance Instituut (NCI) als compliance officer. De taken van de compliance officer zijn vastgelegd in het Compliance program. De compliance officer doet jaarlijks verslag van zijn werkzaamheden aan het bestuur. Zie bijlage 5.

Communicatie

Het BPL heeft zijn communicatiebeleid beschreven in het communicatiebeleidsplan- en jaarplan.

In 2020 is aan deelnemers en pensioengerechtigden maandelijks via een nieuwsbrief o.a. informatie verstrekt over:

- (Her)benoemingen van leden van de fondsorganen;
- (beleids)dekkingsgraad;
- Het premiebesluit 2020;
- Transitie naar BSG;
- Het herstelplan en de haalbaarheidstoets 2020;
- Updates over de invloed van het coronavirus op het pensioenfonds;
- Planning uniform pensioenoverzicht (UPO) 2020;
- Nieuwe overlevingsgrondslagen;
- Het niet toekennen van toeslag.

Nevenfuncties

Het BPL dient verantwoording af te leggen over de door bestuursleden vervulde nevenfuncties. Zie hiervoor de tabel op blz.16.

Extern toezicht

DNB

In 2020 is er veelvuldig contact met DNB geweest over de invulling van de sleutelfuncties. Daarnaast heeft het pensioenfonds van DNB in december 2020 het verzoek gekregen om een vragenlijst over het ESG beleid in te vullen. In 2021 zullen ESG risico's meegenomen moeten worden in de Eigen Risico Beoordeling als voortvloeisel van de implementatie van IORP II.

AFM

In juni 2020 verzocht AFM het pensioenfonds om AFM te informeren over de tweedepijlerpensioenen die het pensioenfonds in portefeuille heeft.

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het BPL gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

In maart 2021 heeft het pensioenfonds een norm overdragende brief van de AFM ontvangen waarin wordt gesteld dat het jaarverslag 2019 niet aan de wettelijke vereisten voldoet betreffende de kostenparagraaf. In dit jaarverslag is opvolging gegeven aan de bevinding van de AFM.

BTW-ontwikkelingen

De pensioensector heeft nog altijd te maken met de nodige turbulentie rondom het thema 'btw'. Doordat de btw op kosten (voorbelaasting) voor een pensioenfonds slechts zeer beperkt aftrekbaar is, vormt deze btw een aanzienlijke kostenpost. Als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving en jurisprudentie in de voorbije jaren en een starre houding van het Ministerie van Financiën, is de voorbelaasting bij pensioenfondsen nog altijd onverminderd hoog. Daarmee is het belang om de btw-positie van een pensioenfonds goed te analyseren nog altijd aanwezig. De inperking per 1 januari 2015 van de btw-vrijstelling (de 'koepelvrijstelling') voor werkzaamheden met betrekking tot pensioenadministratie en de zeer beperkte toepassing van de btw-vrijstelling voor vermogensbeheerdiensten, dragen daaraan bij.

Desalniettemin is de sector strijdbaar om te komen tot een verlaging van deze btw-last. BPL heeft daartoe in samenwerking met de Kring van Beroepspensioenfondsen het afgelopen jaar weer de nodige stappen gezet. Alles gericht op het uiteindelijk verlagen van de (btw op) uitvoeringskosten naar de toekomst toe en mogelijk zelfs nog het realiseren van teruggave van de betaalde btw op pensioenuitvoerings- en vermogensbeheerdiensten voor een aantal jaren in het verleden. De verwachting is wel dat dit traject nog enkele jaren in beslag zal nemen.

Code pensioenfondsen

Code pensioenfondsen

Door de invoering van de Wet verplichte beroepspensioenregeling per 1 januari 2007 zijn de STAR-principes voor goed pensioenfondsbetuur (Pension Fund Governance, 'PFG') verankerd in het wettelijke kader. Deze Principes zijn per 1 januari 2014 vervangen door de Code Pensioenfondsen. De Code is laatstelijk gewijzigd in 2018.

De normen van de Code zijn ingedeeld naar de volgende thema's:

- **Vertrouwen waarmaken:** zij die voor het pensioenfonds verantwoordelijkheid dragen maken het in hen gestelde vertrouwen waar. Dat blijkt vooral uit adequaat bestuur, verantwoord beleggingsbeleid en zorgvuldig risicomanagement.
- **Verantwoordelijkheid nemen:** het bestuur neemt zijn verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de pensioenregeling.
- **Integer handelen:** het bestuur bevordert een cultuur van integriteit en compliance.
- **Kwaliteit nastreven:** het pensioenfonds stelt hoge kwaliteitseisen, voert daar beleid op en is een 'lerende organisatie'.
- **Zorgvuldig benoemen:** het pensioenfonds handelt zorgvuldig bij (her)benoemingen en ontslag, en zorgt voor geschiktheid, complementariteit en diversiteit in de samenstelling van de organen van het pensioenfonds.
- **Gepast belonen:** het pensioenfonds voert een verantwoord en beheerst beloningsbeleid, gericht op kwaliteit, continuïteit en consistentie.
- **Toezichthouden en inspraak waarborgen:** het pensioenfonds waarborgt intern toezicht op de kwaliteit en integriteit van de bedrijfsvoering.
- **Transparantie bevorderen:** het pensioenfonds streeft openheid na, communiceert over missie, strategie en risico's en legt verantwoording af over gevoerd beleid.

Het bestuur heeft de Code Pensioenfondsen geanalyseerd en getoetst aan het huidige beleid van het BPL. De Code Pensioenfondsen schrijft een aantal verplichte onderdelen voor die een plek dienen te krijgen in het jaarverslag of website. In de volgende tabel wordt aangegeven of hieraan wordt voldaan en waar de bijbehorende toelichting te vinden is. De normen waar het pensioenfonds nog niet (geheel) aan voldoet worden na onderstaande tabel nader toegelicht.

Rapportagenorm	Voldaan aan de norm	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	Het bestuur rapporteert in de hoofdstukken Algemeen, Financieel beleid en Risicobeleid over het beleid dat het in 2020 voerde, de gerealiseerde uitkomsten van dat beleid en de beleidskeuzes die het bestuur maakte.
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Het bestuur rapporteert in de paragraaf Personalia over de samenstelling van de fondsorganen.
Norm 33 In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Nee	In dit hoofdstuk wordt de afwijking van deze norm nader gemotiveerd.

Rapportagenorm	Voldaan aan de norm	Vindplaats toelichting jaarverslag
Norm 34 De zittingsduur van een lid van het bestuur is maximaal vier jaar. Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.	Nee	In dit hoofdstuk wordt de afwijking van deze norm nader gemotiveerd.
Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	De visitatiecommissie betreft de Code bij de uitoefening van zijn taak en rapporteert hierover in zijn rapportage intern toezicht (bijlage 1).
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	In het hoofdstuk Algemene zaken beschrijft het bestuur de missie, visie en strategie.
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	Het bestuur licht in het hoofdstuk Financieel beleid verantwoording af betreffende het verantwoord beleggen.
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	In het hoofdstuk Bestuurszaken wordt gerapporteerd over de naleving van de gedragscode en over de evaluatie van het functioneren van het bestuur. Rapportage over de naleving van de Code Pensioenfonds vindt in dit hoofdstuk plaats.
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	In het hoofdstuk Bestuurszaken wordt gerapporteerd over de behandeling van klachten en geschillen.

Norm 33

In zowel het bestuur als in het VO is er tenminste een vrouw en een man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.

Toelichting: In zowel het bestuur als VO zitten geen leden (meer) van onder de 40 jaar en hebben geen vrouwen zitting. Middels het stappenplan diversiteit wil het bestuur bij nieuwe benoemingen deze groep "actief" benaderen zodat de interesse ten behoeve van een kandidaatstelling wordt gewekt. Het bestuur geeft hiermee tevens invulling aan norm 37. Momenteel is er een kandidaat-bestuurslid voorgedragen van onder de 40 jaar. Naar verwachting zal diegene per 1 januari 2022 worden benoemd als bestuurslid waardoor het bestuur een lid krijgt van onder de 40 jaar.

Norm 34

De zittingsduur van een lid van het bestuur is maximaal vier jaar. Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.

Toelichting: Vanwege de complexiteit en de continuïteit van het bestuur heeft het BPL ervoor gekozen om de maximale zittingsduur voor het bestuur te bepalen op vier jaar en drie herbenoemingen. Voor het VO geldt een maximale zittingsduur van vier jaar en twee herbenoemingen, dit wordt vastgelegd in de statuten. Voor de visitatiecommissie geldt dat zij maximaal achtjaar betrokken kunnen zijn bij het BPL.

Norm 39

Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van de raad van toezicht of visitatiecommissie wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het verantwoordingsorgaan. Een lid van het verantwoordingsorgaan wordt benoemd door het bestuur en ontslagen door het verantwoordingsorgaan zelf. In uitzonderlijke situaties kan het bestuur in overleg met het intern toezicht een lid ontslaan.

Toelichting: Statutair is geregeld dat leden van het verantwoordingsorgaan worden benoemd door de ledenvergadering van de NLc (voor actieven) of worden benoemd door een, naar het oordeel van het bestuur, representatieve organisatie van ex-loodsen (voor de pensioengerechtigden). Tevens kunnen deze leden ontslagen worden door de organisatie die de betrokkene benoemd, na advies van het verantwoordingsorgaan.

De huidige regeling, die in 2014 in de statuten is vastgelegd, geeft meer bevoegdheden aan de benoemende organisaties dan de Code Pensioenfondsen voorschrijft. Indien de bepaling in lijn met de Code Pensioenfondsen wordt gebracht worden deze bevoegdheden van de benoemende organisaties weggenomen.

Waarom deze afwijking

Het is sinds het instellen van het verantwoordingsorgaan aan de benoemende organisaties (NLc of VNoL) of een lid van een verantwoordingsorgaan nog steeds voldoet om zijn taak uit te voeren. Dit om te voorkomen dat een lid van het verantwoordingsorgaan, met bijvoorbeeld een afwijkend standpunt, door het verantwoordingsorgaan zelf ontslagen kan worden. Het is onwenselijk dat de benoemende organisatie iemand wel overwogen in het verantwoordingsorgaan wil hebben en dat het verantwoordingsorgaan zelf 'elke keer' iemand zou kunnen ontslaan. Hierdoor ontstaat een "beschermingslaag" om tot ontslag over te gaan. Door de afwijking van de Code Pensioenfondsen wordt een zorgvuldiger proces gevolgd.

Visitatiecommissie

In 2007 is een verantwoordingsorgaan en een intern toezichtorgaan (afzonderlijk orgaan) ingesteld. Het intern toezichtorgaan heet vanaf 1 juli 2014 visitatiecommissie.

Het intern toezicht wordt uitgeoefend door jaarlijkse visitatie door de visitatiecommissie. De jaarlijkse visitatie vindt plaats door de visitatiecommissie die bestaat uit ten minste drie onafhankelijke leden. De leden van die visitatiecommissie worden benoemd door het bestuur op bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan. De leden van de visitatiecommissie worden ontslagen door het bestuur op bindend advies van het verantwoordingsorgaan.

Leden van het bestuur en leden van het verantwoordingsorgaan zijn niet benoembaar als lid van de visitatiecommissie. Benoeming als lid van de visitatiecommissie vindt plaats voor een termijn van ten hoogste vier jaren. Na afloop van de benoemingstermijn is eenmaal herbenoeming mogelijk.

De taken en bevoegdheden van de visitatiecommissie zijn vastgelegd in de statuten van het BPL.

De visitatiecommissie rapporteert aan het bestuur en het verantwoordingsorgaan. Zie voor het rapport van de visitatiecommissie bijlage 1.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het door het bestuur vastgestelde concept van het jaarverslag, de jaarrekening, alsmede andere informatie, waaronder de bevindingen van de visitatiecommissie over het door het bestuur uitgevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, bekend gemaakt en in het jaarverslag van de Stichting opgenomen.

De taken en bevoegdheden van het VO zijn vastgelegd in de statuten van het BPL.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden. Per ultimo 2020 was er 1 vacature. De deelnemers en pensioengerechtigden zijn formeel vanaf 1 juli 2014 evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen in het verantwoordingsorgaan vertegenwoordigd. Deze evenredige samenstelling is conform afspraken met het verantwoordingsorgaan in de loop van 2015 gerealiseerd. Het verantwoordingsorgaan bestaat vanaf dat moment uit twee leden vanuit de deelnemers, benoemd door de NLC-Ledenvergadering en vier leden vanuit de pensioengerechtigden, benoemd door de Vereniging van Nederlandse oud-Loodsen (VNoL).

Het bestuur spreekt minimaal twee keer per jaar met het verantwoordingsorgaan over acties om de competenties van het verantwoordingsorgaan te behouden en/of te verbeteren.

Adviezen verantwoordingsorgaan

In 2020 vergaderde het verantwoordingsorgaan 2x met het bestuur en 4x zonder het bestuur.

In 2020 werd door het verantwoordingsorgaan positief advies uitgebracht over de volgende adviesaanvragen van het bestuur:

- Herstelplan 2020
- Wijziging BPL statuut
- Wijziging pensioenstatuten
- De vaststelling van de pensioenpremie 2021
- Meerjaren communicatiebeleidsplan 2021-2023
- Reglement visitatiecommissie

Oordeel verantwoordingsorgaan

Het oordeel van het verantwoordingsorgaan over gevoerde beleid in 2020 is opgenomen in bijlage 3 van dit jaarverslag. De reactie daarop van het bestuur is opgenomen in bijlage 4 van dit jaarverslag.

Nederlandse Loodsencorporatie (NLC), gelijkgesteld met een beroepspensioenvereniging

In 2020 zijn de volgende onderwerpen besproken met de NLC-Ledenvergadering:

- Begin 2020 heeft de AR positief geadviseerd over een voorstel voor aanpassing van de ruilfactoren in de betreffende bijlage bij de Pensioenstatuten;
- In de NLC-Ledenvergadering is de premie voor 2020 vastgesteld. Dit na een presentatie door de voorzitter van BPL;
- In 2020 werd door de NLC-Ledenvergadering de heer Buitelaar voordragen als kandidaat bestuurslid ter voorziening in de vacature van de heer De Jonge;
- Update van de transities betreffende het pensioen- en fiduciaire beheer.

Compliance

Beleid

Compliance is het geheel van maatregelen dat zich richt op de implementatie, handhaving en naleving van externe wet- en regelgeving, alsmede van interne procedures en gedragsregels om te voorkomen dat de reputatie en integriteit van het BPL wordt aangetast.

Met compliance beoogt het BPL de integriteit van de verbonden personen (waaronder het bestuur van het BPL, de manager en medewerker van het BPL), het BPL zelf en de verbonden partijen, evenals de naleving van interne regels en externe wet- en regelgeving, te waarborgen en bij te dragen aan een goede reputatie en betrouwbaarheid.

De missie van het BPL is het optimaal behartigen van de belangen van haar deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden. Daarnaast wordt er nadrukkelijk belang gehecht aan een gestructureerde inbedding van compliance. Compliance is volgens BPL een onmisbare schakel daarin.

Het BPL heeft dan ook als doelstelling het handhaven van de goede reputatie van het BPL binnen het maatschappelijk verkeer door een adequate beheersing van onder andere compliance risico's. Dit brengt specifieke compliance doelstellingen met zich mee voor het bestuur zelf en de externe partijen aan wie het BPL haar primaire processen heeft uitbesteed, mede op het gebied van het voldoen aan interne regelgeving en externe wet- en regelgeving.

Het bestuur van het BPL is en blijft eindverantwoordelijk voor het compliant zijn van het BPL, ook voor de onderdelen die zijn uitbesteed. Het bestuur van BPL legt hierover verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan. Het intern toezichtorgaan houdt toezicht op de wijze waarop compliance is ingericht en wordt uitgevoerd.

Het bestuur acht het van belang om aan de transparantie- en informatieverplichtingen tegenover de deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden te voldoen. Dat betekent dat op verschillende gebieden een aantal waarborgen door het bestuur dient te worden ingebouwd. Het betreft het inregelen van "goed bestuur", inhoudende:

- Het beschikken over voldoende deskundigheid door bestuursleden (aantoonbaar);
- Het waarborgen van de integriteit en de betrouwbaarheid. Dit is bijvoorbeeld het geval indien een screeningsbeleid is ingesteld of bij maatregelen inzake belangenverstrengeling of anti-corruptie, inclusief de controle daarop;
- Het afleggen van duidelijke en aantoonbare verantwoording aan de deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden middels een verantwoordingsorgaan;
- Het borgen van de compliance-aspecten van uitbesteede activiteiten door heldere afspraken ten aanzien van compliance te maken met contractpartijen;
- Het opstellen van beleid en procedures over de communicatie aan deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden (het inbouwen van kwaliteitswaarborgen).

Uitvoering compliance taken

De functie van compliance officer wordt vervuld door het Nederlands Compliance Instituut, in de persoon van A. de Jong.

De taken van de compliance officer

- **Uitbesteding**
 - De compliance officer wordt geraadpleegd bij de totstandkoming van uitbestedingscontracten, betrekking hebbende op de primaire processen.
- **Ten aanzien van de gedragscode**
 - Er is een gedragscode vastgesteld en ingevoerd;
 - Deze gedragscode is bekend bij alle verbonden personen;
 - De bestuurders verklaren jaarlijks schriftelijk aan de compliance officer de Gedragscode na te leven en informeren hem door middel van het invullen van verklaringen;
 - Overtredingen van de Gedragscode worden gemeld bij de compliance officer

De compliance officer brengt jaarlijks verslag uit van zijn werkzaamheden. Een samenvatting daarvan is opgenomen in bijlage 5.

Financieel beleid

Financieel beleid

Risicohouding

In juni 2019 heeft het BPL een onderzoek onder de deelnemers uitgevoerd, met als doel het verkrijgen van inzicht in de bereidheid van deelnemers (actieven en gepensioneerden) om risico te nemen met het opgebouwde pensioen. De resultaten van dat onderzoek zijn in juli 2019 gepresenteerd in een rapport van Kien. Afgelopen jaar heeft het bestuur de uitkomsten verder geanalyseerd. Het bestuur constateert dat de deelnemers bereid zijn tot het nemen van enig risico om een (gedeeltelijk) waardevast pensioen te realiseren, maar eveneens wat zekerheid wensen. Deze risicohouding is iets meer risico-avers dan bleek uit het risicobereidheidsonderzoek 2015.

Uitkomsten betreffende het nemen van risico's:

- Bij het nemen van risico's in zijn algemeenheid voelt een derde zich niet op hun gemak of vermijden onzekere situaties. Ruim vier op de tien deelnemers spelen zoveel mogelijk op zeker en willen zekerheid over de toekomst alvorens een besluit te nemen. Gepensioneerden zeggen vaker op zeker te spelen, actieven zeggen vaker zich niet nerveus te voelen bij het nemen van beslissingen in onzekere situaties.
- Bij het toekennen van profielwaardes op basis van hoe men staat tegenover het nemen van risico in zijn algemeenheid, staat een vijfde open voor het nemen van risico en een even grote groep gaat voor zekerheid. Gepensioneerden kiezen vaker voor zekerheid.
- Als het gaat om risico's nemen met hun pensioen, dan zijn vier op de tien deelnemers hiertoe bereid, drie op de tien zijn (helemaal) niet bereid om risico te nemen.
- Een meerderheid geeft aan dat hun pensioengeld met enig risico mag worden belegd, zodat pensioen mogelijk waardevast is, ook al kan het pensioen daardoor lager uitvallen dan gedacht.
- Vier op de tien vinden waardevastheid even belangrijk als zekerheid, een kwart vindt zekerheid belangrijker, een derde waardevastheid.

De beleidskeuzes zijn nader uitgewerkt in de ABTN. Jaarlijks worden deze getoetst middels de haalbaarheidstoets (lange termijn risicohouding).

De risicohouding voor de premie- (flexioen) regeling is afgelopen jaar geëvalueerd door middel van een individuele uitvraag bij de deelnemers aan de flexioenregeling. Deze risicohouding vormt de basis voor de beleggingen in het kader van deze regeling.

Risicohouding kwalitatief

Het bestuur van het BPL heeft een risicobewuste houding. Het BPL streeft ernaar nominale aanspraken waardevast na te komen. Inflatie holt de waarde van de nominale uitkeringen uit en gezien het lange termijn karakter van pensioenen is het belangrijk dat de koopkracht van het pensioen via indexatie behouden blijft. Beleggingsrisico kan acceptabel zijn in het streven naar koopkrachtbehoud, zelfs indien dit betekent dat de nominale aanspraken tijdelijk niet na kunnen worden gekomen.

De mate van risicoacceptatie van het bestuur is o.a. gebaseerd op de volgende kwalitatieve overwegingen:

Het BPL streeft naar een waardevast pensioen

- Het BPL hanteert daarom een dekkingsgraadafhankelijke indexatiestaffel als leidraad voor toeslagverlening. De toeslagverlening die volgt uit deze staffel komt overeen met de wettelijk maximale toegestane toeslagverlening, gegeven de dekkingsgraad.
- Een afgewogen balans tussen te nemen risico's en het naar verwachting te realiseren beleggingsrendement is noodzakelijk om op langere termijn invulling te kunnen geven aan de pensioenambitie. Voor het nastreven van de pensioenambitie dient het bestuur bereid te zijn om beleggingsrisico te nemen en een beleggingsrendement na te streven dat hoger is dan de risicovrije marktrente.
- Bij slechte economische omstandigheden acht het bestuur het uitlegbaar dat indexatie wordt gekort. Kortingen op de pensioenaanspraken en –uitkeringen dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden en gespreid te worden over een zo lang mogelijke termijn.

De premie staat niet vast

- De uit het Pensioenstatuut voortvloeiende premieomvang is klein in relatie tot de pensioenverplichtingen, waardoor de sturingskracht van premie-aanpassingen beperkt is.
- Er bestaan geen bijstortverplichtingen bij lage dekkingsgraden.
- Bij een daling van verwacht rendement of stijging van de levensverwachting zijn partijen bereid extra premie te betalen om de huidige pensioenopbouw te financieren.

De risicobereidheid is gerelateerd aan de volgende uitgangspunten:

- Het BPL kent relatief meer pensioengerechtigden en een kortere duratie dan het gemiddeld pensioenfonds in Nederland.
- De risicotolerantie van de deelnemers van het BPL zijn in lijn met dat van een gemiddeld pensioenfonds.
- Als de financiële positie van het BPL verbetert, wordt bij voorkeur minder risico genomen indien de ambitie van het BPL in evenveel of meer gevallen haalbaar is met minder risico.

De risicobereidheid van het fonds kan worden beïnvloed door de actuele financiële positie van het BPL. Periodiek wordt beoordeeld of de ambitie van het BPL nog haalbaar is. Het vasthouden aan een onmogelijke ambitie is immers niet zinvol. Bij de keuze voor een bepaald beleid wordt niet alleen een verwachte ontwikkeling beoordeeld, maar ook scenario's die gunstiger of minder gunstig zijn dan de verwachte ontwikkeling. De ambitie dient in de meeste scenario's te kunnen worden behaald.

De risicobereidheid is geconcretiseerd door de vaststelling van kwantitatieve risicogrenzen (het Vereist Eigen Vermogen en de grenzen van de haalbaarheidstoets).

Kwantitatieve uitgangspunten

Het bestuur heeft de volgende kwantitatieve uitgangspunten vastgesteld, uitgaande van een 15-jaars horizon:

Dekkingsgraad

- Onder extreem slechte marktomstandigheden wil het BPL bij voorkeur niet onder het minimaal Vereist Eigen Vermogen en de kritische dekkingsgraad terechtkomen.
- Het pensioenfonds wil niet sturen op 'buitengewoon' hoge dekkingsgraden. Alle dekkingsgraden binnen 5 jaar boven 130% worden als gelijk beoordeeld.
- De kans op onderdekking uitgaande van een dekkingsgraad gelijk aan het Vereist Eigen Vermogen mag bij voorkeur maximaal 10% zijn.

Pensioenresultaat

- Het pensioenresultaat uitgaande van een dekkingsgraad gelijk aan het Vereist Eigen Vermogen dient bij voorkeur minimaal 80% te zijn.
- Het pensioenresultaat uitgaande van de huidige dekkingsgraad dient bij voorkeur minimaal 80% te zijn. Het pensioenfonds vindt een koopkrachtverlies van meer dan 20% na 15 jaar in beginsel onwenselijk.

De bovenstaande kwantitatieve uitgangspunten zijn gebaseerd op een horizon van 15 jaar en de in de ALM-studie per eind 2018 gehanteerde veronderstellingen. De kwantitatieve uitgangspunten worden periodiek geëvalueerd. In 2021 voert het BPL opnieuw een ALM-studie uit.

Toetsing ALM resultaten aan kwantitatieve uitgangspunten

Het bestuur realiseert zich dat de gekozen beleggingsstrategie in combinatie met de huidige dekkingsgraad niet in alle scenario's voldoet aan alle vooraf gestelde beoordelingscriteria. Zo is volgens de ALM-prognose de kans op een dekkingsgraad lager dan de kritieke dekkingsgraad van 93,9% in enig jaar maximaal 6,5% en is de kans op een pensioenresultaat lager dan 80% in jaar 15 circa 16%. Het bestuur is van mening dat dit acceptabel is.

Risicohouding lange termijn: ondergrenzen pensioenresultaat

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (lange termijn) vastgesteld met betrekking tot het pensioenresultaat:

Ondergrens 1: Vanuit de situatie waarbij de beleidsdekkingsgraad gelijk is aan Vereist Eigen Vermogen dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 90%.

Ondergrens 2: Vanuit de feitelijke beleidsdekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 85%.

Ondergrens 3: Vanuit de feitelijke beleidsdekkingsgraad dient de maximale afwijking ten opzichte van de mediaan in het geval van een "slechtweer scenario" (lees: 5e percentiel) 35% te bedragen.

Bij de vaststelling van de ondergrenzen is rekening gehouden met de toeslagachterstand van 13,2% per 31 december 2014 voor alle deelnemers en de voorgeschreven scenario-set zoals door DNB gepubliceerd is voor Q1-2015. Indien er op enig moment in de tijd sprake is van een lagere toeslagachterstand of een significante andere voorgeschreven scenarioset kan dit reden zijn om de ondergrenzen te herijken.

Haalbaarheidstoets

Op grond van de Wet verplichte beroepspensioenregeling dient een pensioenfonds periodiek een haalbaarheidstoets uit te voeren. De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. In het Besluit FTK wordt beschreven hoe de haalbaarheidstoets wordt uitgevoerd en de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling bevatten nadere voorschriften. Daar wordt de berekeningswijze van het centrale begrip pensioenresultaat bepaald evenals de wijze waarop de uitvoering plaatsvindt en de te hanteren normen, die binnen de haalbaarheidstoets worden toegepast.

Het BPL heeft in 2020 een nieuwe haalbaarheidstoets uitgevoerd. Onderstaande tabel geeft de resultaten van de haalbaarheidstoets 2020, 2019, 2018 en 2017.

Vanuit de feitelijke dekkingsgraad	2020	2019	2018	2017	Vastgestelde grenzen
Mediaan	99,0%	96,8%	103,0%	98,4%	Min. 85%
5 ^e percentiel	74,2%	70,8%	75,3%	67,6%	-
Relatieve afwijking	25,1%	26,9%	27,2%	30,6%	Max. 35%

De resultaten van de haalbaarheidstoetsen overschrijden de vastgestelde grenzen niet.

Risicohouding korte termijn

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (korte termijn) vastgesteld met betrekking tot het Vereist Eigen Vermogen: het Vereist Eigen Vermogen van het BPL mag niet lager zijn dan 18% en niet hoger dan 25%.

Eind 2020 bedroeg het Vereist Eigen Vermogen 18,4% en valt daarmee binnen de vastgestelde bandbreedte van het bestuur. Het bestuur verwacht dat de korte termijn risicohouding inclusief de bandbreedte in 2021, na uitvoering van de ALM-studie, naar beneden wordt bijgesteld.

Beleggingen

Terugblik economie en financiële markten

2020: alles in het teken van Covid (nou ja, bijna alles)

2020 is niet het jaar geworden wat we er van tevoren hadden verwacht. Nou is dat een observatie die in het verleden waarschijnlijk wel vaker gold, maar de kloof tussen de verwachtingen en de uitkomst is dit jaar groter dan ooit. Zo verwachtte het IMF aan het einde van 2019 dat de wereldeconomie in 2020 met 3,4% in reële termen zou groeien, terwijl er inmiddels met een krimp van 4,4% gerekend wordt, de grootste terugval in economische activiteit van de moderne geschiedenis. De oorzaak is bekend: het Covid-19 virus dat sinds het begin van het jaar de kop opstak en sinds dat moment nooit meer is weggegaan. De schade van het virus is ongekend. Naast het directe menselijke leed -waarbij volgens officiële cijfers in 2020 meer dan 1,8 miljoen mensen aan het virus overleden zijn- moet hierbij gedacht worden aan de mokerslag die de economie te verwerken heeft gekregen: de zware economische teruggang, de sterke stijging van de werkloosheid en de ongekende stijging van de (staats)schulden. Uiteraard speelde er ook andere thema's, maar zowel de Amerikaanse Presidentsverkiezingen, de aanhoudende strijd tussen de economische grootmachten Amerika en China en Brexit speelden tweede viool bij al het Covid-geweld.

Adequaat ingrijpen overheden en centrale banken

Overigens had de schade vele malen groter geweest zonder de adequate beleidsreactie die we dit jaar gezien hebben. Werd bij de crisis van 2007-2009 te lang gewacht om de economie te ondersteunen, was er deze keer sprake van een agressief en gecoördineerd ingrijpen door overheden (middels overbruggingsmaatregelen en directe budgettaire bijstand) en centrale banken (middels hernieuwde opkoopprogramma's van staatsobligaties en maatregelen om de liquiditeit in financiële markten te waarborgen).

Een dergelijk ingrijpen lag overigens ook voor de hand. Waar een normale recessie doorgaans het gevolg is van een opgebouwde misallocatie in de economie, was deze recessie het directe gevolg van de lockdowns die door overheden werden opgelegd. Een deel van de economie werd als het ware in kunstmatige coma gebracht, om zo de verspreiding van het virus een halt toe te roepen. Dat het beleid gericht was op het beperken van de schade tijdens deze tijdelijke coma, op het overbruggen van de economische terugval was daardoor logisch.

Financiële markten

Ook in de financiële markten speelde het ingrijpen van beleidsmakers een belangrijke rol. De correctie op de wereldwijde aandelenmarkten in de periode februari-maart was ongekend scherp, het herstel dat in de maanden daarna volgde de snelste die we ooit gezien hebben. Dat de aandelenmarkt zo snel herstelde, terwijl de economie juist zware klappen incasseerde, werd door sommige gezien als een overreactie van de aandelenmarkt. Daar valt overigens wel het een en ander op af te dingen. Zo is voor de waardering van een aandeel niet de huidige winstdaling van belang, maar alle toekomstige gecumuleerde winstverwachtingen. De verwachting is dat de economie relatief snel zal kunnen herstarten als het virus onder controle is, waarmee ook de blijvende schade veel kleiner is dan wat je bij een 'normale' recessie ziet. Tegelijkertijd werd het herstel in de aandelenmarkt voornamelijk gedragen door de technologiesector; dat deel van de economie dat wist te profiteren van de opgelegde overstap naar thuiswerken en e-commerce. Het gunstige verloop van de brede aandelenindices verhult dan ook aanzienlijke verschillen tussen verschillende sectoren en regio's. Daarnaast is er van de verdere daling van de (kapitaalmarkt)rente een stimulerend effect op de aandelenmarkt uitgegaan, terwijl het nieuws van de komst van succesvolle vaccins aan het einde van het jaar de markt verder ondersteunde.

De MSCI All Countries index in lokale valuta leverde een rendement op van 15%, geholpen door de 21% die Amerikaanse aandelen wisten neer te zetten. Stond de Duitse kapitaalmarktrente aan het begin van 2020 nog op -0.19% (-19 basispunten), aan het einde van het jaar was dat verder gedaald tot -0.57% (-57 basispunten).

Dekkingsgraadontwikkeling

Per 31 december 2020 was de beleidsdekkingsgraad van het fonds (95,7%) lager dan de beleidsdekkingsgraad aan het begin van het kalenderjaar 2020 (102,8%). De zeer sterke daling van beleidsdekkingsgraad in het voorjaar (tot ca. 85%) als gevolg van het uitbreken van de COVID-19 crisis, werd in het tweede, derde en vierde kwartaal voor een aanzienlijk deel hersteld als gevolg van onder andere het aantrekken van de wereldwijde aandelenmarkten en het weer terugveren van uitgelopen spreads op vastrentende waarden. Echter, als gevolg van de daling van de renteniveaus sinds begin van het jaar, zijn de pensioenverplichtingen sterker in waarde gestegen, dan de waarde van de rentegevoelige beleggingen in de portefeuille, aangezien het pensioenfonds maar een deel (37,5%) van het renterisico heeft afgedekt.

Belangrijke aanpassing 2020

Overgang van Fiduciair beheerder: van Robeco naar BlackRock

Bij de overgang van het fiduciair beheer van Robeco naar BlackRock begin 2020 heeft BPL bewust gekozen om de beleggingsportefeuille intact te laten, met uitzondering van een beperkte aanpassing in de matching portefeuille.

BPL heeft bij de overgang naar BlackRock besloten drie aanpassingen door te voeren in de matching portefeuille:

- Het toevoegen van VEV-vrijgestelde SSA-obligaties (zelfde kredietwaardigheid als Nederland en Duitsland, maar met een hogere yield). Dit voorstel was in lijn met eerdere adviezen van Robeco.
- Het opheffen van de curve-positionering op het lange eind van de curve. BPL had in het verleden ervoor gekozen om op het lange eind van de curve (+30 jaar) de rente niet af te dekken. De curve positionering is nu weer neutraal en de strategische hedge is 37.5% voor iedere looptijd
- Gebruikmaken van twee geldmarktfondsen: een fonds met een dagelijkse liquiditeit zodat deze geschikt is voor onderpand-uitwisseling en een geldmarktfonds met een T+1 settlement cycle en hierdoor een hogere (lees minder negatieve) yield.

NB. Eind 2019 had BPL reeds besloten om de renteafdekking te verhogen van 30% naar 37,5%.

Strategische normportefeuille en bandbreedtes

Portefeuille-optimalisatie studie voorjaar 2020

In het voorjaar van 2020 heeft BPL een strategische normportefeuille studie (SNP) uitgevoerd. Deze studie is begin juni herhaald op basis van aangepaste Capital Markets Assumptions per einde april 2020 (post COVID-19). Aangezien BPL zich in een herstelpositie bevindt, mag de strategische herverdeling van activa niet leiden tot een toename van het VEV. Het bestuur heeft besloten om het risicobudget van de portefeuille niet te verminderen.

Op basis van de SNP-studie heeft het bestuur vastgesteld dat de bestaande strategische portefeuille goed gepositioneerd was ten opzichte van de vooruitzichten, rekening houdend met de hierboven beschreven randvoorwaarden. Er zijn derhalve in 2020 geen wijzigingen aangebracht in de strategische portefeuilleverdeling.

Beleggingsdoelstelling totale portefeuille

De beleggingsdoelstelling voor de totale Portefeuille luidt als volgt: BPL heeft ten doel om tegen een aanvaardbaar risico langetermijngroei van de Portefeuille te realiseren in vergelijking met zijn verplichtingen.

Gegeven de vooruitzichten voor de financiële markten acht BPL het huidige strategische beleggingsbeleid passend bij de financiële positie van het fonds. Onderstaande geeft de Strategische NormPortefeuille weer.

Deel portefeuille	Strategische Norm weging	Signaalgrenzen (%)
Matching Portefeuille	52,5%	+/- 5,0
Kern LDI portefeuille	24,5%	+/- 5,0
Hypotheke portefeuille	10,5%	+/- 5,0
Euro Bedrijfsobligaties portefeuille	17,5%	+/- 1,5
Geldmarktfondsen	0,5%	+/- 1,0
Return Portefeuille	47,5%	+/- 5,0
Emerging Market Debt	5,0%	+/- 1,0
High Yield Obligaties	5,0%	+/- 1,0
Aandelen Ontwikkelde Markten	28,0%	+/- 2,5
Aandelen Opkomende Markten	4,5%	+/- 1,0
Private Equity	5,0%	+/- 2,5
Totaal	100,0%	

Herbalancering totale portefeuille

Het feit dat een deel van de Strategische portefeuille is belegd in illiquide producten (private equity en hypotheke), maakt dat dit deel van de portefeuille geen onderdeel vormt van het herbalanceerbeleid van BPL. Dit is de reden dat voor de herbalancering, de totale portefeuille is onderverdeeld in onderstaande drie blokken:

Portefeuillestrategie	Signaalgrenzen (%)		
	Weging (%)	Minimum (%)	Maximum (%)
Liquide Activa	60,5	55,5	65,5
Illiquide Activa	15,0	7,5	22,5
Kern LDI-Portefeuille	24,5	19,5	29,5

De fiduciër manager zal de beleggingsallocatie van de totale portefeuille zoals vermeld in bovenstaande tabel niet automatisch herwegen. Wanneer de weging van een Portefeuillestrategie zich buiten de signaalgrenzen bevindt zoals vermeld in bovenstaande tabel, stelt de fiduciër manager BPL daarvan op de hoogte en wordt met BPL besproken of er maatregelen moeten worden genomen.

Er wordt door de fiduciër manager geen tactische asset allocatie gedaan.

Herbalancering Liquide Activa

De Fiduciër manager spant zich in om de Strategie voor Liquide Activa dagelijks te volgen en herweegt de Liquide Activa naar eigen inzicht om de allocatiepercentages zodanig te wijzigen dat ze weer binnen de in onderstaande tabel vermelde bandbreedtes vallen.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat de Fiduciër Manager de Liquide Activa ook naar eigen inzicht kan herwegen wanneer de allocaties van de Liquide Activa zich binnen de in bovenstaande tabel vermelde bandbreedtes bevinden. De Fiduciër Manager neemt bij de herweging van de Liquide Activa in acht dat de bandbreedtes niet bedoeld zijn om tactisch beheer te voeren. De bandbreedtes zijn opgesteld vanuit operationele overwegingen en het mogelijk maken van efficiënt portefeuillebeheer en het beheersen van kosten.

De benchmarkwegingen voor de Benchmarks voor Liquide Activa zijn statisch en veranderen niet.

Beleggingscategorie	Benchmark	Valutahedging	Weging (%)	Toegestane bandbreedte ¹ (%)
Aandelen			53,7	
Global Equity	MSCI World Net Index in EUR	JPY, GBP & CHF 100% gehedged en USD 50% gehedged naar EUR	12,5	+/- 2.5
US Value Equity	MSCI North America Net Index in EUR	USD 50% gehedged naar EUR	7,4	+/- 1.7
EAFE Equity	MSCI EAFE Net Index in EUR	JPY, GBP & CHF 100% gehedged naar EUR	9,1	+/- 1.7
Global Conservative Equity	MSCI World Minimum Volatility (EUR Optimised) Net Index in EUR	JPY, GBP & CHF 100% gehedged en USD 50% gehedged naar EUR	13,2	+/- 2.5
EM Equity	MSCI Emerging Markets Net Index in EUR	n.v.t.	7,4	+/- 1.7
Europe Equity	MSCI Europe Net Index in EUR	GBP & CHF 100% gehedged naar EUR	4,1	+/- 4.1
Vastrentende waarden			45,5	
EUR Corporate Bonds	Barclays Euro Aggregate Corporate Index in EUR	n.v.t.	28,9	+/- 2.5
EMD LC	JPMorgan GBI-EM Global Diversified Index in EUR	n.v.t.	8,4	+/- 1.7
Europe High Yield	Barclays Pan-Euro High Yield 3.0% Iss constraint ex Financials EUR Hedged Index in EUR	n.v.t.	4,1	+/- 1.7
US High Yield	Barclays US High Yield 2% Issuer Cap Index in EUR	USD 50% gehedged naar EUR	4,1	+/- 1.7
Liquiditeiten			0,8	
Liquiditeiten	EONIA	n.v.t.	0,8	+/- 1.7
Valutahedge Liquide Activa			n.v.t.	n.v.t.
TOTAAL LIQUIDE ACTIVA		n.v.t.	100,0	n.v.t.

¹ Percentage van de marktwaarde van de totale intrinsieke waarde van de Liquide Activa.

Rente- en valutabeleid

Dynamisch afdekkingsbeleid renterisico

BPL voert een zogeheten 'semi'-dynamisch afdekkingsbeleid. Dit houdt in dat het niveau van de rente-afdekking mede afhankelijk is van de hoogte van de 20Y swap rente en de feitelijke dekkingsgraad van het fonds. In onderstaande tabel wordt beschreven welke afdekkingsniveaus bij de respectievelijke rente- en dekkingsgraadniveaus horen. Echter, de tabel dient als een 'trigger'-tabel. Als niveaus worden overschreden, dan is dit een aanleiding om te bespreken of de renteafdekking daadwerkelijk aangepast zal worden.

Staffel dynamische renteafdekking

Actuele (UFR) dekkingsgraad									
20-jaars rente	100% (en lager)	105%	110%	115%	120%	125%	130%	135%	140% (en hoger)
1,0%	40%	30%	20%	20%	20%	20%	20%	30%	40%
1,5%	50%	40%	30%	20%	20%	20%	30%	40%	50%
2,0%	60%	50%	40%	30%	20%	30%	40%	50%	60%
2,5%	70%	60%	50%	40%	30%	40%	50%	60%	70%
3,0%	80%	70%	60%	50%	40%	50%	60%	70%	80%
3,5%	90%	80%	70%	60%	50%	60%	70%	80%	90%
4,0%	90%	90%	80%	70%	60%	70%	80%	90%	90%

De staffel geeft de normafdekking weer bij actuele (UFR) dekkingsgraad en 20-jaars swaprente. De staffel heeft een signaalfunctie, het bestuur beslist of en wanneer de normafdekking dient te worden gewijzigd. De normafdekking bedroeg per begin 2020 30%. Gegeven de marktontwikkelingen heeft het bestuur besloten om de afdekking die eind 2019 was verhoogd tot 37,5% te handhaven.

Valutahedge Liquide Activa

BPL houdt een valutahedge aan om de blootstelling aan andere valuta dan de basisvaluta EUR, die voortkomt uit de beleggingen in Liquide Activa, te beheren. In de Liquide Activa portefeuille worden de valuta-exposure in Japanse Yen (JPY), Britse Pond (GBP) en de Zwitserse Frank (CHF) voor 100% afgedekt naar de euro op basis van de benchmarkexposures. De exposure naar de US Dollar (USD) wordt voor 50% afgedekt. Het resterende valutarisico in overige portefeuille onderdelen en overige valuta's wordt niet afgedekt naar de euro. De afdekking van de genoemde valuta's geschiedt met behulp van valutatermijncontracten. Er wordt onderpand uitgewisseld wanneer de Fiduciair Manager namens BPL bilaterale OTC-derivaten verhandelt. De valutapositie van de Liquide Activa wordt minimaal maandelijks door de Fiduciair Manager beoordeeld en herwogen.

Toelichting Performance 2020

Performance totale portefeuille

Over het geheel behaalde de portefeuille een rendement van + 5,2%¹ in 2020, wat 0,3% lager was dan het rendement van de strategische benchmark. Het rendement van de beleggingen is achtergebleven bij de waardeinstijging van de pensioenverplichtingen als gevolg van de dalende rente. Dit resulteerde in een daling van de beleidsdekkingsgraad (12 maands gemiddelde) met ca. 7% en van de economische dekkingsgraad (per 31 december 2020) met ca. 2%.

De rendementen van de verschillende beleggingscategorieën lieten een uiteenlopend beeld zien. Als gevolg van de sterke daling van de rente, rendeerte de Kern LDI-portefeuille, gericht op het afdekken van 37,5% van het renterisico ten opzichte van de verplichtingen, uitstekend met een totaal rendement van 24,0%. Maar er waren ook negatieve uitschieters als de obligatieportefeuille opkomende markten met een negatief rendement van -/- 5,6%. Ook aandelen lage volatiliteit portefeuille had een aanzienlijk negatief rendement van -/- 8,6%. De valuta-afdekkingsportefeuille had een beperkt negatief rendement van -/-0,2%.

Actief beheer in de beleggingsportefeuille had in 2020 een gecombineerde negatieve bijdrage van ca. 0,3%. De positieve bijdrage van actief beheer in de vast rentende waarden portefeuilles (LDI, hypotheek, bedrijfsobligaties) werden overstemd door de negatieve bijdrage van actief beheer in de aandelenportefeuilles, waarbij de factor portefeuilles naar lage volatiliteit uit de toom viel met 14,9% underperformance. De allocatie naar Private Equity liet een positief rendement zien van 1,9%.

Matching Portefeuille

De Matching Portefeuille heeft als doelstelling om het renterisico van het pensioenfonds (gedeeltelijk) af te dekken. Deze portefeuille is opgebouwd uit drie onderdelen, te weten (i) kern LDI portefeuille, (ii) hypotheek-portefeuille en (iii) bedrijfsobligatieportefeuille. De meer risicovolle vastrentende beleggingen zijn onderdeel van de rendementsportefeuille.

Ad i. De kern liability hedging portefeuille bevat (a) staatsobligaties uitgegeven door de centrale overheden van Nederland, Duitsland en Frankrijk, Oostenrijk, Finland en België, (b) Obligaties uitgegeven door 8 gespecificeerde Supranationale, Sub-Soevereine of Agencies (SSA) instellingen, (c) renteswaps en (d) geldmarktfondsen. Deze beleggingen zijn niet gekozen voor het behalen van extra rendement versus de verplichtingen van BPL maar in eerste aanleg bedoeld ter afdekking van het renterisico dat het fonds loopt als gevolg van de (veranderingen in de) marktwaardering van haar verplichtingen. Het rendement van de kern LDI-portefeuille bedroeg in 2020 +24,0%.

Ad ii. Als onderdeel van de matching portefeuille wordt er ook belegd in Nederlandse woninghypotheken, via fondsen van Achmea en NN IP. Het rendement van de belegging in deze fondsen samen bedroeg in 2020 +3,0%.

Ad iii. Obligaties die zijn uitgegeven door bedrijven die volgens kredietbeoordelaars een goede kredietkwaliteit hebben ('Investment Grade') zijn ook onderdeel van de matching portefeuille. Het rendement van deze categorie bedroeg in 2020 ook 4,6%. Het benchmarkrendement voor deze categorie bedroeg 2,7%. De invulling van deze categorie vindt plaats via fondsen beheerd door BlueBay en Robeco.

¹ Gebaseerd op de waarderingen die op jaareinde op moment van rapporteren bekend waren bij de bewaarbank en fiduciair beheerder.

	Kern LDI portefeuille (BlackRock)	Hypotheek (Achmea)	Hypotheek (NNIP)	Bedrijfs-obligaties Euro IG Blue Bay	Bedrijfs-obligaties Euro IG Robeco
Fonds	17,32%	3,38%	2,51%	5,48%	3,69%
Benchmark	17,38%	2,49%	2,39%	2,73%	2,77%
Excess return	-0,05%	0,90%	0,13%	2,75%	0,92%
In deze assetcategorie werd eind 2020 belegd (procenten van totaal belegd vermogen):					
	24,9%	5,9%	4,2%	8,6%	9,1%

Return Portefeuille

De return portefeuille heeft als doelstelling een extra rendement te genereren boven het rendement van de verplichtingen, om hiermee te zorgen voor dekkingsgraadherstel en op termijn voor het indexeren van pensioenbetalingen. De return portefeuille bestaat uit de volgende onderdelen: (i) Aandelen ontwikkelde markten, (ii) Aandelen Opkomende markten, (iii) private equity, (iv) obligaties van lagere kredietwaardigheid (high yield en emerging markets debt). In de volgende paragrafen wordt dit nader toegelicht.

Aandelen Ontwikkelde Markten

De Aandelen Ontwikkelde Markten portefeuille bestaat voor een belangrijk deel uit een portefeuille met beursgenoteerde aandelen van ontwikkelde markten met als benchmark de marktwaarde-gewogen MSCI Wereld Index. Verder is een gedeelte van de portefeuille ingevuld met Amerikaanse waarde-aandelen. Deze allocatie wordt passief belegd versus de FTSE RAFI US 1.000 index. Ook bevat de portefeuille een allocatie naar aandelen Wereld ex Noord-Amerika index (Europe, Africa, Far East, kortom EAFE). Deze allocatie wordt passief belegd conform de betreffende marktwaarde gewogen MSCI Index voor die regio. Ook wordt belegd in aandelen met een laag-risico, of 'conservative', aandelen. Deze strategie beoogt het absolute rendement per eenheid absoluut risico te maximaliseren middels beleggingen in solide ondernemingen met een lagere gevoeligheid voor beursschommelingen, een conservatief kasbeleid, een aantrekkelijke koers-winstverhouding en een goed koersmomentum. Dit gedeelte van de portefeuille heeft als benchmark de MSCI World Minvol Index.

Aandelen Opkomende Markten

Een gedeelte van de aandelenportefeuille wordt belegd in Opkomende Markten. Historisch gezien hebben deze een wat hoger risicoprofiel gehad dan de ontwikkelde markten. Als benchmark wordt de MSCI Emerging Markets Index gehanteerd.

De rendementen van de verschillende fondsen (na kosten) van (i) en (ii) en de benchmarks zijn weergegeven in onderstaande tabel.

	Wereldwijde aandelen Robeco QI Global dev. Enhanced equity	Conservative Equity Robeco Conservati equity	US Value aandelen (actief) NT NA Value ESG Fund	Aandelen EAFE (passief)* SSGA CTF EAFE	Aandelen Europa ESG (passief) NT Europe Custom ESG Fund	Opkomende markten Robeco QI Inst. Emerging Markets fonds
Fonds	3,5%	-8,6%	2,0%	-1,1%	-0,9%	6,0%
Benchmark	6,3%	6,3%	10,0%	0,7%	-0,9%	8,5%
Excess return	-2,8%	-14,9%	-8,0%	-1,8%	-0,1%	-2,5%
In deze assetcategorie werd eind 2020 belegd (procenten van totaal belegd vermogen):						
	7,6%	8,0%	4,5%	5,6%	2,6%	4,9%

*Aandelen in ontwikkelde markten ex aandelen Noord-Amerika.

Fondsrendementen na de kosten voor BPL. In de feitelijke portefeuille kunnen de rendementen door beleggingstransacties hiervan afwijken.

Private Equity

De waarde van de vijf beleggingen in private equity fondsen steeg van € 39,0 miljoen per eind 2019 naar € 41,6 miljoen per eind 2020. Er werden in 2020 € 4,3 miljoen aan uitkeringen (distributions) ontvangen en er werd € 1,5 miljoen aan contributies door BPL gestort ('capital calls'). De beleggingen in de categorie private equity vonden plaats via vijf fondsen.

Gezamenlijk behaalde BPL met deze fondsen in 2020 een rendement van +1,9%¹. De resultaten van de categorie private equity worden vergeleken met de MSCI Europe SMID (Small MidCap) index met een opslag van 2%. Deze benchmark behaalde over 2020 een rendement van -9,5%.

De rendementen gemeten van de vijf fondsen, zowel sinds start als over 2020:

Private Equity Fondsen	Netto rendement (IRR) sinds start	Rendement 2020
Stafford Inst. European Private Equity Fund I	15,1%	Afgewikkeld
Stafford Inst. European Private Equity Fund II	4,9%*	-27,6%
Stafford Clean Tech Private Equity II	-16,6%	-22,5%*
Stafford Global Private Equity IV	9,0%	9,7%
Stafford European Private Equity V CV	3,4%	18,4%
In deze categorie werd eind 2020 belegd (van totaal belegd vermogen): 3,3%		

Specifieke informatie over de status van de commitments per 31 december 2020 inclusief oproepen/uitkeringen gedurende 2020 is weergegeven in onderstaande tabel.

PE-Fondsen (bedragen in Euro's)	Commitment		Opgeroepen (Capital Calls)	Restant Commitment	Uitgekeerd (Distributions)	Valuta	Opgeroepen in 2020	Uitgekeerd in 2020
	Aangegaan	Bedrag						
Robecp Inst. European Private Equity Fund I	29-4-2001	20.000.000	13.601.802	0	32.417.217	EUR	0	257.731
Stafford Inst. European Private Equity Fund II	25-2-2005	16.000.000	16.000.000	0	22.705.272	EUR	0	1.731.411
Stafford Clean Tech Private Equity II (USD)	22-12-2006	12.000.000	12.000.000	0	726.859	USD	0	251.995
Stafford Global Private Equity IV	26-5-2009	20.000.000	20.000.000	0	10.754.620	EUR	0	2.077.898
Stafford European Private Equity V CV	4-6-2015	20.000.000	14.519.833	5.480.167	0	EUR	1.486.434	0

* Robeco Inst. European Private Equity Fund I is in 2020 geliquideerd en deze positie is nu 0.

**Stafford heeft in 2020 Robeco's private equity business geacquireerd, zodoende zijn de namen van de fondsen aangepast.

¹ Gebaseerd op de waarderingen die op jaareinde op moment van rapporteren bekend waren bij de bewaarbank en fiduciair beheerder.

Obligaties van lagere kredietwaardigheid (high yield en emerging markets debt).

BPL belegt in obligaties van uitgevers met een lagere kredietkwaliteit in de verwachting dat dit tot een hoger rendement leidt. Deze categorieën zijn onderdeel van de rendementsportefeuille van BPL. Dit betreft zowel obligaties in bedrijven (de categorie 'High Yield') als overheden uit opkomende landen ('Emerging Markets Debt'). De obligaties uitgegeven door overheden uit opkomende landen zijn uitgegeven in lokale valuta. De rendementen van de verschillende obligatiefondsen waarin BPL belegt zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Rendement	High Yield Fondsen		Emerging Debt Fonds
	Logan Circle Us High Yield	Robeco European High Yield	Stone Harbor
Fonds	-0,94%	1,80%	-5,6%
Benchmark	-2,35%	2,28%	-5,8%
Excess Return	1,41%	-0,48%	0,2%
In deze assetcategorie werd eind 2020 belegd (in procenten van totaal belegd vermogen):			
	2,4%	2,5%	5,1%

Fondsrendementen na de kosten voor BPL. In de feitelijke portefeuille kunnen de rendementen door beleggingstransacties hiervan afwijken.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het BPL heeft in 2020 (opnieuw) aandacht besteed aan het beleid rond Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB). Het BPL ziet het ontwikkelen van het MVB-beleid als een iteratief proces, waarvan het uiteindelijke eindpunt nog niet is bereikt. Het MVB-beleid zal gedurende dit proces verder worden aangepast.

BPL weegt algemene ESG-criteria mee bij haar investeringsbeslissingen. Echter, BPL weegt niet specifiek mee wat de ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen zijn op de duurzaamheidsfactoren zoals gedefinieerd in de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), wat Europese wetgeving is voortkomend uit het EU Actieplan Duurzame Financiering. De reden om dit niet mee te wegen is dat BPL momenteel geen beschikking heeft tot gegevens die inzicht kunnen bieden in wat de ongunstige effecten zijn en de rapportageverplichtingen die tot hogere kosten (kunnen) leiden.

BPL classificeert haar pensioenregeling als een duurzaam product dat ecologische of sociale kenmerken promoot, waarbij gedeeltelijk in duurzame producten wordt belegd. BPL heeft met de pensioenregeling duurzaam beleggen niet als doel, echter heeft het fonds wel de visie dat maatschappelijk verantwoord beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling en onderdeel is van haar fiduciaire taak. Dit betekent dat BPL bij beleggingsbeslissingen in het gehele beleggingsproces rekening houdt met milieu-, sociale en bestuurlijke factoren. Deze classificatie is onderdeel van de SFDR.

Beleid

Het MVB-beleid van het BPL is gebaseerd op de resultaten van een onderzoek onder deelnemers, bestuursleden en op basis van recente maatschappelijke trends. Uit het onderzoek van afgelopen jaar bleek het volgende:

- Een meerderheid vindt het belangrijk dat BPL maatschappelijk verantwoord belegt. Echter mag het voor de helft van de respondenten niet ten koste gaan van rendement. BPL hoeft geen voorloper te zijn of actief beleid te ontwikkelen.

Doelstellingen

Het MVB-doel van het BPL is tweeledig:

1. Portefeuilledoelstelling: Met maatschappelijk verantwoord beleggen wil het BPL rekening houden met ESG-maatstaven in de daadwerkelijke allocatie naar beleggingscategorieën, ondernemingen en landen. Het BPL heeft hiermee ten doel dat de portefeuille een betere risico-rendementsverhouding kent dan een portefeuille waarbij geen rekening wordt gehouden met ESG-factoren.
2. Invloed doelstelling: Anderzijds wil het BPL invloed uitoefenen op de bedrijven waarin het belegt. Het BPL vindt elk van de drie factoren binnen ESG hierbij belangrijk. De instrumenten die hierbij worden ingezet zijn stemmen (voting) en het aangaan van gesprekken met het bedrijf/land over wat voor het fonds belangrijk is (engagement).

Methoden

Het BPL adresseert de ecologische en sociale kenmerken die het fonds promoot door middel van de volgende methoden:

A. ESG integratie

Het BPL ziet maatschappelijk verantwoord beleggen als een integraal onderdeel van het beleggingsproces. Dit betekent dat in elke stap van het beleggingsproces, bij elk besluit over het beleggingsbeleid, MVB onderdeel is van de besluitvorming, aanvullend op de gebruikelijke financiële factoren. MVB wordt daarom altijd in samenhang met (verwacht) rendement, risico en kosten bekeken.

De ESG-integratie in de beleggingsportefeuille verschilt per beleggingscategorie, afhankelijk van de mogelijkheden en het belang van maatschappelijk verantwoord beleggen per categorie. Omdat het BPL de vermogensbeheeractiviteiten heeft uitbesteed, zal het BPL ook richting de vermogensbeheerders haar MVB-doelstellingen kenbaar maken, zodat deze in de uitbesteede werkzaamheden betrokken kunnen worden.

Bij de selectie en monitoring van beleggingsfondsen worden ESG-criteria expliciet meegenomen.

B. Engagement

Het BPL wil door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) haar invloed als aandeelhouder inzetten en positieve verandering bewerkstelligen bij de bedrijven waarin het belegt en ondernemingen stimuleren om maatregelen te nemen om schendingen in de toekomst te voorkomen. Het BPL vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan om de kans op positieve verandering te benutten, om op deze manier bij te dragen aan de kwaliteit, duurzaamheid en continuïteit van ondernemingen en markten. Meer informatie over het engagement beleid van het fonds is hier (eventueel relevante link pensioenfonds) te vinden.

Stemmen

Het stemrecht is een van de belangrijkste rechten van een aandeelhouder. Een hoge opkomst op aandeelhoudersvergaderingen zorgt voor stabiele besluitvorming, breed gedragen besluiten en het voorkomt dat kleine groepen aandeelhouders de vergadering naar hun hand zetten. Het actief uitoefenen van het stemrecht draagt bij aan het creëren van lange termijn aandeelhouderswaarde en past bij een verantwoord beleggingsbeleid. Meer informatie over het stembeleid van het fonds is hier (eventueel relevante link pensioenfonds) te vinden.

C. Uitsluiting

Het BPL wil niet beleggen in ondernemingen en landen waarvan producten of kernactiviteiten in strijd zijn met internationale verdragen of de principes van het BPL. Het BPL hanteert daartoe een uitsluitingslijst. Meer informatie over het uitsluitingsbeleid is hier (eventueel relevante link pensioenfonds) te vinden.

ESG-indicatoren

Het BPL hanteert nog geen ESG-indicatoren of ESG-doelstellingen in het beleggingsbeleid. In 2020 heeft het BPL het MVB-beleid geëvalueerd en vastgesteld dat het fonds specifieke ESG-doelstellingen per beleggingscategorie wil gaan vaststellen. Ook wil het fonds, waar mogelijk, ESG-benchmarks per beleggingscategorie gaan hanteren.

Deze ESG-doelstellingen en ESG-benchmark per beleggingscategorie worden onderzocht in de reguliere 3-jarige cyclus van evaluaties van de investment cases. Het BPL wil hierbij niet achter komen te lopen. Indien het nodig is om dit versneld op te pakken zal het fonds dat uitvoeren.

Een eerste stap zal in 2021 worden gezet voor de portefeuille aandelen ontwikkelde landen.

Gegevensbronnen

Er worden nog geen gegevensbronnen geraadpleegd door het fonds.

Screeningcriteria

Het fonds hanteert een uitsluitingsbeleid waarin het, naast de wettelijke uitsluitingen, zoveel mogelijk rekening houdt met algemeen aanvaarde internationale normen. Het fonds belegt niet:

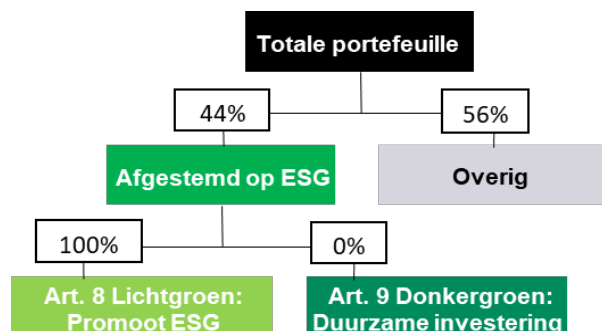
- in ondernemingen die 'controversiële wapens' (zoals clustermunitie), of cruciale onderdelen daarvan, produceren, verkopen of distribueren;
- in ondernemingen die zich schuldig maken aan ernstige en structurele schendingen van de UN Global Compact Principles;
- Ook belegt BPL niet in ondernemingen die betrokken zijn bij nucleaire wapens;
- Tenslotte kan er ook tot uitsluiting worden overgegaan als na een periode van intensieve 'engagement' een bedrijf onvoldoende verbeterd of hierover het gesprek wil aangaan;
- in strijd met de sanctielijsten van de Verenigde Naties, de Europese Unie of de nationale overheid.

De fiduciair beheerder zorgt voor screening van de portefeuille op deze criteria. De 'uitsluitingslijst' wordt toegepast op alle beleggingen van het BPL, met dien verstande dat bij beleggingen in fondsen een gecombineerd exposure naar alle uitgesloten bedrijven gezamenlijk wordt toegestaan van maximaal 5% per beleggingsfonds.

Overzicht per beleggingscategorie

In onderstaand overzicht is per beleggingscategorie waar het BPL in belegt, weergegeven welke methoden worden gehanteerd voor de uitvoering van het ESG-beleid. Ook is weergegeven welke benchmark gebruikt wordt en hoe deze aansluit bij de ESG-kenmerken

De verwachte onderverdeling van de totale beleggingsportefeuille naar verschillende typen beleggingsproducten is grofweg als volgt:

Categorie	Benchmark	Manager	Strategisch gewicht	Product classificatie	Principal Adverse Impact *1	Engagement	Voting	ESG uitsluitingen	ESG benchmark
Matching portefeuille									
Kern LDI	Pensioen-verplichtingen	BlackRock	24,5%	Overig, grijs	Ja *1	Nvt	Nvt	Nvt	Nee
Cash	Overnight cash	BlackRock	0%	8, licht-groen	Ja *1	Ja	Nvt	Ja *2	Nee
Hypotheken	Portefeuille	Achmea	5%	Overig, grijs *4	Nee	Nee	Nvt	Nvt	Nee
		NN	5%	Overig, grijs *4	Nee	Nee	Nvt	Nvt	Nee
Bedrijfs-obligaties	Barclays Euro Aggregate Corporate index	BlueBay	8,5%	Overig, grijs	Nee	Nvt	Nvt	Nee	Nee
		Robeco	9%	8, licht-groen	Vanaf 2022	Ja	Ja	Ja*3	Nee
Return portefeuille									
Emerging Market Debt - LC	JPMorgan GBI-EM Global Diversified Index	Stone Harbour*	5%	Overig, grijs*4	Nee	Nee	Nvt	Nvt	Nee
High Yield – US	Barclays US High Yield 2% Issuer Cap index	Logan Circle*4	2,5%	Overig, grijs*4	Nee	Nee	Nvt	Nvt	Nee
High Yield – EUR	Barclays Pan-Euro High Yield 3% Iss constraint ex Financials EUR Hedged	Robeco	2,5%	8, licht-groen	Vanaf 2022	Ja	Ja	Ja*3	Nee
Aandelen North America	MSCI North America ex Select Controversies Index (ESG Screened)	BlackRock	14%	8, licht-groen	Ja *1	Ja	Ja	Ja *2	Ja
Aandelen Europa	MSCI Europe ex Select Controversies Index (ESG Screened)	BlackRock	8%	8, licht-groen	Ja *1	Ja	Ja	Ja *2	Ja
Aandelen Asia	MSCI Pacific ex Select Controversies Index (ESG Screened)	BlackRock	6%	8, licht-groen	Ja *1	Ja	Ja	Ja *2	Ja
Aandelen EM	MSCI Emerging Markets ex Select Controversies Index (ESG Screened)	BlackRock	4,5%	8, licht-groen	Ja *1	Ja	Ja	Ja *2	Ja
Private Equity	Portefeuille	Stafford	5%	Overig*4 grijs	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
FX overlay	Nvt	BlackRock	0%	Overig, grijs	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt

*1. Op basis van MSCI Controversy Scores. Red Flags (Controversy score 0/Very Severe) worden uitgesloten.

*2. Uitsluitingen op basis van BlackRock Baseline Screens (MSCI): Controversial weapons, Civilian Firearms, Nuclear weapons, Fossil Fuels, Tobacco & UN Global Compact Violators.

*3. Uitsluitingen op basis van controversiaal behaviour en controversiaal producten (inclusief controversiaal weapons, tobacco, palm oil en fossil fuel).

*4 Op basis van inschatting BlackRock

Belangrijkste wijzigingen voor 2021

In deze paragraaf worden de belangrijkste voorgenomen wijzigingen per onderdeel van de beleggingsportefeuille beschreven voor 2021. Deze wijzigingen zijn gebaseerd op een uitgebreide review van de portefeuille over een langere periode.

Er vinden (vooralsnog) geen wijzigingen plaats in de strategische asset allocatie, de strategische gewichten en/of de bandbreedtes. Wel zal de wijze van invulling van de verschillende portefeuille onderdelen mogelijk wijzigen. Onderstaand worden de belangrijkste mogelijke aanpassingen toegelicht.

Het bestuur heeft op 19 november 2020 besloten om de aandelen portefeuille voor de ontwikkelde markten om te zetten naar passieve, marktkapitalisatie gewogen portefeuilles. BPL kiest voor een invulling middels 4 regionale fondsen die opgeteld de All Countries World Index vormen. Door te kiezen voor 4 regionale fondsen behoudt BPL de flexibiliteit om keuzes te maken rondom de wegingen van de verschillende regio's (Noord Amerika, Europa, Pacific en Emerging Markets).

Een eventuele separate allocatie naar China zal in de loop van 2021 overwogen worden, maar zal niet bij de omzetting van de portefeuille direct worden geïmplementeerd.

A. Aandelenportefeuille – publieke markten

De huidige aandelenportefeuille bestaat uit een mix van regionale en factor exposures. Uit een evaluatie van de huidige portefeuille is gebleken dat er geen duidelijke onderbouwing te geven is om de huidige portefeuille te handhaven. Zo is de huidige portefeuille duidelijk achtergebleven in vergelijking tot een passieve marktkapitalisatie gewogen implementatie op een 1, 3 en 5 jaars horizon. Daarbij waren de kosten voor de portefeuille relatief hoog en geven de investment beliefs van het fonds onvoldoende richting voor de huidige factorallocatie.

B. Aandelenportefeuille - private markten

De huidige private equity portefeuille van BPL bestaat uit 4 Fund of Fund portefeuilles uit verschillende vintage jaren. Begin 2020 is het beheer van deze Robeco-fondsen overgenomen door Stafford. Op basis van analyses eind 2019 heeft BPL besloten om de huidige fondsen te laten uitfasen en (vooralsnog) geen nieuwe bedragen te alloceren naar fondsen van de nieuwe beheerder Stafford.

De huidige waarde van de PE-portefeuille bedraagt ca. 3,4% van de totale beleggingsportefeuille. Dit is ruim onder het strategische gewicht van 5%. Dit is de reden dat BPL in 2021 zal onderzoeken of en hoe zij de PE-portefeuille kan herstructureren en weer kan opbouwen tot het strategische gewicht van 5%. Bij deze analyse zal ook de discussie omtrent het nieuwe pensioencontract worden meegenomen.

C. Vastrentende waarden – HY en EMD

Uit een analyse van de huidige vastrentende waarden portefeuille is gebleken dat de huidige HY-portefeuille bestaande uit Robeco (EUR) en Logan Circle (US) niet ongewijzigd te handhaven is. Dit wordt veroorzaakt door twee zaken. Allereerst heeft Robeco een 'hard-stop' afgekondigd voor het fonds waarin BPL belegd is. Dit betekent dat BPL geen nieuwe allocaties naar dit fonds kan doen. Het toevoegen van een derde HY manager voor aanvullende allocaties is mogelijk, maar de vraag roept zich op of 3 managers niet onevenredig veel governance budget vergt voor de totale strategische allocatie van 5% naar HY.

Daarnaast speelt het gegeven dat de huidige manager van de US HY allocatie (Logan Circle) niet op de approved lijst van BlackRock staat. Gezien de beperkte omvang van het fonds (wat ook nog voor het overgrote deel wordt ingevuld met verzekeringsgelden van eigenaar MetLife) en de minder overtuigende performancecijfers over een langere periode, zal BlackRock dit fonds op korte/middellange termijn niet gaan voorstellen aan andere fiduciaire opdrachtgevers. Dit roept de vraag op of BPL deze allocatie wel wenst te handhaven.

Bovengenoemde aspecten hebben ertoe geleid dat BPL overweegt om de portefeuille te herzien. Zij onderzoekt of het niet wenselijk is om de portefeuille te vereenvoudigen en te verbeteren door over te stappen naar een Global High Yield manager. Het voordeel van een global high yield manager is dat ook Emerging Markets high yield obligaties in het universe worden meegenomen (ca. 15 tot 20% van de HY markt). Daarnaast worden de mogelijkheden voor de manager vergroot om actief rendement toe te voegen door slim in te spelen op de dynamiek in de verschillende HY-markten (US, EUR, EM).

Ten aanzien van de EMD-portefeuille is geconstateerd dat de huidige manager Stone Harbor na een mindere periode zich weer enigszins lijkt te herstellen. Bij de beoordeling van de EMD-portefeuille is ook gesproken over het feit dat BPL momenteel alleen een allocatie heeft naar Local Currency obligaties en niet naar Hard Currency (USD) obligaties.

BPL zal in de komende periode onderzoeken of wijzigingen in de EMD-portefeuille wenselijk zijn, waarbij ook de prestaties van Stone Harbor nauwgezet gevolgd zullen worden. Ook zal worden beoordeeld of actief beheer in deze categorie nog langer wenselijk is.

Aandachtsgebieden voor 2021

Naast het implementeren van de beoogde wijzigingen in de portefeuille als hierboven beschreven, staan in 2021 de 4 aanvullende onderwerpen op de agenda, naast de gebruikelijke jaarlijks terugkerende onderwerpen.

Uitvoeren ALM-studie

Het bestuur heeft besloten om een nieuwe ALM-studie uit te voeren in 2021. In deze studie worden naast de risicohouding, ook het pensioenbeleid, toeslagenbeleid, premiebeleid en beleggingsbeleid ten opzichte van elkaar afgewogen. De ALM-uitkomsten op beleggingsgebied zullen middels een Strategische Norm Portefeuille Studie nader worden uitgewerkt.

Impact bepaling nieuw pensioenakkoord op beleggingsbeleid

Nu de contouren van het nieuwe pensioenakkoord bekend zijn, zal het bestuur van BPL zich buigen over de vraag welke variant het meest passend is voor de deelnemers van BPL: de nieuwe collectieve regeling of de verbeterde premieregeling. Ook zal het bestuur zich moeten gaan uitspreken of de bestaande rechten al dan niet worden ingevaren in de nieuwe regeling.

Naast het feit dat BPL een mening zal gaan vormen over de aard van de toekomstige regeling, zal het bestuur ook de consequenties van deze nieuwe regeling op het beleggingsbeleid voor de komende jaren in kaart gaan brengen.

Onderzoek naar verbeteren robuustheid van de totale portefeuille

Uit de economische beschouwingen, zoals beschreven in de visie op de economische en financiële markten, komt naar voren dat de traditionele schokdempende rol van staatsobligaties nu minder aanwezig lijkt te zijn als gevolg van de historisch lage yields op staatsobligaties. Uit onderzoek van BlackRock is naar voren gekomen dat de volgende vier zaken ook schokdempende eigenschappen lijken te hebben. BPL zal in 2021 onderzoeken of het toevoegen hiervan van nut kan zijn voor de portefeuille:

1. Inflation Linked Bonds;
2. ESG;
3. Private Markten;
4. Allocatie naar China.

Toevoegen van Inflation Linked Bonds

Naast het feit dat als gevolg van het nieuwe pensioencontract er vanuit de deelnemers mogelijk meer behoefte zal komen aan inflatiebescherming (jongere deelnemers lijken meer gericht te zijn op een reëel pensioen en oudere deelnemers lijken meer voorkeur te hebben voor een hoge mate van nominale zekerheid), lijkt er ook vanuit een middellange termijn financieel perspectief iets te zeggen voor het opbouwen van een inflatie portefeuille.

Uitwerken ESG-beleid

Het bestuur heeft besloten om het onderwerp ESG nader vorm te gaan geven. Hiertoe zal gestart worden met het (opnieuw) vaststellen van de ESG-ambitie van het fonds. Nadat het bestuur de ESG-ambitie heeft bepaald, zal deze ambitie worden vertaald naar ESG beleid per onderdeel van de beleggingsportefeuille. Vervolgens zal het aangescherpte beleid worden geïmplementeerd in de diverse portefeuilles. Ook zullen de rapportages worden aangepast om een effectieve besturingscyclus van 'plan-do-check-act' mogelijk te maken.

Private markten

BPL is terughoudend met het aangaan van investeringen met een illiquide karakter. In 2021 zal worden onderzocht welke subcategorieën van private markten het meest aantrekkelijk zijn om toe te voegen vanuit risico/rendements/kosten profiel, rekening houdend met de beperkingen vanuit de VEV-richtlijnen.

Allocatie naar China

Uit diverse studies is gebleken dat de internationale allocatie van gelden niet in de pas lopen met de omvang van de Chinese markt, welke inmiddels is uitgegroeid tot de tweede markt in de wereld (na de VS). De korte- en middellange termijn groei- en winstverwachtingen voor China overtreffen deze van andere ontwikkelde en veel opkomende landen. Echter, dit feit vindt zijn weerslag niet in de BPL-portefeuille.

Pensioenen

Premies

Premies (x 1.000 Euro)	2020	2019
Ontvangen premie	15.077	13.755
Gedempte kostendekkende premie	12.450	11.783
Zuivere kostendekkende premie	20.787	16.342

In onderstaande tabel wordt zowel de zuivere als de gedempte kostendekkende premie uitsplitst weergegeven:

Kostendekkende premie (x 1.000 Euro)	Zuiver	Gedempt
Comingservice ouderdoms- en partnerpensioenen	15.749	5.754
Opslag toekomstige uitvoeringskosten	315	115
Risicopremie overlijden	551	341
Risicopremie arbeidsongeschiktheid	847	847
Opslag voor Vereist Eigen Vermogen	3.091	1.250
Opslag voor uitvoeringskosten	234	234
Opslag voorwaardelijk	0	3.909
Totaal	20.787	12.450

De zuiver kostendekkende premie wordt vastgesteld op de rentetermijnstructuur primo boekjaar zoals door DNB gepubliceerd.

De premie bestaat uit de actuariële inkoop van onvoorwaardelijke onderdelen en de risicopremies voor overlijden en arbeidsongeschiktheid, een opslag voor het in stand houden van het Vereist Eigen Vermogen, een opslag voor de uitvoeringskosten en eventueel de overeengekomen premie voor voorwaardelijke onderdelen.

Het fonds maakt gebruik van de mogelijkheid om de kostendekkende premie te dempen. De gedempt kostendekkende premie over 2020 wordt vastgesteld op basis van het verwachte rendement. De afgeleide gemiddelde rente is 2,1%.

De gedempt kostendekkende premie is als volgt uitgesplitst naar de verschillende onderdelen.

De pensioenregeling wordt gefinancierd door een voor iedere deelnemer gelijke jaarpremie. De premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld als het maximum van:

- De premie van het voorgaande jaar verhoogd met de ontwikkeling van de CBS-index "CPI alle huishoudens (niet afgeleid)", over de periode september tot september.
- De gedempte kostendekkende premie.

In de situatie dat BPL een vermogenstekort heeft en de premiedekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad, kan het bestuur besluiten om de onder a en b van dit artikel genoemde premie te verhogen met een extra premie.

In 2019 heeft het bestuur besloten om de premie voor 2020 te baseren op een premiedekkingsgraad per 31 december 2019 van 77%, om zo de dekkingsgraad achteruitgang door pensioenopbouw te beperken. De feitelijk ontvangen premie is derhalve lager dan de zuiver kostendekkende premie, maar hoger dan de gedempte kostendekkende premie

Ontwikkeling dekkingsgraad

Actuele dekkingsgraad

In 2020 is de actuele dekkingsgraad gedaald van 103,8% naar 102,2%. In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de dekkingsgraad uitgesplitst naar de verschillende componenten.

Ontwikkeling actuele dekkingsgraad (in procenten)

01-01-2020	103,8
1) Nieuwe aanspraken	-0,3
2) Uitkeringen	0,1
3) Toeslagverlening	0,0
4) Wijziging RTS, gevolgen TV	-10,3
5) Beleggingsresultaat	6,2
6) Overige oorzaken	2,7
31-12-2020	102,2

- In 2020 is de feitelijke premie gebaseerd op een premiedekkingsgraad van 77% per 31 december 2019. Doordat de dekkingsgraad op 1 januari 2020 gelijk was aan 103,8%, heeft de betaalde premie in combinatie met de pensioenopbouw een negatief effect gehad op de dekkingsgraad van 0,3%.
- Omdat de dekkingsgraad begin 2020 hoger was dan 100%, heeft het verrichten van uitkeringen in 2020 een positief effect gehad op de dekkingsgraad van 0,1%.
- Op 31 oktober 2020 was de beleidsdekkingsgraad lager dan 110%. Daarom is er geen toeslag verleend.
- Het BPL kent een dynamische staffel met betrekking tot de renteafdekking. De renteafdekking is afhankelijk van de 20-jaars rente en de actuele dekkingsgraad van het fonds. In 2020 was het renterisico voor 37,5% afgedekt. De renteafdekking is gebaseerd op de zuivere rentetermijnstructuur, terwijl de voorziening pensioenverplichtingen wordt vastgesteld op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur, waarbij rekening gehouden wordt met de Ultimate Forward Rate (UFR). De wijziging van de rente heeft een negatief effect gehad op de dekkingsgraad van 10,3%.
- Door overige oorzaken (zoals bijvoorbeeld kosten, mutaties, maar ook door het samengestelde effect van ad. 1 tot en met 5 kan de dekkingsgraad wijzigen. Het effect van mutatie en de kruiseffecten heeft per saldo geleid tot een toename van 2,7%. Het grootste effect wordt veroorzaakt door wijziging van de sterftegrondslagen (3,7%).

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is in boekjaar 2020 gedaald van 102,8% naar 95,7%. De beleidsdekkingsgraad is vastgesteld als het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden. De beleids- en actuele dekkingsgraad worden maandelijks gepubliceerd op de website van BPL.

Bij de vaststelling van de beleidsdekkingsgraad is rekening gehouden met het totale vermogen en de totale technische voorzieningen.

Reële dekkingsgraad

Met ingang van boekjaar 2015 dienen pensioenfondsen naast de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad tevens de reële dekkingsgraad te rapporteren aan DNB. De reële dekkingsgraad van het pensioenfonds bedraagt per ultimo 2020 79,2%.

Bij de berekening van de reële dekkingsgraad wordt rekening gehouden met de verwachte stijging van de prijzen. De reële dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de beleidsdekkingsgraad en de dekkingsgraad waarbij pensioenen volledig meestijgen met de prijzen. Een reële dekkingsgraad van 100% betekent dat een pensioenfonds de pensioenen kan verhogen met de verwachte stijging van de prijzen.

Ontwikkeling voorziening

De voorziening bedraagt eind 2020 € 1.066.180.000 en is daarmee ten opzichte van de stand eind 2019 (€ 1.011.633.000) fors gestegen. Zie voor de ontwikkeling van de voorziening de jaarrekening op blz. 80.

Herstelplan

In een herstelplan geeft een pensioenfonds aan of de financiële positie van het pensioenfonds binnen de gestelde wettelijke termijnen herstelt tot aan het niveau van het vereist vermogen. De financiële positie wordt uitgedrukt in een percentage, de (beleids)dekkingsgraad. Voorts legt het pensioenfonds vast of het herstel kan worden bereikt met of zonder aanvullende maatregelen.

Einde 2014 ontstond voor BPL de eerste keer de situatie dat de beleidsdekkingsraad van het pensioenfonds lager was dan de vereiste dekkingsgraad. Indien de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds zich in een volgende jaar nog steeds onder de vereiste dekkingsgraad bevindt, moet een pensioenfonds (jaarlijks) een geactualiseerd herstelplan indienen.

Omdat eind 2019 de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds lager was dan de dekkingsgraad bij het vereist vermogen, is op 1 april 2020 bij DNB een geactualiseerd herstelplan ingediend. Op basis van het reguliere beleid werd verwacht dat de beleidsdekkingsgraad in 2025 herstelt tot het vereist vermogen (117,7%). Dit is binnen de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar. Voor het herstel waren geen aanvullende maatregelen nodig. DNB heeft op 19 mei 2021 ingestemd met dit geactualiseerde herstelplan.

Omdat eind 2020 de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds nog steeds lager was dan de dekkingsgraad bij het vereist vermogen, is op 1 april 2021 bij DNB een geactualiseerd herstelplan 2021 ingediend. Op basis van het reguliere beleid wordt verwacht dat de beleidsdekkingsgraad in 2028 herstelt tot het vereist vermogen (118,3%). Dit is binnen de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar. Het pensioenfonds heeft daarbij gekozen om geen gebruik te maken van de vrijstellingsregeling 2021. Voor het herstel zijn geen aanvullende maatregelen nodig. DNB heeft op 19 mei 2021 ingestemd met dit geactualiseerde herstelplan.

In de beide geactualiseerde herstelplannen is uitgegaan van verwachte rendementen die lager liggen dan de wettelijke maxima. Het verwachte rendement loopt van 2,6% tot 3,2% (herstelplan 2020) resp. 2,4% tot 2,8% (herstelplan 2021). Voorts is conform wet- en regelgeving geen rekening gehouden met de nieuwe UFR en COVID-19.

Indexatie- en kortingsbeleid

BPL probeert ieder jaar de pensioenen en de opgebouwde aanspraken te verhogen met de prijsontwikkeling. Het bestuur heeft, op basis van de beleidsdekkingsgraad, besloten om per 1 januari 2020 geen toeslag te verlenen.

Of u in de toekomst nog evenveel kunt kopen met uw pensioen hangt af van de toeslagverlening en de stijging van de prijzen. De afgelopen jaren waren de toeslagverlening en de stijging van de prijzen (overgenomen van Centraal Bureau voor de Statistiek) als volgt:

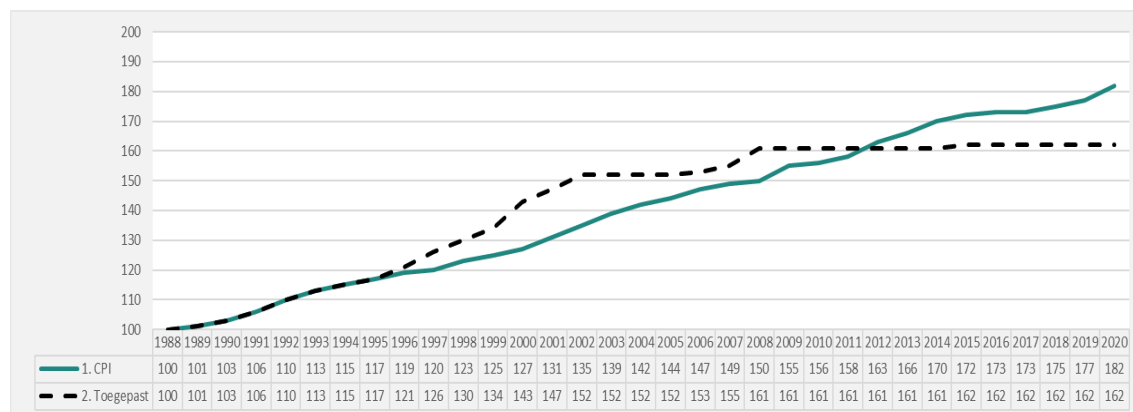
Toeslagen (in procenten)									
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00

Consumentenprijsindex (CPI) (in procenten)									
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1,60	2,70	2,30	2,45	0,88	0,60	0,07	1,45	1,88	2,65

BPL betaalt de toekomstige verhogingen van uw (opgebouwde) pensioen uit beleggingsrendement. U heeft in geval van een verhoging en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst. Het BPL verwacht dat de toeslagverlening de komende jaren zeer beperkt zal zijn.

Uw pensioen kan in uitzonderlijke gevallen ook worden verlaagd. De afgelopen jaren is uw pensioen niet verlaagd. Op grond van het geldende herstelplan zal naar verwachting in de komende 10 jaar uw pensioen niet hoeven te worden verlaagd.

Indexering 1988 t/m 2020 in vergelijking met stijging consumenten prijsindex (CPI)

Pensioenbeleid

Pensioenbeleid

Kenmerken pensioenregelingen

Het BPL kent eind 2018 twee verplichte pensioenregelingen:

- a. Pensioenstatuut 1988 (geldend vanaf 1 januari 2018) in combinatie met een bijspaarmogelijkheid;
- b. Pensioenstatuut 2015 (geldend vanaf 1 januari 2018).

Pensioenstatuut 1988 (geldend vanaf 1 januari 2018)

In dit pensioenstatuut wordt ouderdoms- en partnerpensioen opgebouwd op basis van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Deze pensioenovereenkomst heeft het karakter van een uitkeringsregeling.

Het ouderdomspensioen is gelijk aan 1,875% per deelnemersjaar van de vastgestelde pensioengrondslag uitgaande van een pensioenrekendatum van 68 jaar. Bij meer dan 30 deelnemersjaren op pensioendatum wordt de opbouw naar evenredigheid verlaagd. De pensioengrondslag is het fiscaal maximale pensioengevend inkomen minus de minimaal toegestane franchise. De pensioendatum is 65 jaar. Indien het op de pensioendatum te bereiken aantal deelnemersjaren meer is dan 30 jaren, wordt het opbouwpercentage naar rato verlaagd. De leeftijdsjaren van de deelnemer tussen 55 en 65 jaar tellen slechts voor 50% mee.

In deze regeling is naast 70% partnerpensioen en een tijdelijke partnerpensioen ook een wezenpensioen en een arbeidsongeschiktheidspensioen opgenomen.

De regeling heeft geen actieve deelnemers meer, waardoor er geen recht op arbeidsongeschiktheids-pensioen meer kan ontstaan.

De pensioenregeling wordt gefinancierd door een voor iedere deelnemer gelijke jaarpremie.

De premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld als het maximum van:

- a) De premie van het voorgaande jaar verhoogd met de ontwikkeling van de CBS-index "CPI alle huishoudens (niet afgeleid)", over de periode september tot september.
- b) De gedempte kostendekkende premie.

In de situatie dat BPL een vermogenstekort heeft en de premiedekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad, kan het bestuur besluiten om de onder a en b van dit artikel genoemde premie te verhogen met een extra premie.

Indien de gedempte kostendekkende premie hoger is dan de premie genoemd onder a) of indien het bestuur besluit tot extra premie, kan de NLC-Ledenvergadering binnen 30 dagen na de datum van een besluit van het bestuur tot verhoging van de feitelijke premie per 1 januari besluiten de premie lager vast te stellen. Indien door een besluit van de NLC-Ledenvergadering in enig jaar minder premie-inkomsten worden ontvangen dan noodzakelijk is voor de financiering van de pensioenopbouw, stelt het bestuur, gehoord het advies van de adviserend actuaire, binnen 14 dagen na een besluit van de NLC-ledenvergadering, zoals hiervoor bedoeld, voor het betreffende jaar een pensioengrondslag vast die met deze verminderde premie-inkomsten rekening houdt.

De bijspaarmogelijkheid in pensioenstatuut 1988 bestaat uit een gedeeltelijk verplichte premie(flexioen)regeling. Voor de uitvoering van de verplichte premie(flexioen)regeling is in 1993 door het BPL een contract gesloten met Robeco, laatstelijk gewijzigd in 2019 in verband met de overgang naar ABN AMRO Pension Services.

De jaarlijkse premie van de verplichte premie(flexioen)regeling, waarvoor destijds aan diverse deelnemers ontheffing is verleend, was gelijk aan ongeveer 25% van de premie in de basisregeling. Met de invoering van BPL2004 op 1 april 2004 is deze bijspaarmogelijkheid voor deelnemers aan deze regeling vervallen. Elke deelnemer aan BPL2004 had in 2004 de éénmalige mogelijkheid zijn/haar Robeco-saldo in te brengen in de BPL2004-regeling. Degenen, die daar geen gebruik van hebben gemaakt, alsmede de BPL1988-deelnemers, kunnen voor belegging van het bij Robeco aanwezige saldo kiezen uit een aantal beleggingsmogelijkheden. De deelnemers ontvangen verdere informatie omtrent deze bijspaarregeling rechtstreeks van de Robeco-groep. Het saldo op deze rekening kan worden aangewend voor aanvullingen op pensioen(en) uit de basisregeling of op het FLP-pensioen.

De Robeco groep adviseert de (gewezen) deelnemer aan de premie(flexioen)regeling over een verantwoorde afbouw van het risico van zijn beleggingen naar mate de pensioendatum nadert (door middel van adviesmixen). Voorst biedt het reglement de (gewezen) deelnemer de mogelijkheid om de verantwoordelijkheid van zijn beleggingen geheel of gedeeltelijk over te nemen.

De Robeco groep volgt voor elke (gewezen) deelnemer de samenstelling van de beleggings- portefeuille en beziet één keer per jaar of deze zich binnen de grenzen van genoemde advies- mixen bevindt en adviseert betrokkene daarover.

Pensioenstatuut 2015 (geldend vanaf 1 januari 2018)

In dit pensioenstatuut wordt ouderdoms- en partnerpensioen opgebouwd op basis van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Deze pensioenovereenkomst heeft het karakter van een uitkeringsregeling.

Het ouderdomspensioen is gelijk aan 1,875% per deelnemersjaar van de vastgestelde pensioengrondslag uitgaande van een pensioenrekendatum van 68 jaar.

De pensioengrondslag is het fiscaal maximale pensioengevend inkomen minus de minimaal toegestane franchise.

De deelneming vangt aan op de eerste dag van de maand waarin betrokkene als registerloods is ingeschreven in het Loodsenregister en eindigt met ingang van de (vervroegde) pensioendatum.

De pensioendatum is de eerste dag van de maand waarin de inschrijving van de loods in het Loodsenregister uiterlijk wordt doorgehaald, thans 60 jaar.

In deze regeling is naast 70% partnerpensioen en een tijdelijke partnerpensioen ook een wezenpensioen en een arbeidsongeschiktheidspensioen opgenomen.

De pensioenregeling wordt gefinancierd door een voor iedere deelnemer gelijke jaarpremie.

De premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld als het maximum van:

- a) De premie van het voorgaande jaar verhoogd met de ontwikkeling van de CBS-index "CPI alle huishoudens (niet afgeleid)", over de periode september tot september.
- b) De gedempte kostendekkende premie.

In de situatie dat BPL een vermogenstekort heeft en de premiedekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad, kan het bestuur besluiten om de onder a en b van dit artikel genoemde premie te verhogen met een extra premie.

Indien de gedempte kostendekkende premie hoger is dan de premie genoemd onder a) of indien het bestuur besluit tot extra premie, kan de NLc-Ledenvergadering binnen 30 dagen na de datum van een besluit van het bestuur tot verhoging van de feitelijke premie per 1 januari besluiten de premie lager vast te stellen. Indien door een besluit van de NLc-Ledenvergadering in enig jaar minder premie-inkomsten worden ontvangen dan noodzakelijk is voor de financiering van de pensioenopbouw, stelt het bestuur, gehoord het advies van de adviserend actuaire, binnen 14 dagen na een besluit van de NLc-Ledenvergadering, zoals hiervoor bedoeld, voor het betreffende jaar een pensioengrondslag vast die met deze verminderde premie-inkomsten rekening houdt.

Wijzigingen in pensioenstatuten

Per 1 januari 2020 zijn de ruil- en vervroegingsfactoren gewijzigd.

Risicobeleid

Risicobeleid

Doelstellingen en uitgangspunten

Het risicomanagement van het BPL is gericht op het beheersen van risico's die het realiseren van de strategische doelstelling kunnen belemmeren. De missie, visie, kernwaarden en strategische doelstellingen van het BPL (zie hoofdstuk Algemeen) zijn het uitgangspunt voor de invulling van het risicomanagement. De risicohouding van het bestuur is kader stellend voor de inrichting en besturing van de interne organisatie. Deze risicohouding is nader geconcretiseerd door middel van risicobereidheidprincipes.

Integraal risicomanagement (IRM)

In 2020 is de IRM-beleidscyclus weer doorlopen. Dit betekent dat middels het uitvoeren van een risk assessment op de strategische- operationele risico's het integraal risicomanagement weer is herijkt.

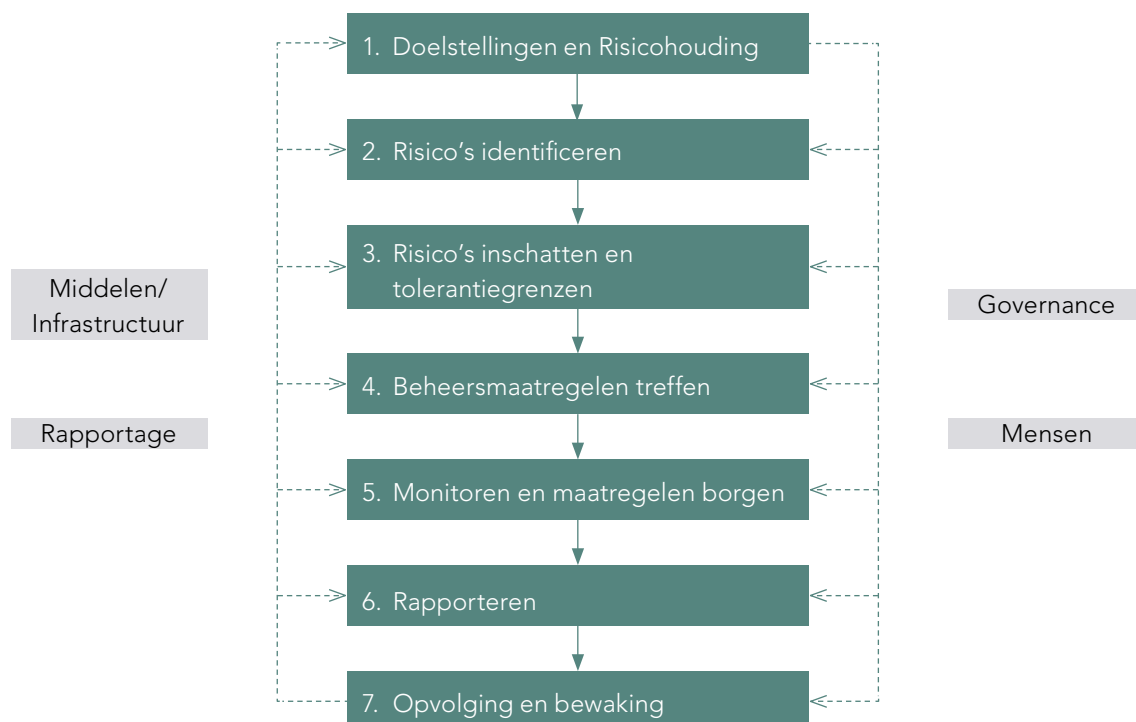
Door de implementatie van IORP II is de sleutelfunctiehouder risicobeheer binnen het bestuur aangesteld. De sleutelfunctiehouder beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Met de risicobeheerfunctie wordt beoogd dat het BPL een totaalbeeld heeft van de verschillende risico's waaraan het pensioenfonds wordt blootgesteld. Het betreft zowel financiële als niet-financiële risico's. Het BPL heeft zijn beleid met betrekking tot het risicobeheer schriftelijk vastgelegd en het BPL draagt zorg voor de uitvoering hiervan. Tenminste driejaarlijks moet het beleid geëvalueerd worden.

Bij besluiten met een materiële impact geeft de sleutelfunctiehouder risicobeheer een onafhankelijke opinie betreffende de risicobeheersing. Hierdoor wordt dit integraal onderdeel van het bestuurlijke besluitvormingsproces. Tevens stelt de sleutelfunctiehouder risicobeheer ieder kwartaal een rapportage op, waarin wordt weergegeven welke risico's het BPL afgelopen kwartaal heeft gelopen, met daarbij de reeds geformuleerde acties ten behoeve van de beheersing van deze risico's.

Het geformuleerde beleid is vastgelegd in het handboek voor integraal risicomanagement.

Proces

Het stappenplan van het integraal risicomanagement binnen het BPL is gebaseerd op de Handreiking integraal risicomanagement van de Pensioenfederatie. In de volgende figuur is dit stappenplan schematisch weergegeven:

Het BPL onderscheidt strategische en operationele risico's.

Strategische risico's

Onder strategische risico's worden de belangrijkste risico's verstaan die het behalen van de strategische doelstellingen van het BPL in de weg staan. Binnen de strategische risico's wordt onderscheid gemaakt naar:

- Risico's in relatie tot stakeholders.
- Risico's inzake uitvoerbaarheid.
- Risico's inzake de omgeving.

De strategische risico's kunnen het voortbestaan van BPL bedreigen.

Strategische risico's in relatie tot stakeholders	
1.	Het verlies van draagvlak onder de deelnemers.
2.	Een afname van het aantal actieve loodsen.
3.	Het door de NLc-Ledenvergadering onderbrengen van de toekomstige pensioenopbouw bij een andere partij dan BPL, dan wel de introductie van een beschikbare premieregeling.
Strategische risico's inzake uitvoerbaarheid	
4.	Een stijging van de (uitvoerings)kosten.
5.	Het niet kunnen vinden van geschikte bestuurders of leden van het verantwoordingsorgaan binnen de eigen beroepsgroep.
6.	Het niet waarmaken van de pensioenambitie, bijvoorbeeld door een langdurig lage dekkingsgraad.
7.	Ontoereikende risicobeheersing.
8.	Ontoereikende financiële opzet.
9.	Ontoereikend aanpassingsvermogen aan veranderende omstandigheden, bijvoorbeeld door het ontbreken van een veranderbudget.
Strategische risico's inzake omgeving	
10.	Politieke besluitvorming, die van invloed is op de pensioenuitvoering, -waardering, het beleid of de regeling.
11.	Een verlaging van het fiscaal maximaal pensioengevend inkomen in relatie tot de toekomstbestendigheid van het pensioenfonds.

Operationele risico's

Onder de strategische risico's hangen de operationele risico's. Het BPL hanteert hiervoor de FIRM-risicocategorieën zoals destijds door DNB voorgeschreven. In 2020 is de risico-inschatting van de operationele risico's herijkt. De onderstaande tabel toont de FIRM-risicocategorieën en de wijze waarop het BPL deze risicocategorieën beheerst ten opzichte van de fondsdoelstellingen.

FIRM-risicocategorie Koppeling aan doelstelling	
Matching-/ renterisico	Beheersen: enig risico is nodig om ambitie waardevast pensioen te kunnen waarmaken.
Marktrisico	Beheersen: enig risico is nodig om ambitie waardevast pensioen te kunnen waarmaken.
Kredietrisico	Beheersen: enig risico is nodig om ambitie waardevast pensioen te kunnen waarmaken.
Verzekeringstechnisch risico	Accepteren en beheersen in verband met solidariteit binnen de beroepsgroep.
Omgevingsrisico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
Operationeel risico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
Uitbestedingsrisico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
IT-risico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
Integriteitsrisico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
Juridisch risico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.

Een nadere specificatie van de bovenstaande risico's is opgenomen in het handboek integraal risicomanagement.

Het integriteitsrisico is nader uitgewerkt in de systematische integriteitsrisicoanalyse. Per risico wordt als eerste stap het zogenaamde "brutorisico" bepaald. Dat gebeurt door vermenigvuldiging van de scores op kans en impact. Voor de inschatting van de kans en impact van het risico wordt onderstaande vijfpuntsschaal gehanteerd, zoals deze ook door DNB wordt voorgeschreven:

Kans dat het risico zich voordoet	Weging	Impact van het risico t.o.v. doelstelling(en)
Zeer gering	1	Zeer gering
Laag	2	Laag
Middel	3	Middel
Hoog	4	Hoog
Vrijwel zeker	5	Catastrofaal

De vermenigvuldiging van de scores op kans en impact resulteert in het brutorisico. Vervolgens wordt in samenhang met de beheersmaatregelen het nettorisico bepaald.

Strategisch risico	Bruto risico	Beheersmaatregelen	Netto risico
Politieke besluitvorming, die van invloed is op de pensioenuitvoering, -waardering, het beleid of de regeling.	16 (hoog)	• Ontwikkelingen volgen en impact daarvan bepalen op het BPL; • Gevolgen kwantificeren d.m.v. scenario-analyse; • Invloed aanwenden via Pensioenfederatie; • Het op peil houden van de deskundigheid binnen de fondsorganen; • Zitting hebben in de Kring van Beroepspensioenfondsen.	16 (hoog)
Een verlaging van het fiscaal maximaal pensioengevend inkomen in relatie tot de toekomstbestendigheid van het BPL	9 (middel)	• Het onderzoeken van alternatieven i.s.m. de NLC-Ledenvergadering; • Gevolgen kwantificeren d.m.v. scenario-analyse; • Het heroverwegen van de toekomst van het pensioenfonds; • Monitoren wet- en regelgeving.	9 (middel)
Het verlies van draagvlak onder de belanghebbenden	12 (middel-hoog)	• Bestuurders maken deel uit van de beroepsgroep en zijn toegankelijk voor de belanghebbenden, weten wat er speelt binnen de beroepsgroep; • Maandelijkse nieuwsbrief inzake beleid, uitkomsten en onderliggende argumentatie; • Presentaties aan deelnemers o.a. over premieniveau; • Enquêtes onder belanghebbenden o.a. over toekomst; • Bijwonen van regiobijeenkomsten door bestuursleden; • Evenwichtige belangenafweging, specifiek aandacht voor de jongeren.	8 (middel)

De twee grootste operationele risico's worden getoond in onderstaande tabel.

Operationeel risico	Bruto risico	Beheersmaatregelen	Netto risico
<u>Omgevingsrisico:</u> Het risico dat ontwikkelingen bij de beroepsgenoten de reputatie van het pensioenfonds (negatief) beïnvloeden.	16 (hoog)	• Het bestuur is onafhankelijk (zonder financiële incentive); • Het bestuur leeft het integriteitsbeleid na en voert jaarlijks een SIRA uit; • De bestuursleden zijn zichtbaar en toegankelijk voor de beroepsgroep en weten derhalve wat er speelt; • Evenwichtige belangenafweging wordt in de besluitvorming betrokken.	12 (hoog)
<u>Marktrisico:</u> Het risico van veranderingen in de waarde van (verhandelbare instrumenten binnen) de portefeuille als gevolg van wijzigingen in marktprijzen.	12 (hoog)	• Gespreide portefeuille; • De balansrisico's worden gemonitord middels rapportages van de fiduciair en onafhankelijke beleggingsadviseur.	9 (middel)

Gemanifesteerde risico's

Vereist Eigen Vermogen (VEV) onder de bandbreedte

Het Vereist Eigen Vermogen is door de verschuivingen binnen de beleggingsportefeuille en de marktontwikkelingen (lage rentestand) gedurende het jaar onder de bandbreedte betreffende het VEV gekomen. Het bestuur heeft deze tijdelijk afwijking geaccepteerd. Eind 2020 was het VEV weer hersteld binnen de bandbreedte.

Inflatierisico

De dekkingsgraad van het BPL was eind 2020 onvoldoende om een volledige toeslag te kunnen verlenen. Dit heeft geleid tot een verlaging van de koopkracht van de pensioenen.

Uitbestedingsrisico

Transitie naar BSG

In 2019 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2020 de pensioen- en financiële administratie uit te laten voeren door de Blue Sky Group (BSG). Dit vanuit de verwachting dat BSG een serviceniveau kan realiseren dat past bij de belanghebbenden tegen acceptabele kosten. Om de transitie op een beheerste manier te laten verlopen is een projectorganisatie ingeregeld, bestaande uit een stuurgroep en werkgroep. Tevens is een risico-inventarisatie en –analyse opgesteld. Het bestuur kijkt terug op een geslaagde transitie die op een gestructureerde en beheerste manier is verlopen.

Transitie naar BlackRock

In 2019 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2020 het fiduciair beheer uit te laten voeren door BlackRock. Hiermee heeft het bestuur een zeer sterke speler in de vermogensbeheerwereld geselecteerd die de gewenste dienstverlening kan bieden aan het BPL. Ook deze transitie is op een beheerste manier verlopen middels een projectorganisatie, bestaande uit een stuurgroep en werkgroep. Ook voor deze transitie is een risico-inventarisatie en –analyse opgesteld. Het bestuur ziet ook dit traject als een geslaagde transitie die op een gestructureerde en beheerste manier is verlopen.

Transitie naar AAPS - Flexioen

Door het niet verlengen van de administratieovereenkomst van InAdmin door Robeco (onderuitbesteding) wordt de administratie van de Flexioen rekeningen per 1 januari 2020 door ABN AMRO Pension Services uitgevoerd. De transitie van InAdmin naar AAPS is door Robeco gefaciliteerd. Ook bij deze transitie is door het bestuur geconcludeerd dat de gegevens juist en volledig zijn overgedragen.

Werkzaamheden 2020

In 2020 is de riskgovernance in het kader van IORP II verder geïmplementeerd. Zo is er door DNB goedkeuring verleend voor de aanstelling van de de sleutelfunctiehouders Actuariel, Risicobeheer en Interne Audit om hun taken te vervullen.

Sleutelfunctiehouder Risicobeheer

Eerste kwartaal

De ontwikkeling en implementatie van het integraal risicomanagement is een continu proces. Zo is er het eerste kwartaal een kennissessie gehouden betreffende de eigen risicobeoordeling (ERB) en is over de herijking van de strategische risico's gesproken bij de periodieke evaluatie van het strategiedocument.

Tweede kwartaal

In het tweede kwartaal zijn voorbereidingen getroffen voor het vervolg op de kennissessie betreffende de ERB. Tevens is er afstemming met de compliance officer geweest inzake de kennissessie die in het teken van integriteit stond.

Derde kwartaal

In het derde kwartaal is er wederom een kennissessie gehouden betreffende de ERB. Dit heeft geleid tot ERB-beleid. Tijdens deze kennissessie is ook gesproken over een aantal integriteitsrisico's (o.a. belangenverstrengeling en nevenactiviteiten). Daarnaast is het bestuur gestart met het uitvoeren van de jaarlijkse SIRA. Ook heeft het bestuur dit kwartaal uitgebreid stilgestaan bij een tussentijdse evaluatie van de Corona-crisis, dit aan de hand van het discussiestuk van de Pensioenfederatie. In dit kwartaal is kennis genomen van het incident en de afhandeling daarvan betreffende de verzending van het UPO (niet alle UPO's zijn tijdig & juist verzonden).

Vierde kwartaal

In het vierde kwartaal zijn het IRM-handboek en de SIRA 2020 herijkt en door het bestuur opnieuw vastgesteld. Op basis van een gestructureerde voorbereiding is het toetsingsgesprek met DNB succesvol verlopen. De gebruikte stukken zijn beschikbaar voor de overige bestuursleden, zodat ook zij de IRM-kennis naar behoefte kunnen vergroten.

In totaal heeft de sleutelfunctiehouder risicobeheer in 2020 zeven risico-opinies opgesteld. Allen hadden een positief oordeel.

ERB-Beleid

Het doel van de ERB is het creëren van inzicht in de samenhang tussen:

- de strategie van het fonds;
- de risicohouding van het fonds;
- de materiële financiële en niet-financiële risico's waaraan het fonds is of in de toekomst wordt blootgesteld;
- de mogelijke consequenties hiervan voor de financiële positie van het fonds en de pensioenen van pensioengerechtigden en van (gewezen) deelnemers;
- de beoordeling van de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer.

Het BPL is wettelijk verplicht in het kader van het risicomanagement minimaal eens in de drie jaar een ERB uit te voeren. De eerste reguliere ERB van BPL wordt uiterlijk 31 december 2021 afgerond. Het bestuur kan besluiten tot eerdere uitvoering van de reguliere ERB of uitvoering van een specifieke ERB. Bij een specifieke ERB wordt de impact van een bepaald scenario of bepaalde gebeurtenis op het risicoprofiel van het fonds uitgewerkt.

De aanleiding voor een eerdere uitvoering van de ERB kan zijn:

Een voorgenomen strategisch bestuursbesluit met materiële impact op het risicoprofiel, zoals:

- Een besluit tot voortzetting als gesloten fonds.
- Een besluit tot consolidatie (collectieve waardeoverdracht, fusie).
- Een significante wijziging van de missie, visie of strategie.

Een significante wijziging in het risicoprofiel van het fonds.

- Een significante wijziging in de risicohouding of risicobereidheid.
- Een significante wijziging van het beleid of de beleidsuitgangspunten.
- Een voorgenomen wijziging van een uitbestedingspartij, die een (mogelijk) significante wijziging van het risicoprofiel met zich meebrengt.

Een significante wijziging van externe factoren.

- Een wijziging van de wet- en regelgeving met een (potentieel) significante impact op (de toekomst van) het fonds en/of het risicoprofiel van het fonds.
- Een significante wijziging in de pensioenregeling, waaronder de beroepsongeschiktheidsdekking. Met significant wordt bedoeld dat de wijziging de strategische doelen raakt. Het bestuur bepaalt of de impact van de wijziging op de strategische doelen aanleiding geeft tot het uitvoeren van een ERB.
- Het door de NLc onderbrengen van de toekomstige pensioenopbouw bij een andere partij dan BPL.
- Het ontstaan van potentiële scenario's, die niet in de ERB zijn meegenomen, maar mogelijk wel een (potentieel) significante impact op (de toekomst van) het fonds en/of het risicoprofiel van het fonds.
- Een materiële wijziging van de financiële positie. In het financieel crisisplan van BPL is opgenomen wat onder een materiële wijziging wordt verstaan. (NB. Wordt komende periode toegevoegd aan het crisisplan).

Het afgaan van een fonds specifieke ERB-trigger. BPL hanteert hierbij de volgende triggers:

- Een significante wijziging van het deelnemersbestand. BPL hanteert in dit kader een daling van het deelnemersaantal met meer dan 10% sinds 2015.
- Een daling van het fiscaal maximaal pensioengevend inkomen.
- De introductie van een nieuw pensioenstelsel
- Een significante afname van het draagvlak voor BPL. Het draagvlak wordt gemeten via de periodieke tevredenheidsenquête en daarnaast geven de uitslagen van stemmingen binnen de NLc, die betrekking hebben op de pensioenregeling en BPL, een indruk van het draagvlak voor BPL.
- Een voorgenomen significante wijziging van het governance model van BPL, inclusief het opnemen van externe bestuurders in het BPL bestuur.

Sleutelfunctiehouder Actuarieel

De actuariële functie is belast met actuariële activiteiten. Dit betreft in ieder geval:

- Het houden van toezicht op de berekening van de technische voorzieningen;
- Het beoordelen van de betrouwbaarheid en adequaatheid van de berekening van de technische voorzieningen;
- Het beoordelen van de algehele gedragslijn voor het aangaan van pensioenverplichtingen ingeval het pensioenfonds een dergelijke gedragslijn heeft;
- Het beoordelen van de adequaatheid van de verzekeringsregelingen;
- Het ertoe bijdragen dat het risicobeheer doeltreffend wordt toegepast.

De sleutelfunctiehouder Actuarieel levert ieder kwartaal een rapportage op waarin zijn bevindingen betreffende de controlewerkzaamheden zijn verwerkt. Deze rapportage wordt besproken door het bestuur en indien nodig opvolging aan gegeven.

Sleutelfunctiehouder Interne Audit

De interne auditfunctie betreft het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Het BPL moet zijn beleid met betrekking tot de interne audit schriftelijk vastleggen en het pensioenfonds draagt zorg voor uitvoering van dat beleid. Ten minste driejaarlijks moet het beleid geëvalueerd worden. Het BPL heeft afgelopen jaar dan ook de volgende (beleids)stukken herijkt:

- Handboek interne audit
- Auditcharter
- Meerjaren auditplan

Op basis van de verkregen assurance (ISAE 3402 type II rapportages en beoordeelde audits) zijn naar het oordeel van de sleutelfunctiehouder de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van de beheerste en interne bedrijfsvoering doeltreffend en adequaat.

Focus 2021

In 2021 zullen naast de reguliere werkzaamheden, zoals de jaarlijkse SIRA en het monitoren van SLA's, de volgende punten worden opgepakt:

Nieuw pensioencontract: Het bestuur zal ervoor waken dat er tijdig wordt gestart met de keuzes die gemaakt moeten worden inzake de implementatie van het nieuwe pensioencontract.

Eigen risicobeoordeling: in 2021 dient de eerste ERB aangeleverd te zijn bij DNB. Het BPL zal gedurende het jaar hier verschillende onderdelen voor uitwerken zodat de ERB tijdig is ingediend.

Operationeel risico: het BPL zal zijn uitbestedingsrelaties blijven monitoren en daar waar wordt afgeweken van de afgesproken dienstverlening bespreekbaar maken.

Juridisch risico: Verdere implementatie van de IORP II-richtlijn, verordeningen en de continue naleving van de AVG.

IT-risico: het monitoren van de IT-beheersing bij de uitbestedingspartijen. Dit ook in relatie met de toekomstbestendigheid van het IT-landschap bij de uitvoering van het nieuwe pensioencontract.

Markt- en matchingrisico: implementatie beleggingsplan 2021 en uitvoeren van een ALM-studie gevolgd door een strategische normportefeuille studie.

Crisisplan

Het bestuur heeft een financieel crisisplan opgesteld en zal dit plan na de ALM-studie in 2021 actualiseren. Het plan bevat een beschrijving van maatregelen die het fonds op korte termijn zou kunnen inzetten indien de dekkingsgraad zich bevindt op of zich snel beweegt richting kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstelling van het BPL in gevaar komt. De in het financiële crisisplan beschreven maatregelen geven een mogelijke inzet van sturingsmiddelen tijdens een financiële crisis weer. In het geval van een financiële crisis zal het bestuur weloverwogen beslissen of en in welke mate uitvoering zal worden gegeven aan de maatregelen, zoals beschreven in dit plan. Het is immers vooraf onmogelijk om alle facetten van een financiële crisissituatie volledig in te schatten.

Het pensioenfonds heeft de volgende maatregelen ter beschikking om te voorkomen dat zij in een crisissituatie terechtkomt, of om uit een crisissituatie te herstellen:

- Het niet (volledig) toekennen van toeslagen.
- Het aanpassen van het beleggingsbeleid.
- Het verhogen van de premiemarge.
- Korting van pensioenaanspraken en -rechten.

In de onderstaande tabel zijn de verschillende financiële situaties opgesomd die het bestuur als financiële crisissituaties aanmerkt en per situatie zijn de consequenties aangegeven.

Financiële situatie	Consequenties	Crisis
a. Beleidsdekkingsgraad > maximum van VEV ¹ en dekkingsgraad waarbij volledige toekomstbestendige indexatie kan plaatsvinden. <i>Vereist Eigen Vermogen</i>		
b. 110% < beleidsdekkingsgraad < maximum van VEV en dekkingsgraad waarbij volledige toekomstbestendige indexatie kan plaatsvinden.	Herstelplan Beperkte toeslagverlening Mogelijkheid tot premieverhoging indien premiedekningsgraad lager is dan dekkingsgraad	
c. MVEV < beleidsdekkingsgraad < 110%	Conform b) Geen toeslagverlening	
d. 100% < beleidsdekkingsgraad < MVEV ²	Conform c) Korting van pensioenaanspraken- en rechten indien deze situatie zich vijf jaar achtereenvolgens voordoet	
e. Kritische DG ³ < beleidsdekkingsgraad < 100% <i>Kritische dekkingsgraad: dekkingsgraad waarbij het VEV naar verwachting niet meer binnen 10 jaar kan worden bereikt, zonder korten van pensioenaanspraken en -rechten</i>	Conform d) Door verrichten van uitkering verslechtert financiële positie	
f. Beleidsdekkingsgraad < kritische DG	Conform e) Korting van pensioenaanspraken- en rechten	

De kritische DG is de dekkingsgraad waarbij het Vereist Eigen Vermogen naar verwachting niet meer binnen de herstelperiode van 10 jaar kan worden bereikt, zonder inzet van noodmaatregelen. De kritische DG per eind 2020 is gelijk aan 93,3%. Deze kritische DG is vastgesteld op basis van het in het herstelplan 2020 gehanteerde verwacht rendement.

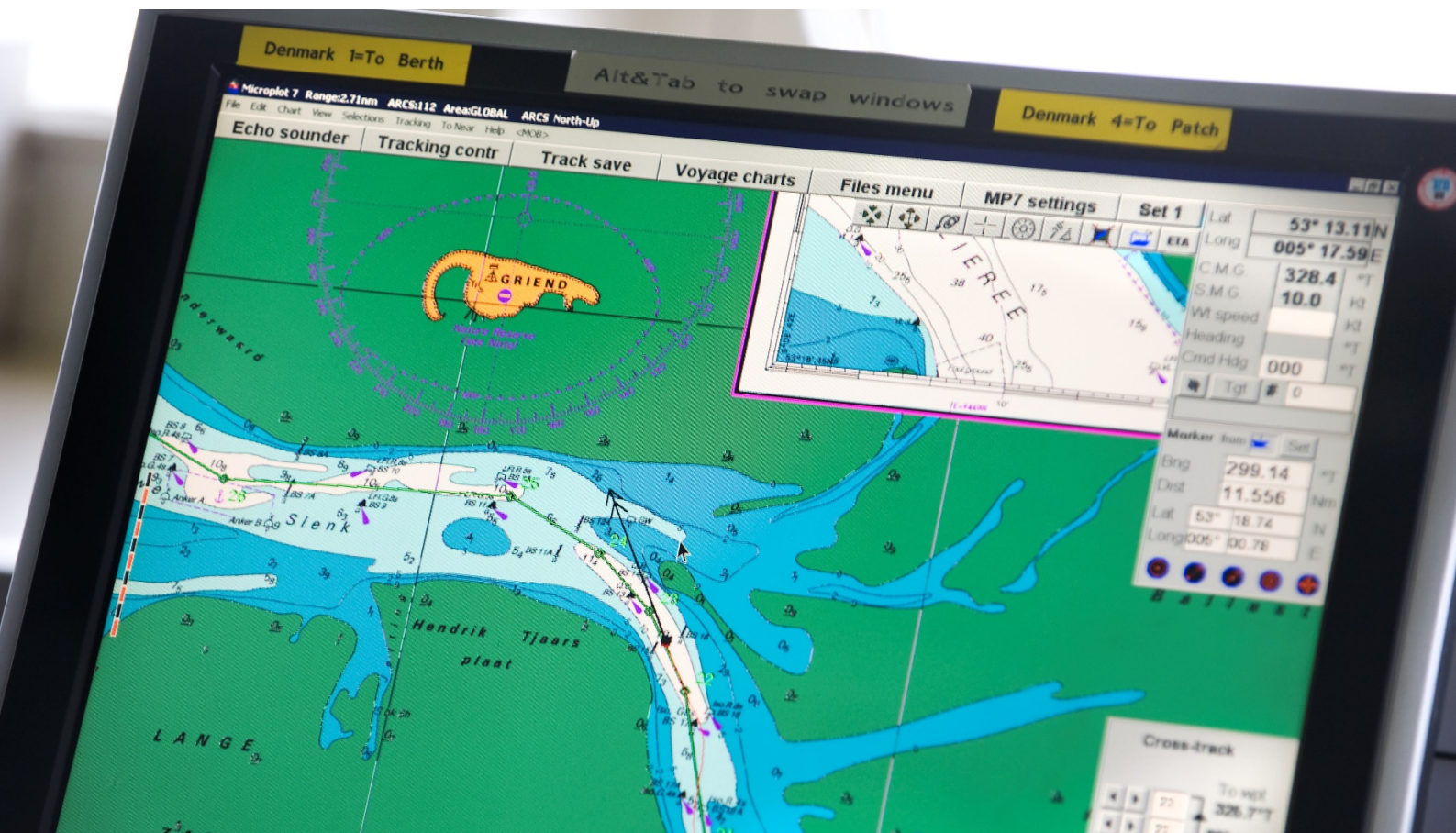
Het bestuur acht het aanpassen van het beleggingsbeleid alleen opportuun indien de economische omstandigheden naar de mening van het bestuur zodanig zijn gewijzigd dat aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid noodzakelijk is. Een besluit tot aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid kan door het bestuur worden genomen en dient vergezeld te gaan van een deugdelijke onderbouwing door middel van bijvoorbeeld een herijking van het beleggingsbeleid of een ALM-studie. Het bestuur wil bij voorkeur niet onder een dekkingsgraad van 85% komen en richt het beleggingsbeleid zodanig in dat de kans dat de dekkingsgraad lager dan 85% wordt zeer beperkt is.

DG = Dekkingsgraad

¹ Vereist Eigen Vermogen

² Minimaal Vereist Eigen Vermogen

³ Kritische dekkingsgraad: dekkingsgraad waarbij het VEV naar verwachting niet meer binnen 10 jaar kan worden bereikt, zonder korten van pensioenaanspraken en -rechten

Actuariële analyse

Actuariële analyse

Analyse van het resultaat (bedragen x 1.000 Euro)

In het boekjaar 2020 is een negatief resultaat behaald van 21.800. In de onderstaande tabel wordt het resultaat uitgesplitst naar de diverse bronnen.

Resultaat op	2020	2019
1. Beleggingsopbrengsten	-49.055	-1.357
2. Pensioenopbouw (premie)	-2.725	-241
3. Wijziging uit hoofde van overdracht van pensioenaanspraken	-59	-52
4. Uitvoeringskosten	46	-50
5. Onttrekking voor pensioenuitkering	-129	-145
6. Technische grondslagen	1.390	1.088
7. Toeslagverlening	-82	0
8. Andere mutaties	35.284	-2.479
Totaal resultaat	-15.293	-3.236

1. Beleggingsopbrengsten	2020	2019
Directe beleggingsopbrengsten	15.945	12.349
Indirecte beleggingsopbrengsten	44.715	110.905
Vermogensbeheerkosten	-1.451	-1.447
Benodigde rente technische voorzieningen risico fonds	3.263	2.116
Wijziging marktrente (rentetermijnstructuur)	-111.486	-125.120
Beleggingsresultaat risico deelnemer	-41	-160
Resultaat op beleggingsopbrengsten	-49.055	-1.357

Het beleggingsresultaat bestaat uit de behaalde directe en indirecte beleggingsopbrengsten. Het behaalde rendement is positief.

De benodigde rente aan de TV is bepaald met -0,324%, de één-jaarsrente uit de door de DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur aan het begin van het boekjaar (vorig boekjaar: -0,235%). De rentetermijnstructuur voor de vaststelling van de TV ultimo boekjaar ligt lager dan ultimo vorig boekjaar. Hierdoor is de TV gestegen en is er een negatief resultaat op deze post.

2. Pensioenopbouw (premie)	2020	2019
Benodigd voor jaarinkoop risico fonds	-15.749	-11.970
Storting flexioen	-1	-24
Benodigd voor risicopremies arbeidsongeschiktheid	-847	-842
Benodigd voor risicopremies overlijden	-551	-555
Ontvangen premie	15.077	13.664
Betaalde premie risicoherverzekering	-105	-56
In premie opgenomen kosten	-549	-458
Resultaat op pensioenopbouw (premie)	-2.725	-241

De feitelijk ontvangen premie is lager dan de zuiver actuariële premie. Dit veroorzaakt het negatieve resultaat op pensioenopbouw.

3. Wijziging uit hoofde van overdracht van pensioenaanspraken	2020	2019
Inkomende waardeoverdrachten		
Benodigd voor de technische voorzieningen	-501	-1.500
Ontvangen	442	1.448
Uitgaande waardeoverdrachten		
Vrijval uit de technische voorzieningen	295	517
Overgedragen	-295	-517
Resultaat op overdracht van pensioenaanspraken	-59	-52

Het resultaat op waardeoverdrachten ontstaat door verschil in de waarderingsgrondslagen (rekenrente en sterftegrondslagen) die het fonds hanteert en de wettelijk bij de waardeoverdracht voorgeschreven grondslagen. Tevens wordt het resultaat door inkoop uit de flexioenregeling hier meegenomen.

In het boekjaar zijn 6 inkomende waardeoverdrachten geweest, waarvan 4 automatische waardeoverdrachten van klein pensioen.

4. Uitvoeringskosten	2020	2019
Vrijval voor kosten uit technische voorzieningen	687	618
Toevoeging aan technische voorzieningen i.v.m. kostenvoorziening	-315	-239
In premie begrepen bedrag directe kosten	234	219
In premie begrepen bedrag toekomstige kosten	315	239
Gemaakte uitvoeringskosten	-875	-887
Resultaat op pensioenuitvoeringskosten	46	-50

Het resultaat op pensioenuitvoeringskosten bestaat uit het saldo van de beschikbare middelen voor pensioenuitvoeringskosten en de werkelijk gemaakte uitvoeringskosten.

5. Onttrekking voor pensioenuitkering	2020	2019
Vrijgevallen uit de voorzieningen (exclusief excassokosten)	34.360	5.301
Uitbetaalde pensioenuitkeringen	-34.452	-35.963
Resultaat op pensioenuitkeringen	-92	-145

Het resultaat op uitkeringen geeft het saldo weer tussen de veronderstelde uitkeringen en de daadwerkelijke uitkeringen.

6. Technische grondslagen	2020	2019
Arbeidsongeschiktheid		
Benodigd wegens waargenomen nieuwe arbeidsongeschiktheid	-376	-654
Risicokoopsom arbeidsongeschiktheid	847	842
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	471	188
Sterfte (langlevensrisico)		
Werkelijke vrijval wegens overlijden	9.389	8.624
Risicopremie langlevensrisico	-7.985	-7.454
Resultaat op sterfte (langlevensrisico)	1.404	1.170
Sterfte (kortlevensrisico)		
Risicokoopsom overlijden	551	555
Risicopremie kortlevensrisico	3.055	2.925
Werkelijke vrijval wegens overlijden	3.788	3.774
Resultaat op sterfte (kortlevensrisico)	-1.154	-7.425
Resultaat op overige technische grondslagen	669	-99
Resultaat op technische grondslagen	1.390	1.088

In het boekjaar is zo een bedrag beschikbaar van 847 voor nieuwe toekenningen. De voorziening is toegenomen met 1.079 door nieuwe toekenningen. De schadevoorziening is afgenomen met 703.

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid is hierdoor 471.

In 2020 zijn er 16 overlijdens waargenomen en zijn er 19 partnerpensioenen toegekend. Hierdoor is er 13.177 vrijgevallen en is er 8.548 aan de voorziening toegevoegd voor de toegekende partner- en wezenpensioenen. Verondersteld is -4.379. Dit leidt tot een winst van 250.

Het resultaat op overige technische grondslagen wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Het reserveren van de voorziening met 1/7 fictie (1.184).
- Tijdelijk partnerpensioen reserveren tot de AOW-leeftijd van de partner in plaats van tot de AOW-leeftijd van de deelnemer (-535).

Dit zijn eenmalige posten die te maken hebben met de overgang naar BSG.

7. Toeslagverlening	2020	2019
Beschikbaar voor toeslagverlening uit premie	0	0
Toeslagverlening	-82	0
Resultaat op toeslagverlening	-82	0

Het resultaat is veroorzaakt door de jaarlijkse aanpassing van de pensioengrondslag voor arbeidsongeschikte deelnemers. In het resultaat zit zowel de aanpassing van de pensioengrondslag van 2020 als die van 2021.

8. Andere mutaties	2020	2019
Benodigd door overgang naar nieuwe streftegrondslagen	35.200	0
Wijziging excasso opslag	0	-2.479
Overige mutaties en baten en lasten	84	0
Resultaat op andere mutaties	35.284	-2.479

Het grootste resultaat wordt veroorzaakt door de overgang naar nieuwe sterftegrondslagen. De ervaringssterfte is gewijzigd (-20.188) en het fonds is overgestapt naar de AG prognosetafel 2020 (-15.012).

Kostenparagraaf

Kostentransparantie

In navolging van de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie - herziene versie 2016 - geeft het BPL hieronder inzicht in de uitvoeringskosten over het boekjaar 2020.

Er wordt in genoemde publicaties onderscheid gemaakt tussen de volgende kostensoorten:

1. Kosten van pensioenbeheer;
2. Kosten van vermogensbeheer: dit betreft de integrale kosten voor vermogensbeheer, inclusief kosten begrepen in onderliggende fondsen, advieskosten en een deel van de algemene kosten;
3. Performance fee;
4. Transactiekosten: er worden drie categorieën onderscheiden, te weten:
 - in- en uitstapkosten van fondsen;
 - aan- en verkoopkosten bij directe beleggingen;
 - acquisitiekosten.

De gegevens zijn hieronder weergegeven in de door de Pensioenfederatie aanbevolen format.

Uitvoeringskosten

	2020	2019
Kosten pensioenbeheer in Euro's per deelnemer*	669	692
Kosten pensioenbeheer in Euro's	875.135	886.573
Kosten pensioenbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen**	0,09	0,09
Kosten vermogensbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen^{1**}	0,39	0,61
Kosten vermogensbeheer in Euro's (incl. kosten bewaarbank)^{1***}	3.972.952	6.179.266
Performance fee (Private Equity) in % van het gemiddeld belegd vermogen**	- 0,01	0,08
Performance fee (Private Equity) in Euro's	- 65.055	776.900
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen (geschat) **	0,11	0,08
Transactiekosten in Euro's	1.176.197	797.434
Totaal kosten vermogensbeheer in % van gemiddeld belegd vermogen**	0,50	0,68
Totaal kosten vermogensbeheer in Euro's	5.149.149	6.976.699
Totaal kosten vermogensbeheer per deelnemer in Euro's	3.940	5.446
Kosten vermogensbeheer in Euro's, uitgesplitst naar beleggingscategorie:		
• Zakelijke waarden	1.245.777	2.959.528
• Vastrentende waarden	2.288.924	2.299.976
• Vastgoed beleggingen	17.896	48.425
• Overige beleggingen	1.596.552	1.668.770
Totaal kosten in % van gemiddeld belegd vermogen	0,59	0,77
Rendement (in procenten):		
• Fonds (netto)	5,2	13,1
• Benchmark (bruto)	5,7	13,8

1 Percentage vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten, inclusief performance fee.

* Hierbij is uitgegaan van de kosten pensioenbeheer van € 875.135 over het boekjaar 2020 en € 886.573 over het boekjaar 2019.

Bij de bepaling van de pensioenuitvoeringskosten in Euro's per deelnemer is uitgegaan van de som van deelnemers, gepensioneerden en ex-partners met een ingegaan ouderdomspensioen (2020: 1.307; 2019:1.281).

** Gemiddeld belegd vermogen in 2020: € 1.026.039.870
Gemiddeld belegd vermogen in 2019: € 1.027.133.125

*** Kosten bewaarbank waren in 2020 € 142.304, respectievelijk € 95.145 in 2019.

Kosten vermogensbeheer, verschil tussen bestuursverslag en jaarrekening

	2020		2019	
	In Euro's	In %*	In Euro's	In %*
Kosten zoals vermeld in de jaarrekening	1.446.052	0,14	1.664.851	0,17
Kosten vermogensbeheer verwerkt in de waarde van de beleggingen	3.703.097	0,36	5.311.848	0,53
Totale kosten vermogensbeheer, vermeld in bestuursverslag	5.149.149	0,50	6.976.699	0,70

* Van gemiddeld belegd vermogen.

Toelichting

De uitvoering van een pensioenregeling kost geld. Het BPL heeft derhalve te maken met uitvoeringskosten. Deze kunnen op hoofdlijnen onderverdeeld worden in kosten voor pensioenbeheer en kosten voor het vermogensbeheer. BPL vindt het belangrijk transparant te zijn over deze kosten en presenteert daarom in deze kostenparagraaf over de uitvoeringskosten.

Kosten pensioenbeheer

Het BPL is een klein beroepspensioenfonds met een relatief klein aantal deelnemers en pensioengerechtigden, waarbij alle kosten pensioenbeheer ten laste komen van het BPL.

De kosten per deelnemer betreffende het pensioenbeheer zijn ten opzichte van het vorige jaar licht gedaald. Dit komt enerzijds door een stijging van het aantal deelnemers en anderzijds door een daling van de uitvoeringskosten t.o.v. 2019. Deze daling komt onder andere door het wegvallen van de kosten van de manager pensioenen in verband met pensionering, de reductie van de reiskosten in verband met Corona en de transities waarbij het merendeel van het werk in 2019 is verricht.

Het serviceniveau dat door de gehele keten betreffende het pensioenbeheer wordt nagestreefd sluit aan bij hetgeen waar het BPL voor staat: "van, voor en door". Dit betekent dat van het bestuur, bestuursbureau en pensioenadministrateur wordt verwacht dat zij dichtbij de belanghebbenden staan, betrokken en servicegericht zijn. Door het geringe deelnemersbestand zijn de kosten per deelnemer hoger vergeleken pensioenfondsen met een grotere populatie. Door de organisatiestructuur en het serviceniveau dat het pensioenfonds nastreeft zijn deze kosten ook hoger dan de gemiddelde kosten per deelnemer van de overige beroepspensioenfondsen (€ 410; 2019). Hierbij opgemerkt dat op het pensioenfonds van de Roeiers na, alle andere pensioenfondsen meer deelnemers en pensioengerechtigden hebben dan het BPL.

Om het kostenniveau te beoordelen bekijkt het bestuur ook de pensioenbeheerkosten als percentage van het belegd vermogen (2020: 0,09%; 2019: 0,09%). Het bestuur is van oordeel dat het kostenniveau acceptabel is en in verhouding staat tot de pensioenaanspraken en -uitkeringen van de belanghebbenden. Zowel de pensioenaanspraken als de uitkeringen zijn bovengemiddeld vergeleken met andere pensioenfondsen.

Het bestuur blijft kritisch op de kostenontwikkeling en hecht waarde aan een kostenbewust bestuur.

Kosten vermogensbeheer

Ten opzichte van de jaarcijfers 2019 is in 2020 sprake geweest van lagere kosten in absolute termen als lagere procentuele kosten ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen (absoluut € 1,8 mio. lager, versus het vermogen 0,18% lager).

De beheerkosten (incl. overige kosten en performance fee) bedragen 0,24% (2019: 0,44%) van het totale vermogen. Het gaat om een bedrag van € 2,5 mio. (€ 2 mio. minder dan vorig jaar). De gemiddelde beheerkosten voor alle categorieën zijn gedaald mede vanwege de schaalvoordelen van onze fiduciair manager BlackRock t.o.v 2019, maar met name de categorie Private Equity (2020: 1,16% v.s 2019: 5,24%).

De overige vermogensbeheerkosten bedragen € 1,5 mio., een daling versus de € 1,7mio. in 2019. Dit komt voornamelijk door de daling van de kosten van het bestuur en het fiduciair beheer.

Transactiekosten

De transactiekosten voor 2020 zijn berekend conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

De transactiekosten bestaan uit schattingen van de aan-en verkoopkosten die binnen de beleggingsfondsen zijn gemaakt als onderdeel van de gevolgde strategie. Daarbij is gebruik gemaakt van het cijfer dat door de managers zelf in het kader van MIFIDII moet worden gerapporteerd. Daarnaast zijn in de transactiekosten de kosten verantwoord die samenhangen met allocatiewijzigingen. Dit betreft eventuele in- en uitstapvergoedingen van beleggingsfondsen zoals door NT in de beleggingsadministratie is opgenomen.

De geschatte transactiekosten bedragen € 1,2 mio., circa 0,11% op portefeuilleniveau. Dit is hoger dan vorig jaar, zowel in absolute zin (2019: € 0,8 mio.) als procentueel (2019: 0,08%). Dit komt door de hogere schattingen van de aan-en verkoopkosten die binnen de beleggingsfondsen zijn gemaakt. De directe aan-/verkoopkosten zijn, ondanks een herstructurering van de LDI-portefeuille die in 2020 heeft plaatsgevonden, alsnog aanzienlijk lager dan in 2019.

Kosten in relatie tot rendement

Het fonds streeft naar een goede pensioenvoorziening, met waar mogelijk jaarlijks geïndexeerde uitkeringen. Voor het realiseren van deze doelstelling is het behalen van beleggingsrendement een belangrijke voorwaarde, uiteraard binnen een bij het fonds passend risicoprofiel. Het fonds is zich ervan bewust, dat kosten een drukkend effect hebben op het beleggingsrendement. In de afweging van de verschillende beleggingsalternatieven speelt daarom de hoogte van de bijkomen- de kosten een belangrijke rol. Tegelijkertijd is het fonds van mening, dat hogere kosten in sommige gevallen acceptabel zijn als daarmee een naar verwachting hoger (netto) rendement kan worden gerealiseerd. Dit is bijvoorbeeld de reden waarom een aanzienlijk deel van de beleggingsportefeuille 'actief' wordt beheerd. Over het algemeen resulteert dit weliswaar in hogere vermogensbeheerkosten dan indien de portefeuille geheel 'passief' zou worden ingericht, maar daar staat naar verwachting van het bestuur een hoger netto (na kosten) rendement tegenover. Ook kunnen bepaalde beleggingscategorieën uitsluitend tegen relatief hoge kosten worden ingevuld, maar vanuit rendements- en/of diversificatieredenen toch aantrekkelijk kan zijn. Een voorbeeld hiervan is Private Equity. Ondanks de relatief hoge kosten verwacht het bestuur dat de beleggingen in deze categorie over de hele looptijd een hoger rendement (na kosten) opleveren dan vergelijkbare beleggingsmogelijkheden.

Het bestuur is van mening, dat er in de portefeuillesamenstelling een goede balans is gevonden tussen het verwachte rendement, de risico's en de kosten van het vermogensbeheer.

Toekomstparagraaf

Toekomstparagraaf

Covid 19

De verwachting voor 2021 is er eentje die voornamelijk in het teken staat van de verdere ontwikkeling van het Covid-19 virus. Aan de ene kant is die weinig bemoedigend: de nieuwe, makkelijker over te dragen 'Britse' variant van het virus noopt tot nieuwe, strengere lockdown maatregelen, met alle negatieve gevolgen voor de mens en economie van dien. Als we het verloop van de wereldwijde infecties bekijken is duidelijk dat we er -ondanks alle maatregelen- nog niet in geslaagd zijn om het virus onder controle te krijgen. De vooruitzichten voor de economische groei zien er op korte termijn dan ook niet al te gunstig uit, wat tot verhoogde onzekerheid in financiële markten kan leiden.

Overigens valt hierbij op dat de Aziatische landen er beter in geslaagd zijn de besmettingen onder controle te krijgen, met China als koploper. Dit negatieve nieuws dient te worden afgezet tegen de positieve ontwikkeling rond de uitrol van de vaccins. De beschikbaarheid van vaccins en de snelheid waarmee er immuniteit tegen Covid-19 kan worden opgebouwd zijn de sleutel die bepalen hoe snel we kunnen terugkeren naar een meer normale wereld. Daarnaast zal ook de overwinning van Biden in de Presidentsverkiezingen en daaraan gekoppeld de nipte zege van de Democraten in het Congres tot een draai in het 'America First' beleid leiden. Weliswaar is het niet waarschijnlijk dat hiermee het conflict tussen Amerika en China uit de weg wordt geruimd, maar dat de nadruk constructiever en meer op samenwerking gericht zal worden, lijkt waarschijnlijk. 2021 wordt daarmee het jaar van herstel, wat kan bijdrage tot een aanhoudende positieve stemming op internationale aandelenmarkten, waarbij de opgelopen waardering overigens wel een punt van zorg is.

Nieuwe pensioenovereenkomst

Op 16 december 2020 is het conceptvoorstel voor de wet toekomst pensioenen ter openbare internetconsultatie gepubliceerd. Dit document wordt voor veel betrokkenen het officiële startschot is om aan de slag te gaan met het pensioenakkoord. Het belooft een uitdagende reis vol overwegingen, doorrekeningen en afwegingen te worden.

Het pensioenakkoord bevat drie grote bouwstenen:

1. De toekomstige pensioenopbouw.
2. De omgang met reeds opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten.
3. Eventuele adequate en kostenneutrale compensatie vanwege de transitie.

Deze drie bouwstenen zijn de basis voor het transitieplan dat het sluitstuk vormt van de eerste fase (de arbeidsvoorwaardelijke fase) van de transitie. Bij de vormgeving van de bouwstenen moeten diverse keuzes worden gemaakt.

Voor pensioenregelingen uitgevoerd door pensioenfondsen kan worden gekozen uit twee contractvormen:

1. De nieuwe premieovereenkomst (ook bekend als 'het nieuwe pensioencontract').
2. De verbeterde premieregeling.

Keuze contractvorm

De twee contractvormen onderscheiden zich in de mate waarin en de wijze waarop risico's en rendementen worden gedeeld. In de nieuwe premieovereenkomst is sprake van een uitgebreide collectieve risicodeling in zowel de opbouw- als uitkeringsfase. Dit komt onder andere tot uiting in de solidariteitsreserve die een integraal onderdeel is van deze contractvorm. De verbeterde premieregeling kent in de opbouwfase een meer individueel karakter. Voor pensioenregelingen bij verplichtgestelde bedrijfstak- en beroepspensioenfondsen kan worden gekozen voor de tussenvariant van de verbeterde premieregeling met een solidariteitsreserve en/of deling van het micro-langlevenrisico.

Een tweede belangrijk verschil is de mate van keuzevrijheid voor deelnemers. In de verbeterde premieregeling is meer ruimte voor maatwerk op individueel niveau dan in de nieuwe premieovereenkomst.

Keuzes voor nadere invulling binnen contract

De vormgeving van de toekomstige opbouw is meer dan alleen de keuze voor een contractvorm. De veelheid aan onderliggende keuzes binnen een contractvorm bepalen uiteindelijk hoe het pensioen eruit komt te zien. De keuze voor een contractvorm bepaalt in belangrijke mate de taakverdeling tussen de Beroepspensioenvereniging en het BPL. Bij de nieuwe premieovereenkomst liggen meer keuzes op het bord van het BPL. Bij de verbeterde premieregeling liggen meer keuzes bij de Beroepspensioenvereniging.

Keuze invulling start met de pensioendoelstellingen en risicohouding

Het kompas voor de keuzes ten aanzien van het pensioencontract en de invulling daarvan zijn de pensioendoelstellingen die door Beroepspensioenvereniging wordt bepaald en de risicohouding (per leeftijdscohort) die door het pensioenfonds wordt vastgesteld en vertaald in een beleggingsbeleid.

Dit zijn twee essentiële onderdelen – de motoren – gedurende de transitie. Op basis van de pensioen-doelstellingen en de risicohouding met het daarvan afgeleide beleggingsbeleid, kan onder meer de premiehoogte worden bepaald. Maar ook de eventuele solidariteitsreserve wordt vormgegeven, keuzes worden gemaakt over de spreiding van mee- en tegenvallers en (profijt)berekeningen worden gemaakt.

Door de interactie tussen pensioendoelstellingen enerzijds en premie, rendement en risico anderzijds, zal de totstandkoming van de pensioendoelstellingen een iteratief proces zijn.

Opgebouwde rechten en compensatie

Invaren van bestaande rechten en aanspraken wordt het wettelijke uitgangspunt. In beginsel moet de Beroepspensioenvereniging aan het pensioenfonds het verzoek doen om alle opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten in te varen. Alleen als invaren tot aantoonbaar onevenwichtige uitkomsten voor (één of meer groepen) belanghebbenden leidt, kan de Beroepspensioenvereniging afzien van het invaarverzoek. Het wel of niet invaren is feitelijk dus geen vrije keuze maar de uitkomst van analyses en berekeningen.

De noodzaak om compensatie te verlenen aan bepaalde deelnemersgroepen wordt sterk bepaald door de impact van de keuzes die worden gemaakt ten aanzien van de invulling van de toekomstige pensioenopbouw in combinatie met het al dan niet invaren. (Profijt)berekeningen waarbij de gehele transitie in beschouwing wordt genomen, dienen dit uit te wijzen. Een eventuele compensatie kan daarmee worden gezien als een sluitpost in de vormgeving van de drie bouwstenen.

Projectinrichting

Een gedegen projectinrichting is onontbeerlijk. In veel gevallen zullen de werkzaamheden voor de transitie naast de reguliere werkzaamheden worden uitgevoerd. De uitdaging is om een projectinrichting neer te zetten die in staat is om tijdig besluiten te nemen.

Uiteraard gaat de Beroepspensioenvereniging over de arbeidsvoorwaardelijke invulling van het pensioen. Zij zijn daarbij echter afhankelijk van de (uitvoeringstechnische) mogelijkheden die het pensioenfonds kan en wil bieden. Bovendien wordt van het BPL verwacht dat het een faciliterende rol speelt bij keuzes die de Beroepspensioenvereniging moet maken. Andersom moet het BPL keuzes maken die mede afhangen van de wensen en doelen van de Beroepspensioenvereniging. In de praktijk vraagt dit om een proces waarin vanaf het begin wordt samengewerkt door de Beroepspensioenvereniging en het BPL met als gezamenlijk einddoel een transitie die in haar geheel evenwichtig en technisch uitvoerbaar is.

Aanvullende onderwerpen 2021

Naast de reguliere werkzaamheden heeft het bestuur de volgende onderwerpen benoemd om dit jaar additioneel op te pakken:

- Ondersteuning leveren bij het ontwerpen van het nieuwe pensioencontract;
- Uitvoeren van de ALM-studie;
- Opstellen van de Eigen risicobeoordeling;
- Implementatie van een nieuwe website voor het BPL;
- Het selecteren van nieuwe managers die passen bij het strategisch- & MVB-beleid;
- Het verzorgen van de overdracht tussen de dhr. De Jonge en dhr. Louwerens betreffende de voorzittersrol;
- Het begeleiden van dhr. Buitelaar naar zijn bestuurdersrol.

Vaststelling door bestuur

Het jaarverslag 2020 is door het bestuur op 18 juni 2021 te Hoek van Holland vastgesteld.

Origineel getekend door:

R. de Jonge
Voorzitter

M.A. van Kuik
Secretaris / penningmeester

M. Louwerens

P.B. Schoe

J.H.P. Waasdorp

A.N.B. Eggink

N.R. Halfweeg

Jaarrekening

JAARREKENING

Balans per 31 december 2020 (x 1.000 Euro)

Na bestemming van het saldo van baten en lasten.

Activa	2020	2019
Beleggingen voor risico fonds		
• Aandelen (1)	402.032	410.869
• Vastrentende waarden (2)	665.595	636.930
• Derivaten (3)	22.568	2.030
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	1.090.195	1.049.829
Beleggingen voor risico deelnemers (4)	1.984	2.237
Vorderingen en overlopende activa (5)	928	10
Liquide middelen	940	1.040
Totale activa	1.094.047	1.053.116
Passiva	2020	2019
Stichtingskapitaal en reserves (7)		
• Overige reserves	23.184	38.477
Technische voorzieningen		
• Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds (8)	1.066.180	1.011.633
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers (9)	1.984	2.237
Derivaten (3)	1.607	436
Schulden en overlopende passiva (10)	1.092	333
Totale passiva	1.094.047	1.053.116

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 90 tot en met 102.

Staat van baten en lasten

(bedragen in duizenden euro's)

Baten en lasten pensioenactiviteiten	2020	2019
Premies voor risico pensioenfonds (11)	15.076	13.640
Premies voor risico deelnemers (12)	1	24
Waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds (13)	442	1.448
Waardeoverdrachten voor risico deelnemers (14)	-295	-517
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
• Pensioenopbouw (15)	-17.462	-13.606
• Indexering (16)	-82	-
• Rentetoevoeging (17)	3.263	2.116
• Wijziging rekenrente (18)	-111.486	-125.120
• Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (19)	35.047	35.919
• Pensioenrechten waardeoverdrachten, per saldo (20)	-215	-1.042
• Wijziging actuariële grondslagen	35.200	-2.479
• Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen (22)	1.188	630
Totale mutatie voorziening pensioenverplichtingen risico pensioenfonds	-54.547	-103.582
Pensioenuitkeringen voor risico pensioenfonds (23)	-34.491	-35.446
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers (24)	253	333
Herverzekeringen (25)	-105	-56
Pensioenuitvoeringskosten voor risico pensioenfonds (26)	-875	-887
Overige baten en lasten pensioenactiviteiten (27)	39	-
Totaal baten en lasten pensioenactiviteiten	-74.502	-125.043
Baten en lasten beleggingsactiviteiten	2020	2019
Directe beleggingsopbrengsten (28)	15.142	12.349
Indirecte beleggingsopbrengsten (28)	44.674	110.763
Kosten van vermogensbeheer (28)	-1.446	-1.455
Overige baten en lasten pensioenactiviteiten (27)	798	-10
Totaal beleggingsresultaat voor risico pensioenfondsen	59.168	121.647
Totaal beleggingsresultaat voor risico deelnemers (3)	41	160
Totaal baten en lasten beleggingsactiviteiten	59.209	121.807
Resultaat	-15.293	-3.236

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 110 tot en met 119.

Kasstroomoverzicht

(bedragen in duizenden euro's)

Kasstroom uit pensioenactiviteiten	2020	2019
Ontvangen premies voor risico pensioenfonds	15.076	13.640
Ontvangen premies voor risico deelnemers	1	24
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico deelnemers	442	1.448
Betaalde waardeoverdrachten voor risico deelnemers	-295	-517
Betaalde pensioenuitkeringen voor risico pensioenfonds	-33.674	-36.080
Betaalde kapitaaldekking FLP voor risico pensioenfonds	-	-9.369
Betaalde premies herverzekering voor risico pensioenfonds	-105	-56
Betaalde pensioenuitvoeringskosten voor risico pensioenfonds	-998	-897
Overige mutaties pensioenactiviteiten voor risico pensioenfonds	39	-
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	-19.514	-31.807

Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	2020	2019
Verkopen beleggingen voor risico pensioenfonds*	1.592.007	159.972
Verkopen beleggingen voor risico deelnemers	474	712
Directe beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	14.323	12.349
Directe beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers	5	5
Aankopen beleggingen voor risico pensioenfonds*	-1.517.632	-125.725
Aankopen beleggingen voor risico deelnemers	-180	-224
Mutatie tegoeden en schulden kredietinstellingen	-68.663	-14.417
Betaalde kosten van vermogensbeheer voor risico pensioenfonds	-1.380	-1.487
Betaalde kosten van vermogensbeheer voor risico deelnemers	-5	-
Overige mutaties uit beleggingsactiviteiten voor risico pensioenfonds	465	-10
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	19.414	31.175
Mutatie liquide middelen	-100	-632
Saldo liquide middelen per 1 januari	1.040	1.672
Mutatie liquide middelen	-100	-632
Saldo na liquide middelen per 31 december	940	1.040

*De hoge volumes in het verslagjaar zijn het gevolg van de overgang van de beleggingsportefeuille van Robeco naar Blackrock waarbij tevens de portefeuillestructuur is veranderd van alleen funds to funds naar een discretionair mandaat (inclusief obligaties).

Toelichting algemeen

Activiteiten

Het pensioenfonds is een beroepspensioenfonds, statutair gevestigd in Rotterdam en kantoorhoudend aan de Berghaven 16 in Hoek van Holland. Het pensioenfonds is verantwoordelijk voor een goede uitvoering van de pensioenregelingen voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden in overeenstemming met wet- en regelgeving. Het pensioenfonds is ingeschreven in het Stichtingenregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41130603.

Missie, visie en strategie

Het pensioenfonds heeft de missie, visie en strategie beschreven. Het beleid van het bestuur is hiermee in overeenstemming. Het beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) de belangrijkste is. Hierin zijn het beleid, waaronder de financiële opzet van het pensioenfonds, en de grondslagen waarop het beleid berust, gemotiveerd beschreven. Het beleid is erop gericht om, met een bij het karakter van het pensioenfonds passend risico, een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de voorwaardelijk geïndexeerde pensioenverplichtingen.

Pensioenregeling

Ouderdomspensioen

Het ouderdomspensioen is gelijk aan 1,875% per deelnemersjaar van de vastgestelde pensioengrondslag uitgaande van een pensioenrekendatum van 68 jaar. De pensioengrondslag is het fiscaal maximale pensioengevend inkomen minus de minimaal toegestane franchise.

De deelneming vangt aan op de eerste dag van de maand waarin betrokkene als registerloods is ingeschreven in het Loodsenregister en eindigt met ingang van de (vervroegde) pensioendatum. De pensioendatum is de eerste dag van de maand waarin de inschrijving van de loods in het Loodsenregister uiterlijk wordt doorgehaald, thans 60 jaar.

Partnerpensioen

Het partnerpensioen is gelijk aan 70% van het opgebouwde ouderdomspensioen. Bij overlijden van de deelnemer vóór de (vervroegde) pensioendatum bedraagt het partnerpensioen 70% van het op 68 jaar te bereiken levenslange ouderdomspensioen. Dit partnerpensioen wordt uitgekeerd zolang de nabestaande leeft. Indien en zolang de nabestaande jonger is dan haar AOW-datum wordt het partnerpensioen aangevuld met een tijdelijk partnerpensioen van € 13.500 per jaar.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen bedraagt 14% van het ouderdomspensioen. Het wezenpensioen wordt verdubbeld voor volle wezen (in geval beide ouders zijn overleden). De uitkering stopt als het kind 21 jaar wordt. Voor wezen die studeren of een uitkering genieten op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten stopt de uitkering bij het bereiken van de leeftijd van 27 jaar of als niet meer aan de voorwaarden voor de uitkering wordt voldaan.

Arbeidsongeschiktheidspensioen

Het op risicobasis gedekte arbeidsongeschiktheidspensioen gaat in op aanvraag van de deelnemer, met ingang van de dag, waarop hij/zij 104 weken beroepsongeschikt is en wordt uitgekeerd tot zijn/haar 60e, zo lang betrokkene leeft. Voor alle deelnemers geldt een arbeidsongeschiktheidspensioen op risicobasis dat uitgekeerd wordt indien en zolang de deelnemer beroepsongeschikt is.

Functioneel Leeftijdspensioen (FLP)

Het functioneel leeftijdspensioen (FLP) ging in op 55 jarige leeftijd. Alle deelnemers die in 2004 ouder dan 55 waren (en dus met FLP) vallen onder het Pensioenstatuut 1988.

Toeslagverlening

Het pensioenfonds heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid, gebaseerd op de ambitie de pensioenen waardevast te houden. De daarbij gehanteerde maatstaf is om de opgebouwde pensioenen van de actieve en premievrije deelnemers alsmede de reeds ingegane pensioenen te verhogen met de relatieve stijging van de relevante consumentenprijsindex (CPI alle huishoudens (niet-afgeleid)).

Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre de pensioenrechten en de ingegane pensioenen worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd, maar deze wordt gefinancierd vanuit de algemene reserve. De toeslagverlening is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds en vindt alleen plaats voor zover deze toekomstbestendig is, dat wil zeggen dat de toeslag naar verwachting ook in de toekomst kan worden toegekend.

Bij de besluitvorming wordt uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds. Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% wordt geen toeslag toegekend.

Financiering en premie

Jaarlijks stelt het bestuur de premie vast zijnde de hoogste van de beide hierna genoemde premies:

- a) De premie van het voorgaande jaar verhoogd met de ontwikkeling van de CBS-index "CPI alle bestedingen (niet afgeleid)", over de periode september tot september.
- b) De gedempte kostendekkende premie.

In de situatie dat het pensioenfonds een vermogenstekort heeft en de premiedekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad, kan het bestuur besluiten om de onder a en b van dit artikel genoemde premie te verhogen met een extra premie.

Indien de gedempte kostendekkende premie hoger is dan de premie genoemd onder a) of indien het bestuur besluit tot extra premie, kan de NLC binnen 30 dagen na de datum van een besluit van het bestuur tot verhoging van de feitelijke premie per 1 januari besluiten de premie lager vast te stellen. Indien door een besluit van de NLC-ledenvergadering in enig jaar minder premieinkomsten worden ontvangen dan noodzakelijk is voor de financiering van de pensioenopbouw, stelt het bestuur, gehoord het advies van de adviserend actuaire, binnen 14 dagen na een besluit van de NLC-ledenvergadering, zoals hiervoor bedoeld, voor het betreffende jaar een pensioengrondslag vast die met deze verminderde premie-inkomsten rekening houdt.

Herverzekering

Het pensioenfonds heeft een herverzekeringsovereenkomst afgesloten ter dekking van het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Het overlijdensrisico voortvloeiende uit het reglementaire partnerpensioen, wezenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen, alsmede de eenmalige uitkering bij overlijden van een deelnemer of pensioengerechtigde en het arbeidsongeschiktheidsrisico zijn op stop-loss basis verzekerd. De overeenkomst komt erop neer dat indien een totale schade in de contractperiode (vijf jaren) 125% van de totale risicopremie over deze periode overschrijdt, het meerdere door de herverzekeraar wordt uitgekeerd. De overeenkomst expireert eind 2024. Er is in deze overeenkomst geen winstdelingsregeling overeengekomen.

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfondsen (RJ 610).

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling, dat wil zeggen de veronderstelling dat de continuïteit gewaarborgd is en de activiteiten in de afzienbare toekomst zullen worden voortgezet.

De bedragen in de jaarrekening luiden in euro's.

Schatting en veronderstellingen

Bij het opstellen van de jaarrekening is het maken van schattingen en veronderstellingen noodzakelijk. De schattingen en veronderstellingen hebben invloed op de toepassing van grondslagen en de waardering van activa en verplichtingen. De schattingen en daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. Vooral de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en (in veel mindere mate) de waardering van de beleggingen zijn gebaseerd op schattingen en veronderstellingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Ten behoeve van de oordeelsvorming en het maken van schattingen wordt gebruik gemaakt van externe deskundigen. De aard van oordelen en schattingen en de onderliggende veronderstellingen is, voor zover noodzakelijk geacht voor het vereiste inzicht in het vermogen, vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien. Een herziening van een schatting heeft dikwijls ook gevolgen voor waardering en resultaatbepaling in toekomstige perioden.

Schattingwijzigingen

Voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds worden de overlevingsgrondslagen volgens de actuele AG prognosetafels gehanteerd. In 2020 zijn de overlevingsgrondslagen geactualiseerd en is overgegaan van de AG prognosetafels 2018 naar de AG prognosetafels 2020. In de AG prognosetafels 2020 is geen rekening gehouden met de effecten van COVID-19. Het effect op de pensioenverplichtingen bedraagt EUR 15.012 duizend (vrijval).

Op de overlevingstafels worden correcties toegepast in verband met afwijkende overlevingskansen van de werkende bevolking ten opzichte van de overlevingskansen van de totale bevolking. Deze correctiefactoren zijn in 2020 eveneens geactualiseerd. Het effect op de pensioenverplichtingen bedraagt EUR 20.188 duizend (vrijval). Het gezamenlijke effect op de pensioenverplichtingen bedraagt EUR 35.200 duizend (vrijval).

Verwerking

De belangrijkste activa en verplichtingen van het pensioenfonds zijn respectievelijk de beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. De beleggingen bestaan volledig uit financiële activa en derivaten. Deze worden in de balans opgenomen respectievelijk van de balans verwijderd op transactiedatum (datum van koop of verkoop). Dit is het moment waarop de toekomstige economische voordelen en de risico's verbonden aan het financiële instrument worden overgedragen. Pensioenverplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment van toekenning of overdracht van de pensioenrechten. Zij worden van de balans verwijderd op het moment van uitkering (of eventueel overdracht van de pensioenrechten).

Saldering

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Presentatiewijziging balans en staat van baten en lasten

Er heeft in beperkte mate herrubricering plaatsgevonden van posten in zowel de balans als de staat van baten en lasten. De vergelijkende cijfers zijn dienovereenkomstig aangepast.

Presentatie beleggingen en beleggingsopbrengsten

De beleggingen worden in de balans gerubriceerd naar de aard van de onderliggende beleggingen. Waardeveranderingen van de beleggingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen onder indirecte beleggingsopbrengsten. Zij bestaan uit de directe en indirecte opbrengsten van de onderliggende beleggingen en de kosten van vermogensbeheer die ten laste van de beleggingen komen.

Uitgekeerde dividenden worden gepresenteerd onder directe beleggingsopbrengsten.

Waardering beleggingen

Beleggingen worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de marktwaarde, vermeerderd met de transactiekosten. Vervolgens worden de beleggingen gewaardeerd tegen marktwaarde. De marktwaarde is het bedrag waarvoor een actief of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn. De marktwaarde is gebaseerd op actuele marktprijzen, tenzij anders vermeld.

Participaties in (niet-beursgenoteerde) beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de berekende intrinsieke waarde op balansdatum of de meest recent beschikbare intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt vastgesteld op basis van de marktwaarde van de onderliggende activa en verplichtingen.

Waardeverandering beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, inclusief derivaten. Alle waardeveranderingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als opbrengst beleggingen direct in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de intrinsieke waarde van de participaties in (niet-beursgenoteerde) beleggingsfondsen. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Valutakoersverschillen bij de omrekening van activa en verplichtingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen onder de post waarop de activa en verplichtingen betrekking hebben.

De koers op balansdatum van de euro ten opzichte van de belangrijkste valuta's is:

	2020	2019	2018
Amerikaanse dollar	1,2236	1,1225	1,1432
Canadese dollar	1,5588	1,4556	1,5613
Australische dollar	1,5856	1,5968	1,6238
Japanse yen	126,3254	121,9877	125,4207
Britse pond	0,8951	0,8473	0,8976
Zwitserse frank	1,0816	1,0870	1,1269

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Aandelen

De marktwaarde van onderliggende beursgenoteerde aandelen van aandelenfondsen is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum. Indien de koersvorming van beursgenoteerde aandelen niet representatief is, wordt de marktwaarde getaxeerd. De taxatie is gebaseerd op recente marktinformatie. De marktwaarde van onderliggende niet-beursgenoteerde aandelen (private equity) wordt getaxeerd door de externe managers op basis van richtlijnen die algemeen worden toegepast in de private equity en venture capital branche.

Vastrentende waarden

De marktwaarde van onderliggende beursgenoteerde vastrentende waarden van beleggingsfondsen is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum, verhoogd met de lopende rente. De marktwaarde van onderliggende niet-beursgenoteerde vastrentende beleggingen wordt bepaald door te ontvangen rente en aflossingen contant te maken op basis van actuele marktrente, rekening houdend met het risicoprofiel en de looptijd van de belegging. De marktwaarde van directe vastrentende beleggingen wordt eveneens bepaald door te ontvangen rente en aflossingen contant te maken op basis van actuele marktrente, rekening houdend met het risicoprofiel en de looptijd van de belegging.

Derivaten

Derivaten zijn afgeleide financiële instrumenten, waarvan de waarde afhankelijk is van één of meer onderliggende primaire financiële instrumenten. Derivaten bevatten rechten en verplichtingen waardoor één of meer van de financiële risico's waaraan de onderliggende primaire financiële instrumenten onderhevig zijn tussen partijen worden overgedragen. Derivaten leiden bij het aangaan van de transactie niet of tot een relatief gering vermogensbeslag. Basisvormen van derivaten zijn swaps, forwards, futures en opties. Het onderliggende primaire financiële instrument kan onder meer een valutaproduct, een aandelenproduct of een renteproduct zijn.

Het pensioenfonds maakt gebruik van valutatermijncontracten en interest rate swaps.

Een valutatermijncontract is een contract waarbij de verplichting wordt aangegaan om een bepaalde valuta te verkopen en een andere valuta te kopen op een vooraf vastgestelde datum en tegen een vooraf vastgestelde (termijn)koers.

Een interest rate swap of renteswap is een contract waarbij wordt overeengekomen om gedurende een vooraf vastgestelde periode rentestromen in dezelfde valuta te ruilen. Bij de meeste renteswaps wordt een variabele rente geruild tegen een vaste rente. De variabele rente is gebaseerd op de geldmarktrente, waarbij als referentie Euribor of Eonia wordt gehanteerd. De vaste rente is meestal gebaseerd op de marktrente van staatsobligaties.

Derivaten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor beursgenoteerde contracten is dit de beursprijs per balansdatum. Voor niet-beursgenoteerde contracten is de waardering gebaseerd op recente marktinformatie (zoals valutakoersen, rentecurves en indexen), als input voor de gehanteerde gangbare waarderingsmodellen. Derivaten met een positieve marktwaarde zijn als een actiefpost in de balans opgenomen en derivaten met een negatieve marktwaarde zijn onder de verplichtingen opgenomen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente renteinkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen wordt actuariael berekend en wordt vastgesteld op basis van de nominaal verworven pensioenrechten, voor zover zij onvoorwaardelijk zijn. Dit betekent dat de voorwaardelijke toekomstige toeslagen niet in de voorziening zijn begrepen, maar de op balansdatum toegezegde toeslagen wel hierin wordt opgenomen. De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum.

De voorziening met betrekking tot ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen is de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de tot balansdatum opgebouwde onvoorwaardelijke pensioenrechten.

De voorziening met betrekking tot arbeidsongeschiktheidspensioen is de contante waarde van de verwachte uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de verplichtingen aan bij het pensioenfonds aangemelde arbeidsongeschikte deelnemers, nog niet aangemelde arbeidsongeschikte deelnemers en zieke deelnemers die naar verwachting arbeidsongeschikt zullen worden verklaard.

De belangrijkste actuariële grondslagen en veronderstellingen zijn:

- rekenrente volgens actuele rentetermijnstructuur DNB (ongewijzigd);
- levensverwachting volgens prognosetafels AG 2020 met correctiefactoren gebaseerd op het verschil in levensverwachting tussen werkende bevolking met opleiding WO/HBO en de totale bevolking (2019: prognosetafels AG 2018 met correctiefactoren gebaseerd op het verschil in levensverwachting tussen werkende bevolking met opleiding WO/HBO en de totale bevolking 2016);
- gehuwdheidsfrequentie actieve en gewezen deelnemers 100% en gehuwdheidsfrequentie pensioengerechtigden op basis van bepaalde partner (ongewijzigd);
- verschil leeftijd man en vrouw drie jaar (ongewijzigd);
- administratie- en excassokosten 2% van de voorziening (ongewijzigd).

Uit de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo 2020 kan voor het pensioenfonds een gemiddelde rekenrente van -0,32% (2019: -0,24%) worden afgeleid.

De voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen gehanteerde rentetermijnstructuur DNB betreft voor looptijden tot en met 20 jaar de marktrente op de interbancaire swapmarkt. Voor looptijden langer dan 20 jaar wordt de swapcurve per balansdatum aangepast door de onderliggende éénjaarsforwardrente te extrapoleren naar een lange termijn verwacht renteniveau, de zogenoemde ultimate forward rate (UFR).

De UFR wordt vastgesteld als 120-maands voortschrijdend gemiddelde van de werkelijke 1-jaar 20-jaarsforwardrentes. In de door DNB gevolgde methodiek beweegt de rente vanaf 21 jaar geleidelijk in de richting van de UFR, doordat de forwardrente wordt gemiddeld met de UFR. De UFR bedraagt ultimo 2020 1,8% (2019: 2,1%).

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers heeft betrekking op de flexioenregeling. De voorziening wordt gewaardeerd op de balanswaarde van de daarmee samenhangende beleggingen.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen voor resultaatbepaling vloeien voor het merendeel voort uit de voor de beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds gehanteerde waarderingsgrondslagen. Voor een aantal posten worden de grondslagen voor resultaatbepaling hierna (nader) uiteengezet.

Directe beleggingsopbrengsten

Rente en van vermogensbeheerders ontvangen rebates worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarop deze betrekking hebben. Dividend wordt in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van beschikbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, inclusief derivaten. Alle waardeveranderingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als opbrengst beleggingen direct in de staat van baten en lasten opgenomen.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe kosten verstaan die direct zijn afgerekend en niet zijn betaald via de beleggingsfondsen.

Premies

Premies worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarin de daarmee samenhangende pensioenrechten worden opgebouwd.

Waardeoverdrachten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen en partnerpensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van de pensioenrechten plaatsvindt.

Toeslagverlening

De toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van toeslagverlening wordt in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarin het bestuursbesluit wordt genomen.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum. Aan de voorziening pensioenverplichtingen wordt rente toegevoegd op basis van de éénjaarsrente volgens deze rentetermijnstructuur primo verslagperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening en het effect van wijzigingen in de actuariële grondslagen.

Wijziging rekenrente

Het effect van de verandering van de rekenrente op de voorziening pensioenverplichtingen wordt ultimo verslagperiode in de staat van baten en lasten opgenomen.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval van de voorziening pensioenverplichtingen wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Pensioenrechten waardeoverdrachten

De met waardeoverdrachten samenhangende toevoeging en onttrekking aan de voorziening pensioenverplichtingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Wijziging actuariële grondslagen

Het effect van wijzigingen in de actuariële grondslagen op de voorziening pensioenverplichtingen wordt ultimo verslagperiode in de staat van baten en lasten opgenomen.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De mutatie in de voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers bestaat voornamelijk uit inleg van premies, een toevoeging uit hoofde van het rendement op het pensioenkapitaal en onttrekkingen uit hoofde van omzetting van het pensioenkapitaal in pensioenrechten. Mutaties wordt in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Herverzekeringen

Herverzekeringspremies en herverzekeringsuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Kosten

Kosten worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop zij betrekking hebben.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum.

Onder liquide middelen worden verstaan banktegoeden die niet het karakter hebben van beleggingen.

Toelichting op de balans per 31 december

(bedragen in duizenden euro's)

Activa

1. Aandelen

	2020	2019
Beursgenoteerde aandelenbeleggingsfondsen	360.381	371.831
Private equity aandelen	41.651	39.038
Totaal	402.032	410.869

De onderliggende aandelenportefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) kan als volgt worden gespecificeerd per sector:

	2020	2019
Basisindustrieën	4,1%	2,8%
Niet-Cyclische consumentengoederen	29,9%	26,4%
Energie	2,2%	3,2%
Financiële instellingen	13,8%	26,5%
Industriële ondernemingen	8,2%	7,2%
Informatietechnologie	13,3%	7,8%
Nutsbedrijven	2,9%	4,4%
Telecommunicatie	11,8%	7,8%
Andere sectoren	13,8%	13,9%
Totaal	100%	100%

De samenstelling van de totale portefeuille naar regio op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) is als volgt:

	2020	2019
Europa	35,1%	36,1%
Afrika	0,5%	0,0%
Noord-Amerika	41,0%	39,9%
Midden- en Zuid-Amerika	1,1%	0,0%
Midden-Oosten	1,0%	0,2%
Azië	10,5%	0,2%
Oceanië	10,8%	11,3%
Overige	0,0%	12,3%
Totaal	100%	100%

De post overige betrof een drietal aandelenbeleggingsfondsen waar geen doorkijk van aanwezig was.

2. Vastrentende waarden

	2020	2019
Staatsobligaties	156.976	-
Ondernemingsobligaties	9.723	-
Totaal beursgenoteerde obligaties	166.699	-
Niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen	408.660	615.334
Leningen aan loodsen	-	23
Geldmarktfondsen en kortlopende vorderingen op banken	90.236	21.573
Totaal	665.595	636.930

Het pensioenfonds heeft in totaal EUR nihil (2019: EUR nihil) aan aandelen uitgeleend. De onderliggende fondsen doen wel aan uitlening. Het pensioenfonds heeft in totaal EUR nihil (2019: EUR nihil) aan vastrentende waarden uitgeleend.

Van de vastrentende waarden heeft een bedrag van EUR 17.322 duizend (2019: EUR nihil) betrekking op saldi op margin accountants die worden aangehouden in verband met derivatenposities. De saldi op deze bankrekeningen staan niet ter vrije beschikking van het pensioenfonds.

De specificatie van de leningen aan loodsen is als volgt:

	2020	2019
Loodsen Rijnmond	-	23
Totaal	-	23

Leningen aan loodsen zijn persoonlijke leningen (kapitaal inbreng) die verstrekt zijn aan loodsen, die lid zijn van een van de maatschappen van registerloodsen. De leningen hebben een oorspronkelijke looptijd tot 1 december 1997 en kunnen stilzwijgend telkenmale voor 60 maanden worden verlengd. Indien de betreffende loods uit de associatie treedt is de lening direct opeisbaar. Vanaf 2006 is het ook mogelijk om de lopende lening tussentijds af te lossen. De rente is gelijk aan de eurobasisrente plus 2%-punt per 1 januari van elk jaar.

De specificatie van de portefeuille vastrentende waarden naar type op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) is als volgt:

	2020	2019
Staatsobligaties	33,8%	36,9%
Ondernemingsobligaties	35,9%	35,3%
Beleggingsfondsen vastrentende waarden	16,5%	17,2%
Geldmarktfondsen en kortlopende vorderingen op banken	13,6%	10,2%
Leningen	0,2%	0,4%
Totaal	100%	100%

De resterende looptijd gebaseerd op de contractuele aflossingsdata op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) is als volgt:

	2020	2019
Korter dan 1 jaar	31,9%	33,8%
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	13,6%	11,7%
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	17,5%	20,2%
Vanaf 10 jaar tot 15 jaar	5,5%	4,6%
Vanaf 15 jaar tot 20 jaar	7,9%	4,6%
Langer dan 20 jaar	23,6%	25,1%
Totaal	100%	100%

De kredietwaardigheid van de totale portefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) kan als volgt worden weergegeven:

	2020	2019
AAA-rating	27,8%	28,5%
AA-rating	19,4%	9,5%
A-rating	10,0%	10,9%
BBB-rating	18,0%	17,8%
Lagere rating dan BBB	10,5%	11,5%
Geen rating	14,3%	21,8%
Totaal	100%	100%

De indeling van de portefeuille is gebaseerd op de gepubliceerde credit ratings van één van de volgende ratingbureaus: Standard & Poor's, Moody's en Fitch. In geval alle drie bureaus een rating geven, is de op één na hoogste gehanteerd. In geval twee van deze kredietbeoordelaars een rating geven, is de hoogste van de twee gehanteerd. Indien slechts één van deze bureaus een rating geeft, is vanzelfsprekend deze rating gehanteerd.

De samenstelling naar regio op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) is als volgt:

	2020	2019
Europa	81,5%	80,9%
Afrika	1,0%	1,1%
Noord-Amerika	10,9%	11,8%
Midden- en Zuid-Amerika	2,4%	2,8%
Azië	2,6%	2,1%
Oceanië	0,9%	0,7%
Midden-Oosten	0,3%	0,5%
Overige	0,4%	0,1%
Totaal	100%	100%

De volgende (onderliggende) beleggingen maken meer dan 5% uit van de totale obligatieportefeuille:

	2020	2019
Staatsobligaties Nederland	61.880	136.532
Nationale Nederlanden Dutch Residential Mortgage Fund	45.157	-
Staatsobligaties Duitsland	40.829	33.286
Staatsobligaties Frankrijk	31.360	53.091
ING Bank Global Growth Fund	-	44.265

3. Derivaten

Derivaten met een positieve marktwaarde zijn als een actiefpost in de balans opgenomen en derivaten met een negatieve marktwaarde zijn onder de verplichtingen opgenomen.

2020	Activa	Passiva	Per saldo
Valutaderivaten	3.871	-376	3.495
Rentederivaten	18.697	- 1.231	17.466
Totaal	22.568	-1.607	20.961

2019	Activa	Passiva	Per saldo
Valutaderivaten	2.030	-436	1.594
Totaal	2.030	-436	1.594

Het volgende overzicht geeft inzicht in de portefeuille derivaten per balansdatum:

	2020		2019	
	Contractomvang	Marktwaarde	Contractomvang	Marktwaarde
Valutatermijncontracten				
Gekocht	10.103	-39	-	-
Verkocht	120.479	3.534	137.899	1.594
Interest rate swaps				
Gekocht	264.689	17.466	-	-

Valutatermijncontracten zijn aangeduid als verkocht indien de positie in euro's long is en de positie in vreemde valuta's short is. Dit betreft onderhandse contracten, die zijn afgesloten met het doel om het valutarisico af te dekken. Zij hebben een looptijd korter dan een jaar.

Als gekocht aangeduide interest rate swaps zijn zogenoemde receiver swaps, waarbij een vaste rente wordt ontvangen en een variabele rente wordt betaald. Door middel van de interest rate swaps wordt het rentemismatchrisico verkleind.

De valutatermijncontracten en interest rate swaps zijn niet-beursgenoteerde contracten. De valutatermijncontracten hebben een looptijd korter dan een jaar.

De portefeuille gekochte interest rate swaps is als volgt samengesteld naar looptijden:

	2020		2019	
	Contractomvang	Marktwaarde	Contractomvang	Marktwaarde
Korter dan 1 jaar	27.500	-69	-	-
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	66.210	-160	-	-
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	33.050	-103	-	-
Vanaf 10 jaar tot 15 jaar	6.454	-81	-	-
Vanaf 15 tot 20 jaar	31.210	3.378	-	-
Langer dan 20 jaar	100.265	14.501	-	-
Totaal	264.689	17.466	-	-

Voor derivatencontracten met een negatieve marktwaarde zijn zekerheden gegeven tot een bedrag van totaal EUR 3.411 duizend (2019: EUR 1.220 duizend).

4. Beleggingen voor risico deelnemers

	2020	2019
Vastgoed	2	8
Aandelen	321	335
Vastrentende waarden	1.661	1.894
Totaal	1.984	2.237

De beleggingen - volgens de persoonlijke 'asset-mix' van de loodsen - van hun individuele deel van de pensioenopbouw worden op een aparte totaalrekening van het pensioenfonds bijgehouden. Per balansdatum zijn de totaalbedragen als volgt:

	2020	2019
Noord	69	128
IJmond	269	366
Rijnmond	812	815
Scheldemonden	537	493
FLP-gerechtigden	110	138
Overige (Verevenings flexioen)	187	297
Totaal	1.984	2.237

Het volgende overzicht geeft inzicht in het aantal deelnemers en de waarde van de beleggingen per beleggingsmix:

	2020		2019	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Mix 9	1	13	3	17
Mix 10	5	23	7	32
Mix 11	19	276	26	491
Mix 12	35	931	30	983
Mix 13	14	545	7	361
Overige profielen	2	13	1	6
Eigen beheer	5	183	9	347
Totaal	81	1.984	83	2.237

5. Vorderingen en overlopende activa

	2020	2019
Bronbelastingen	819	-
Af te wikkelen beleggingstransacties	100	-
Overige vorderingen en overlopende activa	9	10
Totaal	928	10

De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

6. Liquide middelen

Liquide middelen worden onderscheiden van banktegoeden die het karakter hebben van beleggingen of direct beschikbaar zijn om te worden belegd. Deze posten zijn begrepen in vastrentende waarden.

	2020	2019
Banktegoeden in rekening-courant	940	1.040
Totaal	940	1.040

Passiva

7. Stichtingskapitaal en reserves

	2020	2019
Stand begin van het jaar	38.477	41.713
Resultaat	-15.293	-3.236
Stand eind van het jaar	23.184	38.477

De vermogenspositie wordt toegelicht in de risicoparagraaf op pagina 103 tot en met 109.

Het pensioenfonds heeft ingevolge artikel 138 Pensioenwet in 2020 het bestaande herstelplan geactualiseerd en het geactualiseerde herstelplan ingediend bij DNB. Het herstelplan is goedgekeurd door DNB. Volgens het actuele herstelplan wordt binnen een termijn van 6 jaar de tekortsituatie opgelost, dat wil zeggen beschikt het pensioenfonds weer over het strategisch vereist vermogen getoetst aan de beleidsdekkingsgraad. Het herstelplan is gebaseerd op de aannames zoals voorgeschreven door DNB en op de ALM parameters. Hierin wordt er geen rekening gehouden met de verwachte daling van de UFR. De rentetermijnstructuren voor de komende jaren worden namelijk afgeleid van de forward rentes uit de DNB rentetermijnstructuur per 31 december 2019.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad ten opzichte van de prognose in het herstelplan is als volgt:

	2020		2019	
	Realisatie	Herstelplan	Realisatie	Herstelplan
Nominale dekkingsgraad begin van het jaar	103,8%	103,8%	104,6%	104,4%
Premies	-0,3%	-0,3%	-0,1%	-0,1%
Pensioenuitkeringen	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%
Indexering pensioenrechten	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Wijziging rekenrente pensioenverplichtingen	-10,3%	0,0%	-12,6%	0,0%
Resultaat beleggingen en verplichtingen	6,2%	3,0%	14,0%	2,9%
Wijziging actuariële grondslagen	3,7%	0,0%	-0,2%	0,0%
Overige oorzaken	-1,0%	0,0%	-2,1%	0,1%
Nominale dekkingsgraad eind van het jaar	102,2%	106,6%	103,8%	107,5%

Het over 2020 behaalde rendement van 5,2% is beduidend hoger dan het in het herstelplan verwachte rendement van 2,6%. De aanpassing van de AG-tafel en de correctiefactoren heeft tot een positief effect geleid. De gemiddelde rekenrente behorend bij de verwachte kasstromen van de pensioenuitkeringen is in 2020 gedaald van 0,7% tot 0,1%. In het herstelplan wordt uitgegaan van een onveranderde rentetermijnstructuur DNB. Met name door de daling van de gemiddelde rekenrente ligt het herstel achter op de verwachting.

In het eerste kwartaal van 2021 is een geactualiseerd herstelplan op basis van de vermogenspositie ultimo verslagjaar bij DNB ingediend en goedgekeurd door DNB. Volgens het herstelplan blijkt dat het fonds binnen 8 jaar een beleidsdekkingsgraad heeft die minimaal gelijk is aan het vereist eigen vermogen, thans 118,3%. Dit is binnen de geldende herstelperiode van 10 jaar. Het herstelplan is gebaseerd op de ALM parameters.

8. Voorzieningen pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

	2020		2019	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Actieve deelnemers	456	414.958	445	358.736
Arbeidsongeschikte deelnemers	6	11.013	6	13.055
Gewezen deelnemers	10	4.658	8	3.443
Pensioengerechtigden	845	614.646	830	615.792
Schadereserve zieken	-	-	-	703
Overig	-	-	-	84
Totaal pensioenuitkeringen	1.317	1.045.275	1.289	991.813
Pensioenuitvoeringskosten (excassokosten)	-	20.905	-	19.820
Totaal	1.317	1.066.180	1.289	1.011.633

De post overig betrof de door het pensioenfonds overgenomen verplichting van de NLBV voor de betaling van een tijdelijke FLP uitkering welke in 2020 is beëindigd.

De schadereserve wordt opgebouwd gedurende de periode van ziekte. Uit onderstaande tabel blijkt de totale reservering schadereserve zieken ultimo boekjaar, rekening houdend met overige mutaties welke toegerekend behoren te worden aan de schadereserve zieken:

	2020	2019
Stand begin van het jaar	703	187
Opvoer schadereserve bestaande zieken (verstrijken wachttijd)	-	451
Vrijval schadereserve zieken	-703	3
Mutatie schadereserve zieken	-	641
Wijziging rekenrente	-	60
Wijziging actuariële grondslagen	-	2
Totaal	-	703

De waarde van de voorziening pensioenverplichtingen naar resterende looptijd is als volgt:

	2020	2019
Korter dan 1 jaar	34.288	35.155
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	134.830	134.019
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	165.911	162.472
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	307.353	294.359
Vanaf 20 tot 30 jaar	227.274	208.216
Vanaf 30 tot 40 jaar	129.723	115.122
Langer dan 40 jaar	66.801	62.290
Totaal	1.066.180	1.011.633

De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

	2020	2019
Stand begin van het jaar	1.011.633	908.051
Pensioenopbouw actieve deelnemers	17.147	13.367
Premievrije pensioenopbouw van ao-pensioen arbeidsongeschikten	315	239
Inkomende waardeoverdrachten	215	1.042
Rentetoevoeging	-3.263	-2.116
Wijziging rekenrente	111.486	125.120
Indexering	82	-
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-34.360	-35.301
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-687	-618
Wijziging actuariële grondslagen	-35.200	2.479
Overige mutaties	-1.188	-630
Stand eind van het jaar	1.066.180	1.011.633

Uit de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo 2020 kan voor het pensioenfonds een gemiddelde rekenrente van 0,1% (2019: 0,7%) worden afgeleid.

9. Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers betreft de flexioenregeling. De deelnemers in de flexioenregeling hebben vanaf de (vervroegde) pensioendatum de keuze om het kapitaal om te zetten in een maandelijkse uitkering ten laste van het pensioenfonds.

	2020		2019	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Actieve deelnemers	-	-	1	114
Gewezen deelnemers	79	1.984	91	2.123
Totaal	79	1.984	92	2.237

De mutaties kunnen als volgt worden weergegeven:

	2020	2019
Stand begin van het jaar	2.237	2.570
Storting	1	24
Beleggingsresultaat	41	160
Pensioenuitkeringen	-295	-517
Totaal	1.984	2.237

10. Schulden en overlopende passiva

	2020	2019
Pensioenuitkeringen	23	-
Belastingen en premies sociale verzekeringen	791	-3
Overige schulden en overlopende passiva	278	336
Totaal	1.092	333

De schulden hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

Overige informatie beleggingen

Beleggingen voor risico pensioenfonds

De totale beleggingsportefeuille voor risico pensioenfonds bedraagt EUR 1.089.441 duizend (2019: EUR 1.049.393 duizend) en is als volgt samengesteld:

	2020	2019
Aandelen	402.032	410.869
Vastrentende waarden	665.595	636.930
Derivaten activa	22.568	2.030
Derivaten passiva	-1.607	-436
Totaal exclusief vorderingen en schulden	1.088.583	1.049.393
Vorderingen en schulden, per saldo	853	-
Totaal	1.089.441	1.049.393

Beleggingen voor risico deelnemers

De beleggingen voor risico deelnemers bedragen totaal EUR 1.984 duizend (2019: EUR 2.237 duizend):

	2020	2019
Vastgoed	2	8
Aandelen	321	335
Vastrentende waarden	1.661	1.894
Totaal	1.984	2.237

Marktwaaarde beleggingen voor risico pensioenfondsen

De beleggingen kunnen overeenkomstig RJ 290.916 als volgt worden ingedeeld naar de categorieën afgeleid van genoteerde marktprijzen, onafhankelijke taxaties, netto-contantewaardeberekeningen en andere geschikte methoden.

Beleggingen met genoteerde marktprijzen worden verhandeld op een actieve markt. De netto contante waarde methode wordt gehanteerd voor de derivatenportefeuille. Voor fondsbeleggingen in aandelen (private equity fondsen) en vastrentende waarden wordt de waardering bepaald op basis van de laatst ontvangen fondsrapportages.

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	Netto contante waarde	Andere geschikte methoden	Totaal
2020					
Aandelen	360.381	-	-	41.651	402.032
Vastrentende waarden	256.935	-	-	408.660	665.595
Derivaten activa	-	-	22.568	-	22.568
Derivaten passiva	-	-	-1.607	-	-1.607
Totaal	617.316	-	20.961	450.311	1.088.588
2019					
Aandelen	371.831	-	-	39.038	410.869
Vastrentende waarden	21.596	-	-	615.334	636.930
Derivaten activa	-	-	2.030	-	2.030
Derivaten passiva	-	-	-436	-	-436
Totaal	393.427	-	1.594	654.372	1.049.393

Marktwaaarde beleggingen voor risico deelnemers

De beleggingsportefeuille is als volgt ingedeeld naar de vier onderscheiden categorieën:

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	Netto contante waarde	Andere geschikte methoden	Totaal
2020					
Vastgoed	2	-	-	-	2
Aandelen	321	-	-	-	321
Vastrentende waarden	1.661	-	-	-	1.661
Totaal	1.984	-	-	-	1.984
2019					
Vastgoed	8	-	-	-	8
Aandelen	335	-	-	-	335
Vastrentende waarden	1.894	-	-	-	1.894
Totaal	2.237	-	-	-	2.237

Mutaties beleggingen voor risico pensioenfonds

De mutaties in de portefeuilles aandelen en vastrentende waarden zijn als volgt:

	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal
2020			
Balanswaarde begin van het jaar	410.869	636.930	1.047.799
Aankopen	444.555	1.045.010	1.489.565
Verkopen	-445.248	-1.116.313	-1.561.561
Waardeveranderingen	-8.144	30.972	22.828
Mutatie deposito's en liquiditeiten		68.996	68.996
Balanswaarde eind van het jaar	402.032	665.595	1.067.627
2019			
Balanswaarde begin van het jaar	350.154	608.964	959.118
Aankopen	57.423	43.231	100.654
Verkopen	-65.942	-79.400	-145.342
Waardeveranderingen	69.234	49.718	118.952
Mutatie deposito's en liquiditeiten		14.417	14.417
Balanswaarde eind van het jaar	410.869	636.930	1.047.799

De hoge volumes in het verslagjaar zijn het gevolg van de overgang van de beleggingsportefeuille van Robeco naar Blackrock waarbij tevens de portefeuillestructuur is veranderd van alleen funds to funds naar een discretionair mandaat (inclusief obligaties).

De mutaties in de portefeuille derivaten (valutatermijncontracten) zijn als volgt:

	2020	2019
Balanswaarde begin van het jaar	1.594	-1.394
Aankopen	11.479	25.071
Verkopen	-18.158	-14.630
Waarde veranderingen	8.580	-7.453
Balanswaarde eind van het jaar	3.495	1.594
Derivaten activa	3.871	2.030
Derivaten passiva	-376	-436
Per saldo	3.495	1.594

De mutaties in de portefeuille rentederivaten (interest rate swaps) zijn als volgt:

	2020	2019
Balanswaarde begin van het jaar	-	-
Aankopen	16.588	-
Verkopen	-12.388	-
Waarde veranderingen	13.266	-
Balanswaarde eind van het jaar	17.466	-
Derivaten activa	18.697	-
Derivaten passiva	-1.231	-
Per saldo	17.466	-

Mutaties beleggingen voor risico deelnemers

De mutaties in de portefeuilles vastgoed, aandelen en vastrentende waarden zijn als volgt:

	2020	2019
Balanswaarde begin van het jaar	2.237	2.570
Aankopen	180	224
Verkopen	-474	-712
Waarde veranderingen	41	155
Balanswaarde eind van het jaar	1.984	2.237

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Langlopende contracten

Het pensioenfonds heeft een herverzekeringsovereenkomst afgesloten ter dekking van het overlijdensrisico voor de periode tot en met 31 december 2024. De totale verplichting voor de resterende looptijd bedraagt ongeveer EUR 420 duizend (2019: EUR nihil).

Investerings- en stortingsverplichtingen

	2020	2019
Private equity	5.480	13.365
Totaal	5.480	13.365

Achterstand in toeslagverlening

De actuariële waarde van de achterstand in toeslagverlening bedraagt totaal EUR 243.478 duizend (2019: EUR 217.258 duizend). De cumulatieve achterstand bedraagt per 1 januari 2021 22,84% (1 januari 2020: 21,48%). De achterstand in toeslagverlening is een voorwaardelijke verplichting.

De opgelopen achterstand ten opzichte van de prijsindex heeft betrekking op de volgende jaren:

	Prijsindex	Toegekend	Verschil
1 januari 2021	1,12%	0,00%	1,12%
1 januari 2020	2,65%	0,00%	2,65%
1 januari 2019	1,88%	0,15%	1,73%
1 januari 2018	1,45%	0,00%	1,45%
1 januari 2017	0,07%	0,00%	0,07%
1 januari 2016	0,60%	0,00%	0,60%
1 januari 2015	0,88%	0,26%	0,62%
1 januari 2014	2,45%	0,00%	2,45%
1 januari 2013	2,30%	0,00%	2,30%
1 januari 2012	2,70%	0,00%	2,70%
1 januari 2011	1,60%	0,00%	1,60%
1 januari 2010	0,40%	0,00%	0,40%
1 januari 2009	3,10%	0,00%	3,10%

Jaarlijks neemt het bestuur een besluit over de toeslagverlening, inclusief de inhaal van de ontstane achterstand.

Risicobeheer

In het bestuursverslag worden de belangrijke risico's die het pensioenfonds loopt besproken en wordt ingegaan op het beleid dat wordt gevoerd om deze risico's te beheersen. In deze paragraaf van de jaarrekening worden voornamelijk de financiële risico's beschreven en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico van het pensioenfonds is het solvabiliteitsrisico. Dit is het risico dat het fonds op lange termijn de pensioenverplichtingen niet kan nakomen. De solvabiliteit wordt gemeten aan de hand van het verschil tussen het aanwezig eigen vermogen en het vereist eigen vermogen. Daarnaast wordt de dekkinggraad als solvabiliteitsratio gehanteerd. De dekkinggraad is de verhouding tussen de nettoactiva en het totaal van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds.

Het vereist eigen vermogen wordt in beginsel berekend op basis van een scenarioanalyse zoals gebruikt in de standaardmethode voor de solvabiliteitstoets van DNB.

Het tekort van het aanwezig eigen vermogen ten opzichte van het vereist eigen vermogen, berekend op basis van de strategische beleggingsportefeuille ultimo verslagjaar, bedraagt EUR 173.111 duizend (2019: tekort EUR 140.263 duizend):

	2020	2019
Vereiste buffers		
• Rentemismatchrisico	6.330	17.167
• Aandelenrisico	144.540	135.810
• Valutarisico	46.091	44.824
• Grondstoffenrisico	-	-
• Kredietrisico	60.870	42.259
• Verzekeringstechnisch risico	40.102	34.357
• Liquiditeitsrisico	-	-
• Concentratierisico	-	-
• Operationeel risico	-	-
• Actief risico	17.992	7.226
Totaal	315.925	281.643
Diversificatie van risico's	-119.630	-102.903
Totaal vereist eigen vermogen	196.295	178.740
Aanwezig eigen vermogen	23.184	38.477
Tekort	-173.111	-140.263

Het vereist eigen vermogen van EUR 196.295 duizend (2019: EUR 178.740 duizend) is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille ultimo verslagjaar. De hiermee overeenkomende nominale dekkinggraad bedraagt 118,4% (2019: 117,6%). De actuele nominale dekkinggraad bedraagt 102,2% (2019: 103,8%). De nominale dekkinggraad is de verhouding tussen de nettoactiva en de totale pensioenverplichtingen (risico pensioenfonds en risico deelnemers).

Het vereist eigen vermogen, berekend op basis van de feitelijke beleggingsportefeuille, bedraagt EUR 191.536 duizend (2019: EUR 184.522 duizend). De hiermee overeenkomende dekkinggraad bedraagt 117,9% (2019: 118,2%). Het vermogenstekort op basis van de feitelijke portefeuille bedraagt EUR 168.352 duizend (2019: tekort EUR 146.045 duizend).

Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt EUR 44.362 duizend (2019: EUR 43.889 duizend). Dit komt overeen met een nominale dekkinggraad van 104,2% (2019: 104,3%).

De beleidsdekkinggraad bedraagt 95,7% (2019: 102,8%). De beleidsdekkinggraad is de (voortschrijdend) gemiddelde nominale dekkinggraad van de laatste 12 maanden. De beleidsdekkinggraad is bepalend voor de toetsing aan het (strategisch) vereist eigen vermogen, het toepassen van eventuele kortingen en het indexeringsbeleid.

Op basis van de toetsing van de beleidsdekkingsgraad aan de met het (strategisch) vereist vermogen overeenkomende dekkingsgraad wordt vastgesteld of het pensioenfonds in een tekortsituatie verkeert en een herstelplan moet indienen bij DNB. Het herstelplan wordt jaarlijks geactualiseerd.

De beleidsdekkingsgraad is 22,7 procentpunten (2019: 14,8 procentpunten) lager dan de met het (strategisch) vereist vermogen overeenkomende dekkingsgraad.

De wettelijke reële dekkingsgraad van het pensioenfonds bedraagt 79,2% (2019: 83,0%). De wettelijke reële dekkingsgraad zoals bedoeld in artikel 133b Pensioenwet is gelijk aan de actuele beleidsdekkingsgraad gedeeld door de beleidsdekkingsgraad die ingevolge artikel 137 lid 2b Pensioenwet is vereist voor voorwaardelijke toeslagverlening (indexering) ter hoogte van de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer, bedoeld in artikel 23a lid 1a en lid 2 Besluit financieel toetsingskader (FTK) pensioenfonds. Een wettelijke reële dekkingsgraad van 100% betekent dat het pensioenfonds de pensioenen en pensioenrechten kan verhogen met de verwachte stijging van de prijzen.

Het solvabiliteitsrisico wordt hierna toegelicht aan de hand van de in de solvabiliteitstoets van DNB onderkende risico's. Met uitzondering van het operationele risico, worden deze risico's aangemerkt als financiële risico's.

Rentemismatchrisico

Rentemismatchrisico is het verschil in rentegevoeligheid tussen de portefeuille vastrentende waarden en de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds. De rentegevoeligheid van de verplichtingen is als gevolg van de langere looptijden hoger dan die van de portefeuille vastrentende waarden. Een daling van de marktrente leidt tot een stijging van de waarde van de pensioenverplichtingen, die slechts voor een deel wordt gecompenseerd door een stijging van de waarde van de portefeuille vastrentende waarden.

Door afdekking van het rentemismatchrisico is de vermogenspositie van het pensioenfonds minder gevoelig voor de ontwikkeling van de marktrente.

	Vastrentende waarden	Technische voorziening	Netto positie
2020			
Korter dan 1 jaar	212.462	-34.288	178.174
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	90.739	-134.830	-44.091
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	116.433	-165.911	-49.478
Vanaf 10 jaar tot 15 jaar	36.814	-160.799	-123.985
Vanaf 15 jaar tot 20 jaar	52.992	-146.554	-93.562
Langer dan 20 jaar	157.109	-423.798	-266.689
Totaal	666.549	-1.066.180	-399.631
2019			
Korter dan 1 jaar	209.048	-35.156	173.892
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	72.184	-134.019	-61.835
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	125.423	-162.472	-37.049
Vanaf 10 jaar tot 15 jaar	28.410	-155.457	-127.047
Vanaf 15 jaar tot 20 jaar	28.710	-138.902	-110.192
Langer dan 20 jaar	155.365	-385.627	-230.262
Totaal	619.140	-1.011.633	-392.493

De rentegevoeligheid kan worden gemeten aan de hand van de modified duration. Dit is de met de contante waarde van rente en aflossing gewogen gemiddelde looptijd in jaren. De duration mismatch is het verschil tussen de duration van de pensioenverplichtingen en de naar omvang (ten opzichte van de pensioenverplichtingen) gewogen duration van de vastrentende waarden.

De modified duration van de portefeuille vastrentende waarden en de voorziening pensioenverplichtingen en de duration mismatch zijn als volgt:

	2020	2019
Vastrentende waarden (zonder derivaten)	9,0	7,5
Vastrentende waarden (met derivaten)	12,5	12,4
Totale beleggingen	8,2	7,6
(Nominale) pensioenverplichtingen	18,1	17,7

Bij de berekening van de modified duration van de totale beleggingen is aan equities en private equity geen duration toegekend.

Het pensioenfonds heeft het renterisico eind 2020 strategisch voor 37,5% (eind 2019: 37,5%) (op basis van markrente) afgedekt door gebruikmaking van investmentgradebedrijfsobligaties, Nederlandse Woninghypotheken, Euro Staatsobligaties (AAA en AA) en swaps.

De effectiviteit van de afdekking bedraagt ultimo 2020 ongeveer 38% (2019: ongeveer 40%). Hierbij moet worden opgemerkt dat de toepassing van de UFR-methodiek voor de discontering van de pensioenverplichtingen een positief effect heeft op dit percentage. Op basis van de marktrente bedraagt de effectiviteit van de afdekking ultimo 2020 ongeveer 38% (2019: ongeveer 39%), binnen de gestelde bandbreedte van 35% tot 41%.

Aandelenrisico

Aandelenrisico is het risico dat de waarde van aandelen verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Informatie over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost aandelen. De aandelenportefeuille maakt ongeveer 37% (2019: ongeveer 39%) uit van de totale beleggingsportefeuille.

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van beursgenoteerde aandelen ontwikkelde markten (inclusief beursgenoteerde aandelen vastgoedondernemingen) van 30%, beursgenoteerde aandelen opkomende markten van 40% en niet-beursgenoteerde aandelen (private equity) van eveneens 40%.

Een hiermee overeenkomende waardedaling van de totale portefeuille aandelen resulteert in een daling van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 12 procentpunten (2019: ongeveer 13 procentpunten). Een hiermee overeenkomende waardestijging van de aandelenportefeuille resulteert in een verbetering van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 12 procentpunten (2019: ongeveer 13 procentpunten).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen. Van de totale beleggingen op basis van doorkijk luidt omgerekend EUR 414.128 duizend (2019: EUR 253.876 duizend) in een andere valuta dan de euro.

De valutapositie op basis van doorkijk (uitgedrukt in euro's) kan als volgt worden geanalyseerd:

	Bruto positie	Valuta-afdekking	Netto positie
2020			
Euro	673.703	156.676	830.379
Amerikaanse dollar	203.807	-89.427	114.380
Japanse yen	26.962	-30.069	-3.107
Britse pond	28.970	-18.343	10.627
Zwitserse frank	17.421	-15.342	2.079
Overige valuta's	136.968	-	136.968
Totaal	1.087.831	3.495	1.091.326
2019			
Euro	793.923	170.772	964.695
Amerikaanse dollar	181.415	-95.182	86.233
Japanse yen	26.778	-26.082	696
Britse pond	27.697	-29.752	-2.055
Overige valuta's	17.986	-18.162	-176
Totaal	1.047.799	1.594	1.049.393

Een groot deel van de aandelen en een kleiner deel van de vastrentende waarden luidt in vreemde valuta's. Het valutarisico op beleggingen in Amerikaanse dollars wordt voor 50% en het valutarisico op beleggingen in Japanse yens, Britse ponden en Zwitserse franken wordt volledig afgedekt naar de euro op basis van de benchmarkexposure. Het resterende valutarisico in overige valuta's wordt niet afgedekt.

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van de na afdekking resterende positie in vreemde valuta's van ontwikkelde markten ten opzichte van de euro van 20%. De positie in vreemde valuta's van opkomende markten wordt geschokt met 35%. Hiermee overeenkomende dalingen van de valutakoersen ten opzichte van de euro resulteren in een daling van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 8 procentpunten (2019: ongeveer 5 procentpunten). Hiermee overeenkomende stijgingen van de valutakoersen resulteren in een verbetering van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 8 procentpunten (2019: ongeveer 5 procentpunten).

Grondstoffenrisico

Grondstoffenrisico is het risico dat de waarde van grondstofbeleggingen verandert als gevolg van veranderingen in de marktprijzen van desbetreffende (onderliggende) grondstoffen. Het pensioenfonds belegt niet in grondstoffen of grondstofderivaten, zodat geen sprake is van grondstoffenrisico.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat tegenpartijen hun contractuele verplichtingen aan het pensioenfonds of de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds participeert niet nakomen. Informatie over de kredietwaardigheid van de portefeuille op basis van credit ratings en over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balansposten vastrentende waarden. Ongeveer 28% (2019: ongeveer 29%) van de totale portefeuille heeft de hoogste rating AAA en ongeveer 19% (2019: ongeveer 10%) van de portefeuille heeft de AA-rating.

Verzekeringstechnisch risico

Het belangrijkste verzekeringstechnisch risico is het langlevensrisico. Dit is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld bij de vaststelling van de premie en de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen. Door toepassing van de AG prognosetafels 2020 met correcties voor ervaringssterfte wordt rekening gehouden met een toekomstige verbetering van de levensverwachting.

Het overlijdensrisico is het risico dat deelnemers overlijden vóór pensioendatum, in welk geval het pensioenfonds levenslang partnerpensioen en tijdelijk wezenpensioen moet uitkeren, waarvoor geen voorziening pensioenverplichtingen is gevormd. Dit risico is op stop-loss basis verzekerd bij een onder toezicht van DNB staande verzekeraar.

Tenslotte wordt het arbeidsongeschiktheidsrisico onderscheiden. Dit is het risico dat meer deelnemers arbeidsongeschikt worden dan gemiddeld verondersteld bij de vaststelling van de risicopremie voor arbeidsongeschiktheid, met andere woorden dat de toekomstige premievrije pensioenopbouw en het toekomstige arbeidsongeschiktheidspensioen hoger zijn dan de hiervoor ontvangen risicopremie. Ook dit risico is op stop-loss basis verzekerd bij een onder toezicht van DNB staande verzekeraar.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat onvoldoende liquide middelen beschikbaar zijn om op korte termijn aan de verplichtingen (voornamelijk de pensioenuitkeringen) te kunnen voldoen. Dit risico is onder normale omstandigheden nagenoeg afwezig, omdat de pensioenuitkeringen nog langdurig kunnen worden voldaan uit de ontvangen premies en directe beleggingsopbrengsten en bovendien nagenoeg de gehele beleggingsportefeuille bestaat uit liquide vermogenstitels. Dit neemt niet weg dat ingenomen derivatenposities kunnen leiden tot de contractuele verplichting tot bijstorting. Feitelijk is het liquiditeitsrisico geen onderdeel van het solvabiliteitsrisico, namelijk het risico dat het pensioenfonds op lange termijn de pensioenverplichtingen niet kan nakomen. Wel is het zo dat een gedwongen verkoop op korte termijn van illiquide beleggingen veelal een ongunstige prijs tot gevolg heeft, waardoor op de verkoop verlies wordt geleden. Het totaal van de illiquide beleggingen maakt ongeveer 3% (2019: ongeveer 4%) uit van de totale portefeuille beleggingen. Het liquiditeitsrisico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Concentratierisico

Concentratierisico kan optreden als een goede spreiding van beleggingen of pensioenverplichtingen ontbreekt. In het standaardmodel van DNB voor de bepaling van het vereist eigen vermogen is het concentratierisico gelijkgesteld aan nihil. Het pensioenfonds voldoet aan deze veronderstelling van een voldoende gediversifieerde beleggingsportefeuille en een voldoende evenwichtige demografische opbouw van de populatie. In de toelichting op de balanspost vastrentende waarden zijn de posten die meer dan 5% uitmaken van de totale portefeuille vermeld. Nederlandse en Duitse staatsleningen en een woninghypotheekfonds maken gezamenlijk ongeveer 22% (2019: ongeveer 42%) uit van de totale portefeuille vastrentende waarden. De totale marktwaarde van de derivatencontracten komt overeen met ongeveer 3% (2019: ongeveer 0%) van de marktwaarde van de obligatieportefeuille. Voor de derivatenposities zijn in het algemeen voldoende zekerheden verkregen. Het concentratierisico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Dit risico wordt beperkt door de ISAE 3402-rapportages die het pensioenfonds van de diverse uitvoerders ontvangt. Op grond van de Pensioenwet mag het operationeel risico in de solvabiliteitstoets van DNB op nihil worden gesteld, mits geen sprake is van een verhoogd risico. In 2020 (en 2019) is aan deze voorwaarde voldaan.

Actief risico

Actief risico is het risico dat het rendement van een beleggingsportefeuille afwijkt van de voor deze beleggingsportefeuille gehanteerde benchmark. Op basis van een ALM-studie wordt een strategische beleggingsmix bepaald. Ter beoordeling van de relatieve beleggingsresultaten wordt voor de afzonderlijke beleggingscategorieën binnen de totale beleggingsportefeuille een benchmark bepaald, die worden geaggregeerd op portefeuilleniveau. Door middel van zowel actief beheer van de onderscheiden afzonderlijke beleggingsportefeuilles per assetcategorie (selectie van individuele vermogenstitels) als actief beheer van de totale portefeuille (afwijking van de strategische mix) wordt actief risico aangegaan. De benchmarkportefeuille dient dus als referentiekader voor de beoordeling van de relatieve beleggingsresultaten.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(bedragen in duizenden euro's)

Baten en lasten pensioenactiviteiten

11. Premies voor risico pensioenfonds

	2020	2019
Premies registerloodsen	15.076	13.625
Premies van FLP-gerechtigden	-	15
Totaal	15.076	13.640

De pensioenregeling wordt gefinancierd door een voor iedere deelnemer gelijke jaarpremie. De premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld als de hoogste van a) de premie van het voorgaande jaar verhoogd met de ontwikkeling van de CBS-prijsindex CPI alle huishoudens (niet-afgeleid) en b) de gedempte kostendeekkende premie.

Begin 2020 bereikte de laatste FLP deelnemer de 65-jarige leeftijd, hiermee is de FLP-regeling beëindigd.

De feitelijke premie bedraagt EUR 15.076 duizend (2019: EUR 13.640 duizend).

De kostendeekkende premie overeenkomstig artikel 128 lid 1 Pensioenwet bedraagt EUR 20.787 duizend (2019: EUR 16.342 duizend). De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:

	2020	2019
Pensioenopbouw	16.064	12.209
Risicopremies overlijden	551	555
Risicopremies invaliditeit	847	842
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	234	219
Solvabiliteitsopslag	3.091	2.517
Totaal	20.787	16.342

De kostendeekkende premie wordt berekend op basis van de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo vorig verslagjaar. De afgeleide gemiddelde marktrente voor de kostendeekkende premie bedraagt 1,0%.

De gedempt kostendeekkende premie volgens artikel 128 lid 2 Pensioenwet bedraagt EUR 12.450 duizend (2019: EUR 11.783 duizend). De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:

	2020	2019
Pensioenopbouw	5.870	5.440
Risicopremies overlijden	341	381
Risicopremies invaliditeit	847	842
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	234	219
Solvabiliteitsopslag	1.249	1.233
Resultaat op kosten	3.909	3.668
Totaal	12.450	11.783

De gedempt kostendeekkende premie over 2020 wordt vastgesteld op basis van het verwacht rendement. De afgeleide gemiddelde rente is 2,1%.

De feitelijke premie is EUR 5.711 duizend (2019: EUR 2.702 duizend lager) lager dan de kostendeekkende premie en EUR 2.626 duizend (2019: EUR 1.857 duizend hoger) hoger dan de gedempt kostendeekkende premie.

12. Premies voor risico deelnemers

De premies voor risico deelnemers hebben betrekking op de flexioenregeling.

	2020	2019
Totaal	1	24

13. Waardeoverdrachten voor risico pensioenfondsen

Hieronder is opgenomen het saldo van inkomende bedragen uit hoofde van overgenomen pensioenverplichtingen en uitgaande bedragen uit hoofde van overgedragen pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen.

	2020	2019
Inkomende waardeoverdrachten	442	1.448
Uitgaande waardeoverdrachten	-	-
Saldo	442	1.448

14. Waardeoverdrachten voor risico deelnemers

Hieronder is opgenomen het saldo van inkomende bedragen uit hoofde van overgenomen pensioenverplichtingen en uitgaande bedragen uit hoofde van overgedragen pensioenverplichtingen voor risico deelnemers.

	2020	2019
Inkomende waardeoverdrachten	-	-
Uitgaande waardeoverdrachten	-295	-517
Saldo	-295	-517

15. Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en partnerpensioen. De pensioenopbouw wordt berekend op basis van de rentetermijnstructuur DNB primo verslagjaar.

	2020	2019
Pensioenopbouw actieve deelnemers	17.147	13.367
Premievrije pensioenopbouw en ao-pensioen arbeidsongeschikten	315	239
Saldo	17.462	13.606

16. Indexering

De pensioenrechten van actieve deelnemers, de premievrije pensioenrechten van gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen zijn per 1 januari 2021 niet verhoogd (1 januari 2020: niet verhoogd). De toeslagverlening per 1 januari van het volgende jaar is opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen ultimo verslagjaar.

	2020	2019
Indexering actieve deelnemers	82	-
Totaal	82	-

Het resultaat van EUR 82 duizend wordt veroorzaakt door de jaarlijkse aanpassing van de pensioengrondslag voor arbeidsongeschikte deelnemers. In het resultaat zit zowel de aanpassing van de pensioengrondslag van 2020 als 2021.

17. Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur DNB per balansdatum. Aan de voorziening pensioenverplichtingen wordt rente toegevoegd op basis van de éénjaarsrente volgens deze rentetermijnstructuur primo verslagperiode.

	2020	2019
Totaal	3.263	2.116

De in het verslagjaar aan de voorziening pensioenverplichtingen toegevoegde rente is gebaseerd op de éénjaarsrente van negatief 0,32% (2019: negatief 0,24%).

18. Wijziging rekenrente

De waarde van de pensioenverplichtingen verandert onder invloed van veranderingen in de rekenrente.

	2020	2019
Totaal	-111.486	-125.120

De afgeleide rekenrente is in 2020 gedaald van 0,7% tot 0,1%.

19. Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De hieronder opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen en kosten van de verslagperiode.

	2020	2019
Onttrekking pensioenuitkeringen	34.360	35.301
Onttrekking pensioenuitvoeringskosten	687	618
Totaal	35.047	35.919

20. Pensioenrechten waardeoverdrachten, per saldo

Hieronder zijn opgenomen de toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van pensioenrechten met betrekking tot inkomende waardeoverdrachten en de onttrekking aan de voorziening uit hoofde van pensioenrechten met betrekking tot uitgaande waardeoverdrachten.

	2020	2019
Pensioenrechten inkomende waardeoverdrachten	-215	-1.042
Pensioenrechten uitgaande waardeoverdrachten	-	-
Saldo	-215	-1.042

21. Wijziging actuariële grondslagen

De actuariële grondslagen zijn de uitgangspunten en veronderstellingen waarop de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is gebaseerd. Onder wijziging actuariële grondslagen is het effect van aanpassing van de bestandsgrondslagen, economische grondslagen en kostengrondslagen op de voorziening opgenomen.

	2020	2019
Levensverwachting	35.200	-
Kostenvoorziening	-	-2.479
Totaal	35.200	-2.479

Het effect van de wijziging van de levensverwachting is als volgt samengesteld:

	2020	2019
Overgang op prognosetafels AG 2020	15.012	-
Wijziging correctiefactoren	20.188	-
Totaal	35.200	-

Per ultimo 2019 was de opslag voor excassokosten verhoogd van 1,75% naar 2,0% van de technische voorziening wat heeft geleid tot een negatief resultaat van EUR 2.479 duizend.

22. Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

Onder overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen zijn opgenomen: actuariële resultaten en mutaties in de pensioenverplichtingen die niet onder een ander hoofd zijn opgenomen.

	2020	2019
Actuariële resultaten	-1.390	-1.088
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	202	485
Totaal	-1.188	-630

De actuariële resultaten zijn als volgt samengesteld:

	2020	2019
Kortlevenrisico	1.154	278
Langlevenrisico	-1.404	-1.170
Resultaat op sterfte	-250	-892
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-1.174	-642
Schadereserve zieken	703	454
Flexibele keuzemogelijkheden	-67	-97
Overig	-602	89
Totaal	-1.390	-1.088

23. Pensioenuitkeringen voor risico pensioenfonds

	2020	2019
Ouderdomspensioen	30.083	31.285
Partnerpensioen	3.956	3.586
Wezenpensioen	58	56
Arbeidsongeschiktheidspensioen	394	462
FLP-uitkering	-	57
Totaal	34.491	35.446

24. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

	2020	2019
Inleg premies	1	24
Beleggingsresultaat	41	160
Pensioenuitkeringen	-295	-517
Totaal	-253	-333

25. Herverzekeringen

	2020	2019
Premies herverzekering	-105	-56
Totaal	-105	-56

26. Pensioenuitvoeringskosten voor risico pensioenfondsen

Onder pensioenuitvoeringskosten voor risico pensioenfondsen zijn opgenomen de kosten met betrekking tot de uitvoering van de pensioenregelingen. De kosten van vermogensbeheer zijn hierin niet begrepen. De kosten van bestuur en financieel beheer worden toegerekend aan pensioenuitvoering en vermogensbeheer.

	2020	2019
Kosten pensioenuitvoering	298	224
Kosten bestuursondersteuning	434	583
Kosten bestuur	314	405
Kosten verantwoordingsorgaan en visitatiecommissie	49	70
Advies- en controlekosten	293	244
Overige kosten	192	172
Totaal voor toerekening aan vermogensbeheer	1.580	1.698
Toegerekend aan vermogensbeheer	-705	-811
Totaal	875	887

Een deel van de kosten van bestuur en financieel beheer kan direct worden toegerekend aan pensioenuitvoering of vermogensbeheer. De kosten die niet direct toerekenbaar zijn, worden door middel van verdeelsleutels verdeeld over pensioenuitvoering en vermogensbeheer.

27. Overige baten en lasten pensioenactiviteiten

	2020	2019
Overige baten en lasten	39	-
Totaal	39	-

28. Beleggingsopbrengsten

	Direct	Indirect	Kosten	Totaal
2020				
Aandelen	12.072	-8.144	-884	-3.044
Vastrentende waarden	2.656	30.972	-562	33.066
Rentederivaten	414	13.266	-	13.680
Valuta derivaten	-	8.580	-	8.580
Totaal	15.142	44.674	-1.446	58.370
2019				
Aandelen	9.184	69.234	-890	77.528
Vastrentende waarden	3.165	49.718	-565	52.318
Valuta derivaten	-	-7.453	-	-7.453
Totaal voor toerekening	12.349	111.499	-1.455	122.393
Af: toegerekend rendement FLP				-736
Totaal				121.657

De directe beleggingsopbrengsten betreffen rente, door beleggingsfondsen uitgekeerd dividend en van beheerders van beleggingsfondsen ontvangen rebates.

De indirecte beleggingsopbrengsten betreffen waardeveranderingen inclusief valutakoersverschillen.

De hiervoor weergegeven kosten van vermogensbeheer betreffen de rechtstreeks aan het pensioenfonds in rekening gebrachte kosten. De kosten die ten laste van beleggingsfondsen komen zijn hierin niet begrepen, maar zijn onderdeel van de waardeveranderingen. De ten laste van de beleggingsfondsen komende kosten kunnen worden onderscheiden in kosten van vermogensbeheer (vergoeding beheer beleggingen, bewaarloon en overige kosten) en transactiekosten. In de waardeveranderingen van de valutaderivaten zijn eveneens transactiekosten begrepen.

De kosten van vermogensbeheer toegerekend aan de beleggingscategorieën kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2020	2019
Fiduciaire kosten en managersfee	506	303
Northern Trust (bewaarloon, FTK rapportage en accounting)	142	95
Beleggingsadvies S&V	93	246
Totaal voor toerekening kosten bestuur en financieel beheer	741	644
Toegerekende kosten bestuur en financieel beheer	705	811
Totaal	1.446	1.455

De niet rechtstreeks aan het pensioenfonds in rekening gebrachte kosten, die onderdeel zijn van de waardeveranderingen van de beleggingen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Kosten vermogens- beheer	Transactiekosten fondsen	Toe- en uittreed- vergoeding
2020			
Aandelen	974	208	81
Vastrentende waarden	1.553	531	205
Totaal beleggingsfondsen	2.527	739	286
Valuta derivaten	-	150	-
Totaal	2.527	889	286
2019			
Aandelen	2.788	37	183
Vastrentende waarden	1.726	-	574
Totaal beleggingsfondsen	4.514	37	757
Valuta derivaten	-	4	-
Totaal	4.514	41	757

De niet rechtstreeks aan het pensioenfonds in rekening gebrachte kosten, die onderdeel zijn van de waardeveranderingen van de beleggingen, kunnen slechts door middel van schattingen worden vastgesteld.

29. Overige baten en lasten beleggingsactiviteiten

	2020	2019
Management fee	1.225	-
Fee rebates	402	-
Resultaat effectenoverdrachten tegen marktwaarde	-842	-
Overige baten en lasten	13	-10
Totaal	798	-10

30. Beleggingsresultaat voor risico deelnemers

	Direct	Waarde- verandering	Totaal
2020			
Vastgoed	-	-1	-1
Aandelen	5	-3	2
Vastrentende waarden	-	45	45
Totaal voor kosten	5	41	46
Kosten van vermogensbeheer			-5
Totaal			41
2019			
Vastgoed	-	2	2
Aandelen	5	90	95
Vastrentende waarden	-	63	63
Totaal voor kosten	5	155	160
Kosten van vermogensbeheer			-
Totaal			160

De kosten van vermogensbeheer zijn voor 2019 begrepen in de waardeveranderingen. Hiervan is geen voldoende betrouwbare schatting beschikbaar.

Overige informatie

Verbonden partijen

De loodsorganisaties, de bestuursleden en hun nauwe verwanten, alsmede de functionarissen van het bestuursbureau worden aangemerkt als verbonden partijen.

Tussen het pensioenfonds en de loodsorganisaties is een uitvoeringsovereenkomst inzake de financiering en de uitvoering van de pensioenregeling gesloten.

Het pensioenfonds heeft geen leningen verstrekt aan bestuursleden en/of functionarissen van het bestuursbureau en heeft ook anderszins geen vorderingen op hen. Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de paragraaf Bezoldiging bestuurders hierna.

Medewerkers

Het pensioenfonds heeft geen personeel in dienst. De medewerkers van het bestuursbureau zijn gedetacheerd bij het pensioenfonds.

Bezoldiging bestuurders

De bezoldiging van de leden van het bestuur bedraagt totaal EUR 237 duizend (2019: EUR 290 duizend).

Naam/functie	Presentiegelden*	Km-vergoeding*	Overige kosten-vergoedingen**
2020			
R. de Jonge, voorzitter	47.625	2.161	1.100
M. Van Kuik, secretaris/penningmeester	41.250	1.037	1.100
P.B. Schoe, lid	31.125	1.265	695
A.N.B. Eggink, lid	24.000	2.158	560
M. Louwerens, lid	25.125	676	560
J.H.P. Waasdorp, lid	27.000	2.772	560
N.R. Halfweeg, lid	30.375	1.797	560
L. Kazemier, lid***	10.500	1.126	280
Totaal	237.000	12.992	5.415

* In het pensioenfonds als kosten opgenomen.

Presentiegelden van registerloodsen worden vergoed aan de betreffende maatschap.

Km-vergoedingen worden vergoed aan de desbetreffende bestuursleden zelf.

** Hieronder wordt verstaan een vergoeding voor het gebruik van een laptop, computer- en kantoorbenodigdheden.

*** Gedurende het boekjaar afgetreden.

Honorarium onafhankelijke accountant

De aan het verslagjaar toegerekende (ten laste van het resultaat gebrachte) accountantshonoraria zoals bedoeld in artikel 382a Boek 2 BW bedragen totaal EUR 41 duizend (2019: EUR 39 duizend).

	2020	2019
Controle jaarrekening en jaarstaten DNB	40	38
Fiscaal advieswerk	1	1
Totaal	41	39

De vermelde honoraria hebben betrekking op het gehele netwerk waarvan de accountantsorganisatie die is belast met de wettelijke jaarrekeningcontrole deel uitmaakt.

Belastingen

Het pensioenfonds is op grond van de aard van de activiteiten vrijgesteld van belastingheffing voor de vennootschapsbelasting.

Toeziachter

Evenals vorig jaar is geen sprake van door DNB genomen corrigerende maatregelen ingevolge artikel 96 Pensioenwet.

Gebeurtenissen na balansdatum

Vanaf 1 januari 2021 is de nieuwe UFR in werking getreden. Verwerking hiervan in de voorziening en in de dekkingsgraad gebeurt in vier gelijke stappen telkens op 1 januari. De dekkingsgraad daalt op 1 januari 2021 van 102,2% naar 101,2% en zal na de volledige implementatie op 1 januari 2024 97,9% bedragen.

Hoofddorp, 18 juni 2021

R. de Jonge
Voorzitter

M.A. van Kuik
Secretaris/ penningmeester

P.B. Schoe

A.N.B Eggink

M. Louwerens

N.R. Halfweg

J.H.P. Waasdorp

Overige gegevens

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten

Bestemming van het resultaat

In de statuten is geen bepaling opgenomen over de wijze waarop het resultaat moet worden verdeeld. Het resultaat wordt jaarlijks geheel ten gunste dan wel ten laste van de reserves.

Opdracht

Door Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Hoek van Holland is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte Beroepspensioenregeling over het boekjaar 2020.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen, zoals vereist conform artikel 143 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3.950.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 265.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 142 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal Vereist Eigen Vermogen en het Vereist Eigen Vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegeven verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal Vereist Eigen Vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, met uitzondering van artikel 126 (minimaal vereist eigen vermogen) en 127 (Vereist Eigen Vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal Vereist Eigen Vermogen. Deze situatie bestaat voor 2 achtereenvolgende jaareinden.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegeven verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal Vereist Eigen Vermogen.

Amsterdam, 18 juni 2021
drs. J.J.M. Tol AAG RBA
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen ('het pensioenfonds') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het pensioenfonds op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020 van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Rotterdam gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de staat van baten en lasten over 2020; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 18 juni 2021

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. H.C. van der Rijst RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlagen

BIJLAGEN

Bijlage 1

Rapport visitatiecommissie over beroepspensioenfonds loodsen 2020 (samenvatting)

De taak van visitatiecommissie (hierna VC) bestaat uit het toezicht houden op het beleid van het bestuur van Stichting Beroepsfonds Loodsen (hierna het fonds), op de algemene gang van zaken in het fonds en het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De VC heeft de periode 2020 onderzocht. De VC volgt bij het uitvoeren van haar rol de toezichtcode van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector (hierna VITP).

De VC legt jaarlijks haar bevindingen vast in een rapport en legt verantwoording af aan het VO, aan het bestuur en aan de werkgever.

Alvorens in deze samenvatting de belangrijkste oordelen en aanbevelingen per onderdeel weer te geven, wil de VC als algemeen oordeel kwijt dat het positief is over de wijze waarop het fonds in de onderzochte periode heeft gefunctioneerd.

De VC is gevraagd om daarnaast voor de visitatie over 2020 aandacht te besteden aan de volgende specifieke onderwerpen:

1. Vorm een oordeel over de implementatie van IORP II en de werking daarvan. Hierbij dient de nadruk te liggen op de governance structuur en het functioneren van de sleutelfunctiehouders.
2. Vorm een oordeel over de countervailing power van het Algemeen bestuur richting de nieuwe fiduciair beheerder BlackRock.
3. Vorm een oordeel betreffende het bestuurlijk handelen ten tijden van de Corona-crisis.

Over alle drie de onderwerpen is het VC van oordeel dat het fonds op de juiste wijze heeft geacteerd. Met betrekking tot IORP II moet nog wel de Eigen Risicobeoordeling worden uitgevoerd.

Het functioneren van de governance

De VC is van oordeel dat de governance in 2020 naar behoren heeft gefunctioneerd. Dit blijkt o.a. ook uit de wijze hoe het bestuur met de situatie rond COVID19 is omgegaan.

Het gegeven dat twee organen over een aantal voorgenomen besluiten een adviesrecht hebben, namelijk de ledenvergadering NLc en het VO, maken het proces soms ingewikkelder. De VC onderkent in deze de bijzondere positie van het fonds als beroepspensioenfonds.

Het functioneren van het bestuur

De VC heeft vastgesteld dat het bestuur en het dagelijkse bestuur veelvuldig vergaderd hebben in 2020. De voor het fonds relevante onderwerpen – waaronder voortdurende aandacht voor de COVID19 epidemie en het Nieuwe Pensioen Akkoord - stonden op de bestuursagenda.

De continuïteit en het op peil houden van de geschiktheid staan zichtbaar op de bestuursagenda. Het bestuur heeft in 2020 een zelfevaluatie gehouden. De daaruit komende verbeterpunten worden door het bestuur opgepakt en gemonitord. De VC is van oordeel dat het bestuur serieus, deskundig en daadkrachtig bestuurt.

De VC beveelt aan om inzake Nieuwe Pensioen Akkoord met zoveel als mogelijk te anticiperen en vroegtijdig het NLc te ondersteunen bij het kiezen tussen de twee contracten en de consequenties van onder meer het invaren in kaart te brengen.

Het beleid van het bestuur

De VC heeft vastgesteld dat de missie, visie en risicohouding van het fonds duidelijk uitgewerkt en actueel is. Het bestuur heeft in het verslagjaar de sleutelfunctiehouders benoemd in afstemming met DNB. Het bestuur heeft oog voor de nieuwe ontwikkelingen onder het Nieuwe Pensioen Akkoord en neemt ook gereede actie. Beleidsdocumenten worden periodiek geactualiseerd. Daartoe wordt een documentenregister bijgehouden. De VC beveelt aan de nodige aandacht te blijven geven aan het uitbestedingsbeleid in de keten in lijn met de ontwikkeling van de steeds zwaarder wordende wet- en regelgeving en toekomstige ontwikkelingen zoals het Nieuwe Pensioenstelsel.

Algemene gang van zaken in het fonds

De VC is van mening dat het bestuur 'in control' is, daarbij meegewogen de aanpak i.v.m. de COVID19 pandemie en de grote transities die zonder echt noemenswaardige problemen per 1 januari 2020 hebben plaatsgevonden.

De VC constateert dat er veel en op de juiste wijze aandacht is geweest voor het bewaken van een integere en beheerste bedrijfsvoering.

Adequate risicobeheersing

Het fonds besteedt ruime aandacht aan risicomanagement en heeft de sleutelfunctie Risicobeheer zowel qua inrichting als qua bemensing goedgekeurd gekregen van de toezichthouder. Ook wordt in de verschillende commissies en het bestuur de nodige aandacht door de eerste lijn aan risicomanagement besteed. De VC oordeelt positief en constateert dat vanuit IORP alleen nog de algemene ERB moet worden uitgevoerd.

De VC beveelt aan bij de uitoefening van de sleutelfunctie Risicobeheer structureel gebruik te maken van de 2de lijns risicofuncties bij de uitbestedingspartners.

Evenwichtige belangenafweging

De VC heeft ziet dat het bestuur en de individuele bestuursleden zich richten naar het belang van het fonds als geheel.

Communicatie

De VC vindt dat het fonds een goede communicatie heeft naar de deelnemers. Het fonds besteedt de nodige aandacht aan de communicatie met de deelnemer(s) en de vertegenwoordigende organen en is zich goed bewust van de specifieke karakteristieken van het beroepspensioenfonds. De VC beveelt wel aan de deelnemers tijdig mee te nemen in de ontwikkelingen omtrent het nieuwe Pensioen Akkoord en de situatie na invoering van het nieuwe Pensioen Akkoord.

Naleving Code Pensioenfondsen

Het fonds past bijna alle normen van de Code Pensioenfondsen geheel toe. Daar waar nog niet (geheel) aan wordt voldaan wordt dat in het jaarverslag naar behoren toegelicht.

Cultuur en gedrag

De VC is wederom van oordeel dat het bestuur als team goed functioneert en in een kritische open en prettige sfeer met elkaar communiceert en ook evalueert. Voor zover de VC heeft kunnen vaststellen, is er geen sprake van ongewenste groepsprocessen noch van het ontlopen van moeilijke onderwerpen.

Opvolging van eerdere aanbevelingen van het interne toezicht

Het bestuur heeft aangegeven alle aanbevelingen uit de vorige visitatie op te volgen, voor een belangrijk deel is al gerealiseerd.

De Visitatiecommissie

Dhr. drs. H.J.J. Debrauwer (voorzitter)

Dhr. mr. A.W.J. van Coberen

Mw. mr. drs. D.J.M.P. Horsmeier CSFL MM

9 april 2021

Bijlage 2

Reactie bestuur op rapport visitatiecommissie 2020

Het bestuur is ingenomen met het positieve rapport van de visitatiecommissie, waaruit blijkt dat het bestuur, ondanks alle omstandigheden in verband met Corona, “in control” is.

Het bestuur dankt de visitatiecommissie voor de aanbevelingen. Het bestuur zal deze de komende periode gaan beoordelen en daarover een besluit nemen. Daarover zal het bestuur rapporteren aan de visitatiecommissie en het verantwoordingsorgaan ter zake informeren.

Bijlage 3

Oordeel van het verantwoordingsorgaan (VO) over het door het BPL-bestuur gevoerde beleid en beleidsvoornemers in 2020

Het boekjaar 2020 van het BPL was voor het bestuur evenals voorgaand jaar intensief en moeilijk.

Het coronavirus SARS CoV -2 dat de ziekte COVID-19 kan veroorzaken greep begin 2020 razendsnel om zich heen en veroorzaakte als pandemie een ontwrichting van de samenleving en zorgde daarbij voor het krimpen van wereldeconomie. Het bestuur van het BPL zag als gevolg van deze economische verslechtering in maart 2020 de actuele dekkingsgraad snel dalen naar 89,7%, waarna het crisisplan van kracht werd. In de ontstane crisissituatie werd op initiatief van de sleutelfunctiehouder risicobeheer en het bestuursbureau afgesproken om tijdens de pandemie over te gaan tot de opstelling van weekrapportages. Het VO stelt op prijs dat deze rapportages vanaf de invoering ook met hen werden gedeeld. Zo kon het VO waarnemen dat dankzij het solide strategische beleggingsbeleid van het fonds aan het einde van 2020 de actuele dekkingsgraad tot 102,2% was gestegen. In het concept jaarverslag heeft het VO kennis genomen van het positieve rendement op de beleggingen van het fonds van 5,2% , slechts 0,3 % lager dan het rendement van de daarvoor geldige strategische benchmark.

Eind maart 2020 werd door het bestuur aan de deelnemers en pensioengerechtigden een eerste update gegeven over de impact van de corona crisis op het pensioenfonds, daarna volgde een update over de gevolgen van deze crisis voor het fonds in de maandelijkse nieuwsbrief.

Mede door gedegen voorbereidingen op de transitie en door het fonds goed vastgelegde afspraken met nieuwe pensioenadministrateur Blue Sky Group, bleef in 2020 ondanks de beperkingen van deze grote crisis de continuïteit van de dienstverlening gewaarborgd. Digitaal vergaderen werd in 2020 de norm met de bijbehorende beperkingen. De vergaderingen van het BPL-bestuur met het VO waren ook digitaal. Op alle adviesaanvragen van het bestuur werd door het VO een positief advies afgegeven.

Eind 2020 heeft het bestuur aan het VO aangegeven het huidige MVB te willen evalueren en waar nodig in 2021 verder aan te scherpen, de visie, doelstellingen en uitgangspunten werden hierbij gedeeld. In december 2020 werd het conceptwetsvoorstel voor de wet toekomst pensioenen gepubliceerd. In de toekomstparagraaf in het jaarverslag geeft het bestuur aan te verwachten een belangrijke faciliterende rol te gaan spelen bij de keuze van de beroepspensioenvereniging voor een nieuwe pensioenovereenkomst. In het communicatie jaarplan 2021 heeft het bestuur aangegeven om het middel webinar te gaan gebruiken om met de doelgroepen direct in contact te komen over het nieuwe pensioenstelsel.

Naast de opsomming van bovenstaande door het VO positief gewaardeerde zaken, heeft het VO-BPL voor het beoordelen van het bestuursbeleid kennisgenomen van de inhoud van het concept jaarverslag van het bestuur, het conceptrapport van de waarmede actuaris, het concept verslag van de externe accountant en verder alle van toepassing zijnde documenten over het boekjaar 2020. Het VO heeft ook het definitief rapport van de VC betrokken in zijn beoordeling over het bestuursbeleid. Op de specifieke vraag van het VO aan de VC over de implementatie door het BPL-bestuur van IORP II en het functioneren van de drie in 2020 aangestelde sleutelfunctiehouders heeft de VC een positief oordeel afgegeven.

Het VO vindt dat het beleid van het bestuur over het verslagjaar op duidelijke en transparante wijze is verwoord in het jaarverslag en dat het bestuur een beleid heeft gevoerd in overeenstemming met de vastgestelde doelstellingen, uitgangspunten en kernwaarden van het BPL en daarbij in de besluitvorming steeds rekening heeft gehouden met de evenwichtige belangenafweging van de belanghebbenden.

Met het oog op bovenstaande oordeelt het VO van het BPL positief over het beleid van het bestuur van het BPL zoals gevoerd in het boekjaar 2020.

Namens het VO-BPL:

J.N. Muntjewerff, Voorzitter

H.B.W. Broers, Secretaris

Bijlage 4

Reactie van het bestuur op het oordeel van het Verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2020

Het bestuur heeft met waardering kennisgenomen van het positieve oordeel van het Verantwoordingsorgaan. Het bestuur heeft het van belang en prettig gevonden om in 2020 op een regelmatige basis in gesprek te zijn geweest met het Verantwoordingsorgaan.

Het bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan voor de samenwerking in het afgelopen jaar en zet de samenwerking in 2021 graag op constructieve wijze voort.

Bijlage 5

Verslag compliance officer 2020 (samenvatting)

Het Nederlands Compliance Instituut (NCI) is door het bestuur als externe compliance officer aangesteld. Vanuit die functie is het NCI verantwoordelijk voor de uitoefening van een deel van het toezicht op compliance en integriteit en met name de naleving van de gedragscode. Meer specifiek heeft het NCI beoordeeld of er sprake is geweest van enige (schijn van) belangenverstrengeling of integriteitsrisico's met betrekking tot nevenfuncties van verbonden personen, ontvangen dan wel verstrekte relatiegeschenken en uitnodigingen en eventuele overige situaties van belangenverstrengeling als gevolg van bijvoorbeeld financiële belangen in zakelijke relatie van het pensioenfonds. Het pensioenfonds heeft evenals voorgaande jaren in 2020 geen insiders aangewezen dus het toezicht op privé beleggingstransacties is in 2020 buiten scope van de compliance monitoring geweest.

Het toezicht is uitgevoerd via de NCI Compliance portal waar iedere verbonden persoon een eigen beveiligde pagina is toegewezen waarin de verbonden personen opgave kunnen doen van onder de gedragscode van het fonds meldenswaardige zaken. Onze monitoringactiviteiten zien op de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020 en de uitgevoerde monitoringactiviteiten zijn uitgevoerd overeenkomstig het compliance beheerplan dat is opgesteld en onderhouden in samenwerking met het pensioenfonds. De uitvraag is in goede orde verlopen en heeft niet tot noemenswaardige vertragingen geleidt. De bevindingen met betrekking tot de geregistreerde gegevens in de NCI Compliance portal zijn met name administratief van aard en niet materieel van aard.

Wij zijn bekend met ontwikkelingen binnen het pensioenfonds die ertoe hebben geleidt dat er zich in 2020 niet geplande mutaties hebben voorgedaan in de samenstelling van het VO. Deze ontwikkelingen worden momenteel met aandacht gevolgd en door compliance nader onderzocht. Voor zover nodig zullen wij hierover in 2021 separaat rapporteren aan het bestuur. Vooralsnog is dat in de onderzoeksfase en is een terugkoppeling hieromtrent op dit moment niet opportuun.

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen
Berghaven 16
3151 HB Hoek van Holland

Directeur bestuursbureau BPL
R.F. Grobbe

Voor vragen over uw pensioen kunt u
terecht bij Blue Sky Group
e-mail: bpl@blueskygroup.nl
telefoon: 020-4266390

Het BPL heeft aan het opstellen van dit jaarverslag veel zorg besteed.
Toch is het mogelijk dat dit document onvolledig is, onjuistheden bevat.
Het BPL aanvaardt daarvoor geen enkele aansprakelijkheid.